BALZAC

güzel imperia

2. BASKI

HABORA KİTABEVİ YAYINLARI : 64

Bu kitap 1982 yılında HAŞMET Matbaasında dizilip basılmıştır.

Honoré de Balzac

GÜZEL İMPERİA

Çeviren:

S. Ak

HABORA KİTABEVİ

Başmuhasip Sok. Tan Ap. D. 1
Cağaloğlu - İstanbul

ÖNSÖZ

Bu, aşk maceraları ile dolu, rahatlatıcı ve özellikle şarapçılarla romatizmalılar için hazırlanmış bir eserdir. Birçok büyük adamların, ozanların, yazarların yetişmiş olduğu Touraine bölgesi ve oranın kişileri ele alınmıştır. Courier, R.I.P., Verville gibi ünlü romancılar ve hatta, çok az sevildiği halde Descartes bile buradan çıkmıştır. Descartes melânkolik bir dâhi olduğu için hayatın tatlı, eğlenceli taraflarına hiç dokunmamış ve bu nedenden dolayı da Touraine halkının nefretini kazanmıştır. Buradaki bütün kasap ve fırıncılar ondan hiç söz etmezler. Sorsanız bile, tanımadıklarını söylerler.

Bu eseri hazırlamaktaki amacım, din adamlarının neşeli ve eğlenceli yönlerini size göstermektir. O sıralarda bu keşişlerden çevrede bol miktarda vardı... La Grenadiere-les-St-Cyr, Sache-les-Azay-le-Ridel, Marmoustiers, Verets, La Roche-Carbon gibi yerlerde otururlar ve herşeyin neşeyle dolu olduğu o günlerde, dişi mahlûklarla çok iyi geçinirlerdi. Ama kadınlar da o sıralarda daha serbesttiler, daha mutluydular. Bugünün genç kadınları ise, asık bir suratla mutlu olmaya çalışıyorlar. Bu da Fransa'ya, taç yerine yağ tenekesinin, bir kraliçeye, yakışacağı kadar yakışıyor.

Bu nedenden dolayı, günlük yaşantılarımızda yeteri kadar üzüntülerin olduğunu göz önünde tutarak, eserimi, geçmiş günlerin eğlenceli tarafları üzerine hazırladım. Bunu, yapılması gereken vatani bir görev sayıyorum.

Bu devirde artık, Tanrının işini Tanrıya, kralın işini krala bırakan, gülmeyi âdet edinmiş, zorunlu olmadıkça başkalarının işlerine karışmayan insanlar kalmamıştır. O kuşak hızla kaybolmaktadır. Bizlere eskilerden miras kalan, ama yıllar geçtikçe unutulan, hor görülen, sevimsizleştirilen bazı âdetlerin, olayların yok olup gitmesine göz yumamadım.

Ey zehirli-küçük eleştirmenler ve yazarların isteklerini olduğu kadar buluşlarını da toz eden hainler! Şunu unutmayın: İnsanoğlu ancak bebekken bol bol güler. Hayat merdivenini tırmandıkça bu içten gülme, yağı bitmiş kandil gibi söner. Bu da şu demektir: Neşelenmek için insanın masumiyete ve temiz kalpliliğe ihtiyacı vardır. Bu özellikleri olmayan kişiler dudaklarını büzer ve sanki bir kötülüğü gizlemek istermişçesine surat asar. Onun için yalvarırım sizlere, n'olur bu kitabı bir toplum portresi olarak düşünün. Kabul edin ki, bazı sahneleri incir yaprakları ile kapatmak yazar için imkânsızdır. Ve böylesine güçlü ebedî eserler artık yazılmamaktadır.

Aynı zamanda şunu da unutmayın: Bazı kulakları tırmalayacak, bazı gözleri kamaştıracak, bazı yanakları kızartacak ve bazı hanımlara dedikodu konusu olacak birkaç eski kelimeyi, özellikle kitabımdan çıkarttım.

Evet, artık hepimiz ihtiyarladık. Ufak oyunları, küçük konuşmaları gençliğimizdeki büyük maceralara zorunlu olarak tercih ediyoruz. Onun için, pek fazla yüklenmeyin bana. Ve bu kitabı, pek gündüz değil de, geceleri okuyun. Ayrıca masum kızlara da (eğer hâlâ böyle kızlar kaldıysa) sakın vermeyin.

Bu öğütlerle bitiriyorum sözümü. Kitabımı dikkatle ve takdirle okuyun. Okuduktan sonra beğenmezseniz, sevgili efendimiz **Rabelais'nin** dediği gibi, inşallah kızamık olursunuz.

Huzurunuzda, bütün neşeli insanları saygıyla selâmlarım.

Honoré de Balzac

Bordeaux başpiskoposu, Constance'daki toplantıya katılmak üzere, yanına Tours şehrinden tatlı dilli ,gösterişli ve yakışıklı bir papaz da aldı. Bordeaux'lu din adamı Tours'u ziyaret ettiğinde, o şehrin başpiskoposu, âdet olduğu gibi ve ilahi cömertliğinin derecesini isbat edermişçesine, bu genç yardımcıyı meslektaşına hediye etmişti. Böylece genç papaz da Bâle'ye gitti ve yüksek karakterli, bilgili amiri ile aynı pansiyonda misafir kaldı.

İsmi Philippe de Mala olan genç papaz kendi kendine ,yeni koruyucusuna iyi davranacağına ve hareketlerine dikkat edeceğine dair söz verdi. Ve gerçekten de, bunun sonucu olarak düzenli hayat süren ve disiplinli arkadaşlarından öylesine takdir gördü ki, ilâhi Constance meclisi, bünyesinde çapkınlara yer vermeye başladı. Sonunda genç Philippe ,saflığının paslandığı bir akşam, şeytandan, bir ipucu aldı: Kendisine bakmak, ona düşüyordu. Çünkü diğerleri nasıl olsa kutsal anamız kilisenin tükenmez kucağında Tanrının yüceliğini ve sonsuzluğunu isbat ile meşguldüler. Fakat genç Tours'lu yine de koruyucusunu utandırmadı ve meteliksiz olduğu halde, şerefli bir karar alarak, Almanya'nın sadece en iyi salçalarına batacağına yemin etti. Şimdiye kadar ihtiyar başpiskoposu kendisine örnek alan (ki bu bunak sadece artık günaha giremediği için günaha girmiyordu) De Mala son derece mazbut hareket etmiş ve birçok kereler etraftaki sayısız güzel, neseli ,şık fakat Constance'da belirli zamanlarda bulunan kendi gibi züğürtlere karşı soğuk olan hanımların karşısında daya-

nılmaz utanç sancıları çekmiş ve sonra da bir o kadar melankoli krizleri geçirmişti. Bu bon - bon şekerlerine nasıl davranılacağını bilmemek onu çılgına çeviriyordu. Böylece genç Philippe, prenslere, lordlara bile yukardan bakan bu dişilerle konuşmaya ve aşk nağmelerinin hiç olmazsa cevaplarını kapmak için çalışmaya başladı. Ama yine de dün gördüğü tazeyle bugün karşılaştığında, burnuna konmaya çalışan sinekleri kapmak isteyen çoban köpeğini kıskandıracak hareketler yapıyordu. Perigord'lu bir asil olan, başpiskoposun sekreteri, Philippe'e meclisin yüksek lordlarının bünyesindeki bu yosmalara kilise rahiplerinin, idareci ve hâkimlerinin yanaşma şekillerinin altın ve gümüş ile olduğunu zaten açıklamıştı. Böylece zavallı Tours'lu genç papaz bütün saflığı ile başpiskoposun kendisine özel günlerde yazılacak yazı işleri için verdiği birkaç altın lirayı birgün belki bir kardinalin metresini ayarlıyabilirim düşüncesiyle yatağının altına saklamaya başladı.

İşin gerisini Allah'a bırakmıştı. Tepeden tırnağa kadar adanmış bir din adamı olduğu için, ancak gecelik giymiş bir dişi keçinin bir genç kıza benzediği kadar o da erkek sayılabilirdi. Fakat ne olursa olsun, şehvetle itilerek ve hayatına değer vermeden, geceleri Costance şehri sokaklarında, muhafızlar tarafından aziz vücudunda hava delikleri açılabileceğini düşünmeden, eğlenmek, içmek ve bu evlerde müzik yapan çalgıcıların bile duymadığı aşk şarkılarını söylemek üzere kutsal orospuları ziyarete giden kardinalleri gözetlemeğe devam ediyordu. Bu toplantılar çoğu kez sabahın ilk ışıkları ile beraber kesilir ve sokakta beklesen katırlar parkeleri eşelerken, alt katlarda efendile-

rini bekleyen uşakların zar atarken çıkardıkları sesler duyulurken, yukarıdaki iyi kalpli din adamlarının yanından yalnızca sessizlik gelirdi. Aşa berkemâldir. Çünkü etrafta derin bir itimat ve iman vardır.

Ve bizimki, işte böyle yaktı kendisini. Nasıl mı diyeceksiniz? Tabiiki istenilmeden ateşteki tencereye elini sokarak.

Biz tekrar sevgili küçük Philippe'e dönelim. Birçok kereler böyle gecelerde güzel dayaklar yemiş, ama nasıl olsa eninde sonunda kendisinin de bu evlerin birine kardinal olacağını düşünerek hareketlerinin doğruluğuna inanmıştı. Arzusu ona, sonbaharda dişi arıyan erkek geyiğin cesaretini vermişti. Bu cesaret öylesine güçlü idi ki, bir gece sık sık uşakların, askerlerin ve subayların efendilerini alt katında beklemek için girdiklerini gördüğü, semtin en muhteşem evinin kapısından içeriye daldı.

— Vay, diye bağırdı Philippe, kendi kendine. Çok güzel olmalı. Gerçekten güzel ve çok neşeli bir parça aynı zamanda...

Kapıyı bekleyen tepeden tırnağa silahlı bir asker onu, o sırada binayı terketmekte olan Bavyera Elektörü'nün efendisine mesaj getiren bir adamı sandı ve girişine ses çıkarmadı. Böylece çıktı merdivenleri Philippe De Mala. Bir mart kedisi kadar çevik adımlarla zevk verici parfüm bulutlarını takip ederek yürüdü. Tabii yatak odasında evin diğer kızlarının yardım ettiği evin hanımını, jartiyerini çıkarırken yakaladığı an çalarken yakalanan bir hırsız gibi boğuk bir ses çıkardı. Odada evin kızları, hanımı tepeden tırnağa soyuyorlardı. Hanım da şahane çıplak vücuduna öylesine

mertçe hareketler verdiriyordu ki, bu, iç çekişine sebep oldu.

— Kimi arıyorsun küçük? dedi hanım birden.

Philippe gözlerini doyururken:

— Ben buraya - size - ruhumu teslim etmeye geldim, diye kekeledi.

— Yarın gel öyleyse...

Alay ettiği belli olan hanıma, Philippe kıpkırmızı bir suratla cevap verdi:

— Emin olabilirsiniz, madam.

Kadın bir kahkaha attı.

Şaşkın Philippe, sadece yutkundu. Ama bu arada da, hanımın şahane aşk aletlerini de göz hapsine almaktan geri kalmadı.

Omuzlarına dökülen ve bembeyaz teninin üzerinde iyice siyahlaşan saçlarının üstünde ve tam alnında ateş rengi bir yahut yanıp sönüyordu. Ama siyah, ıslak gözleri, herhalde çok gülmekten olacak, bu pırıl pırıl taşı bastırıyordu. Bu arada o kadar çok gülmüştü ki, altın işlemeli terliklerinden birisi ayağından fırlamış ve kuğu gagasını andıran çıplak ayağı meydana çıkmıştı. Hanımefendi bu akşam herhalde iyi bir günündeydi, yoksa şimdiye kadar çoktan bu zavallı mahlûku pencereden aşağıya attırmıştı.

— Çok güzel gözleri var, madam, dedi yardımcı kızlardan biri.

— Nerden çıktı bu? diye sordu bir başkası.

— Zavallı çocuk, diye söylendi hanımefendi. Annesi kaybetti zavallıyı herhalde.

Bu arada genç Tours'lu papaz şuurunu hiç kaybetmeden bütün ciddiyetiyle kadının işlemeli yatağını inceledi, durumu uygun bulduğunu belirten bir hareket yaptı. Bu son bakış öylesine aşk

dolu ve işini bilir bir kimsenin bakışıydı ki; bu şahane fahişe etki altında kalmaktan kendını kurtaramadı ve tekrar etti:

— Yarın akşam.

İşte bu cümle öylesine etkili bir biçimde söylenmişti ki. Papa John bile (ki geçen gün yüksek meclis tarafından azledilmiş ve kabuksuz sümüklü böceğe dönmüştü) düşünmeden itaat ederdi.

Odadaki kızların birisi tarafından söylenen alaylı bir söz gülüşmelere sebep oldu. Philippe, bu eşsiz mahlûkla tanışmaktan dolayı hâlâ şaşkındı. Sendeliyerek odadan çıktı ve bu arada, yine şaşkınlıktan olsa gerek önüne kalleşçe çıkan kapı pervazına kafasını çarpmaktan geri kalmadı. Dışarıda sokak kapısı üzerindeki oymaları iyice belledikten sonra, bağırsakları gururla ve yüreği şeytanla dolu olarak, biriktirdiği paraları tekrar saymak üzere odasına döndü. Ve onların da adedi dördü geçmediğinden artık başka yollardan hanıfendiyi tatmin etmesi icap ettiğine karar verdi.

— Allahaşkına, Philippe senin neyin var?

Başpiskopos genç papazın yutkunma ve iç çekmelerinden rahatsız olunca bu soruyu sormak zorunluğunda kalmıştı.

— Ah sayın efendim, diye cevap verdi iyi kalpli genç papaz. Sadece bu kadar güzel ve bu kadar hafif bir dişi mahlûk, nasıl olur da bir erkeğin yüreğine bu kadar ağır çöker onu düşünüyorum.

— Ama sen kimden söz ediyorsun, diye ısrar etti başpiskopos, elinden başkalarına yardım için okuduğu dini kitabı bırakarak.

— Sevgili peygamberimiz, dedi Philippe. Benim iyi kalpli efendim ve koruyucum, eminim bana çok kızacaksınız. Biraz önce gördüğüm en az

bir kardinalin metresiydi... Ve üzülerek düşündüm ki bu kadını doğru yola getirmeme izin verseniz bile, bu iş için oldukça çok para gerekli...

Papazın sesinin tonundan durumu kavrıyan başpiskopos düşünürken, Philippe de ağzından baklayı bu kadar kolay çıkardığını pişman olmuştu. Başpiskopos birdenbire, gayet monoton bir sesle sordu:

— Gerçekten o kadar pahalı bir fahişe mi?

— Evet.

— Peki öyleyse Philippe, eğer onu bırakırsan benim «fakirlere yardım kutusu»ndan sana 30 angel vereceğim.

— Hayır, sayın efendim diye cevap verdi Philippe. O zaman kaybım çok büyük olur.

— Philippe, demek şeytana uymaya ve bütün kardinallerimizle birlikte Allah'ı kızdırmaya kararlısın.

Bordeaux'lu din adamı o kadar üzülmüştü ki, derhal diz çökerek bu adamı kurtarması için, safların koruyucusu aziz Saint Gotien'e dua etmeye başladı. Onu da diz çöküp duaya mecbur edince, Philippe ilâhi bir mırıltıyla St. Gotien'e ertesi günü içeri alındığı takdirde. kendisini utandırmaması için yalvarmaya başladı. Bunu genç papazın nedameti sanan iyi kalpli başpiskopos, heyecanla bağırdı:

— Cesur ol evladım, Tanrı seni utandırmaz.

Ertesi gün başpiskopos Yüksek Mecliste bazı din adamlarının gayriahlaki hareketlerini hararetle tenkit ederken, Philippe de Mala elindeki birkaç kuruşla öylesine parfüm ve süs eşyaları aldı. sürüp sürüştürdü ki, tanımayan onu kolaylıkla bir sokak zamparasiyle karıştırabilirdi. Daha sonra

sokağa fırladı ve önceki akşam sadece karanlıkta gördüğü aşk evini aramaya koyuldu. Ama heyhat, sorduğu herkes gülüyordu ona.

— Bu ablak suratlı nerdeymiş şimdiye kadar? Nasıl olmuş da güzel İmperia'yı tanımıyor?

En sonunda, ne kadar zor bir batağa saplanmış olduğunu anladı ve paralarını boşu boşuna harcamış olmaktan korkmaya başladı. Çünkü güzel İmperia o çevrenin en pahalı ve mükemmel aşk kadınıydı. Ve onun birçok kereler kardinallerden iki yüzlü sefiller ve en kaba askerlerden de salon efendileri yarattığı söyleniyordu.

Emrinde kendi askerleri, cesur yüzbaşıları ve her an ona hizmete hazır lordları vardı. Kendisini rahatsız edecek herhangi birisinin ortadan kaldırılması için sadece bir fısıltısı yeterdi. Fransa kralının özel yüzbaşılarından Baron de Baudricourt'un gelip de o gün kimseyi öldürtmek isteyip istemediğini sorduğu günler pek seyrek değildir.

Yalnız şehevi tebessümü ile idare ettiği yüksek din adamları hariç, diğerlerini bu güzel kadın çoğu zaman tatlı dili ve aşk sanatındaki maharet ile hizaya getirirdi. Bu da demekti ki, o herhangi bir yüksek sosyete hanımı kadar saygı değer bir hayat yaşıyordu ve her zaman, herkes tarafından hanımefendi diye hitap ediliyordu. Bu konuda çok tanınmış gerçek bir hanımefendi İmparator Sigismund'a şikayet ettiği zaman, İmparatorun cevabı şu olmuştu:

— Ama aradaki tek fark, iyi hanımlar namus yolunda yürürlerken hanımefendi İmperia, Tanrıça Venüs'ün izini takip etmektedir.

Bu sözleri saray hanımları, haksız olarak çok çirkin bulmuşlardı. Böylece Philippe, o gün bu ko-

nuda konuştuğu zaman, herkesin yüzüne nasıl baktığını düşündükçe morali bozulmaya başladı. Fakat yine de akşam olunca arzuyla yanın Philippe, aslında en yüksek din adamları önünde eğildiğine göre Yüce Meclisin de başkanı sayılacak bu güzel kadının evinden içeriye yılan gibi süzüldü. Ama onu tanımıyan uşak tarafından tam kapı dışarı edilmek üzere idi ki, kızlardan biri merdiven başından bağırdı:

— Bir dakika İmpert, o bey hanımefendinin «küçüğüdür.»

Zifaf gecesi kadar kırmızı bir yüzle, ama kalbi neşeyle çarparak, merdivenlere fırlayan genç papaz üst katta kız tarafından o meşhur odaya sokuldu. Hanımefendi çoktan hazırlanmış ve kaderine razı cesur bir kadın edasiyle ona bakıyordu. Baygın bakışlı İmperia altın işlemeli kadife örtülü bir masanın başına geçmiş ve önünde de bir meyhanenin en pahalı içkileri, yiyecekleri duruyordu. Şarap şişeleri, şarap testileri, şerbetler, en iyi cins Kıbrıs şarapları, kızarmış sülünler, soğan salçaları. Bu manzara, papazı, eğer güzel İmperia'yı böylesine çok sevmeseydi, muhakkakki çok etkilerdi. Hanımefendi bu hayranlığı onun gözlerinden okudu ve dindar kişilerin müfrit sevgisine alışık olduğu halde çok hoşuna gitti.

Aslında bir gece önce bu zavallı küçük mahlûkun oldukça etkisi altında kalmış ve bütün gün onu düşünmüştü. Pencereler sıkı sıkıya kapanmış ve sanki bir İmparatorluk prensini eğlendirecekmiş gibi hazırlanmıştı. Böylece küçük fakir, bu gece değil bir kardinal, imparator bile gelse onun yerini alamıyacağını (her ne kadar fakir ve yolsuz olsa da) sevgilisine yutkunarak kekeledi. O

arada tereddüt etmeden, hiç de komik olmayan öyle bir reverans yaptı ki, hanımefendi onu ateş gibi yanan bir bakışla mükâfatlandırdı. Ve arkasından şöyle dedi,

— Yaklaş bana, dün geceden beri değişip değişmediğini anlamak istiyorum.

— Amma... Tabii değiştim dünden beri.

— Ne gibi? diye sordu öteki.

— Dün, diye cevap verdi Philippe. Sizi seviyordum. Ama bu gece birbirimizi seviyoruz. Böylece ben de sefil bir mahlûk iken zengin bir kral oldum.

— Oh, küçük, sevgili küçük, diye zevkle bağırdı. Gerçekten değişmişsin. Senin genç rahipten ihtiyar bir şeytana döndüğünü görüyorum.

Ve vücutlarının her tarafına zehir dağıtan sıcak ateşin başında birbirlerine sokuldular. Böylece, yudumlayıp ama yutmadan içilen ölümsüz zevki devamlı olarak tadıyorlardı. Ama tam yerleşip kendilerini rahat ve hazır hissettikleri zaman kapıdan hiç de hoş olmayan bir takım gürültüler ve hazırlıksız yakalanan bir hizmetçinin seslenişleri geldi.

— Hanımefendi, şu hale bakın, bir tane daha geldi.

— Ne, diye bağırdı İmperia, rahatsız edilen her diktatör gibi kızgın.

— Cuire bişopu sizi görmek istiyor...

— Şeytan görsün onun yüzünü diye bağırdı, İmperia, gözleriyle Philippe'i kucaklarken.

— Hanımefendi, pencere aralıklarından ışık görmüş, kapıda çok zorluk çıkarıyor...

— Ateşim olduğunu söyleyin ve yalan da değil

zaten. Bir küçük papaz bana öyle bir hastalık bulaştırdı ki, iliklerim eriyor.

Philippe'in elini avucunda hasretle sıkarken, kapı açıldı, şişko ve yaşlı Coire bişopu arkasında adamları ile birlikte içeriye daldı. Maiyetinin ellerinde, altın bir tabak içersinde kilise usulü pişirilmiş ve Rhine nehrinden yeni çıktığı belli bir alabalık ve çeşitli bölgelerin rahipleri tarafından hazırlanmış çeşitli yiyecekler vardı.

— Oh! Oh! dedi şişko sert bir şekilde. Beni şeytana teslim etmeden önce, daha çok vaktin var güzelim.

— Bugünlerde birgün, diye cevap verdi İmperia. Bağırsakların bir serserinin bıçağına hedef olacak.

— Peki bu kara çocuk, o da evin tarifesine dahil mi? derken bakışları Philippe'in üzerine bindi bişop'un.

— Sayın efendim, dedi Philippe. Ben burada hanımefendinin günahlarını çıkarmak üzere bulunuyorum.

— Peki sen bilmiyor musun ki, gecenin bu saatinde hanımlara günah çıkartmak sadece bişoplara mahsustur. Onun için yaylan bakalım! Git ve ufak zevklerini basit rahibelere sakla. Yoksa aforoz edilmen an meselesidir.

— Sakın yerinden kıpırdama, sevgili arkadaşım... diyen güzel İmperia hiddetli olduğu zaman aşktakinden çok daha güzeldi. Lütfen kal, burada evindesin.

İşte o an Philippe gerçekten değerli olanın kendisi olduğunu anladı.

— Kutsal kitapta ve kutsal kilise kuralların-da herkesin eşit olduğu kabul edilmez mi? diye sordu hanımefendi.

— Öyle söylendiği halde, bu aslında şeytanın uydurmasıdır, dedi sofraya saldırmaya hazırlanan bişop.

— Öyleyse benim Tanrıça olduğum şu evde, benim nazarımda eşitsiniz. Yoksa bişop efendi, papazınkinden bile güçlü olan kendi otoritem üzerine yemin ederim ki, yakın bir tarihte senin kafaomuz mesafeni nazikçe uzattırırım.

Ve sonra, daha çok alabalığın ve altın tabağın sofraya eklenmesini istediği için yavaşça devam etti.

— Yalvarırım oturun. Size içecek birşey ikram edebilir miyim?

Böyle durumlarla karşılaşması muhakkakki ilk olmayan, bu kurnaz kuşun, bu sırada ,sevgilisine şişko Alman'ın önemli olmadığını ve kısa zamanda sızacağını anlatırcasına göz kırptığı görüldü.

Sonunda hizmetçi kızlardan birisi bişopu masaya oturtup, peçetesini boynuna asmakla meşgûlken, bütün şansının bu şişko yüzünden kül olduğunu düşünen Philippe de Mala, durmadan beddua ediyor (tabii içinden) ulu Tanrının onu, tanıdığı bütün rahibelerden daha fazla şeytanla karşılaştırmasını diliyordu. Açlığı sadece şehevi olan genç papaz yemeklere el sürmüyor ve yalnızca İmperia'nın yanında karşı cinsin gayet iyi anladığı, noktasız, virgülsüz sessiz dil hareketleri ile söylemek istediğini sevgilisine aktarıyordu. Bu arada hiçbir şeyin farkında olmayan bişop, hanımefendinin beyaz elleriyle doldurmaya devam ettiği kadehini hemen boşaltıyor ve ilk hıçkırıklarını dile getiriyordu. O sırada dış kapının önünden nal sesleri geldi. Kalabalık bir süvari gurubunun dört

nala gelip atlarından inerken çıkardıkları sesten, aşka susamış nüfûzlu bir kişinin daha çıkageldiği anlaşıldı. Kısa bir süre sonra Ragusa Kardinali odaya daldı. İmperia'nın hizmetkârları ona engel olamamışlardı.

Bu üzücü manzara karşısında, zavallı aşk kadını ve küçük papaz, yeni teşhis konmuş cüzzamlılar gibi umutsuzluğa düştüler. Yüksek Meclisin ateşli sözcülerinden şahane sakallı iri bir İtalyan olan kardinalin durumu kavraması için bir an kâfi geldi. Birkaç saniye haklarını ipotek edebilmek için ne yapması gerektiğini tartı. Çünkü buraya oldukça normal ve dini açlığını doyurmak için gelmişti. Bunu yapabilmek için değil bir, iki papazı birden bıçaklar, üstelik de emanetinde olan kutsal haç parçasını rehine koyardı.

— Buraya bakar mısın, **arkadaşım**, dedi Philippe'e, onu yanına çağırırken.

Kendisini canlıdan çok ölü farzeden ve şimdi hiç şansının kalmadığını anlayan **genç Tours'lu** sofradan kalktı.

— Buyurun, sayın efendim.

Kardinal onu kolundan tuttu, merdivenlerin başına götürdü ve gözlerinin içine bakarak açık açık konuşmaya başladı:

— Bak, sen iyi bir çocuğa benziyorsun. Onun için senin alt düğümüne üst takımlarının ağırlığını tarttırmak istemem. Bu zevk beni bu yaşımda yine günaha sokabilir. Onun için çabuk karar ver... Bütün ömrünce kiliseye mi bağlanmak istersin, yoksa bu gece hanımefendiye de yarın sabah darağacına mı?

Çaresiz kalan zavallı Tours'lu kekeledi:

— Peki, kızgınlığınız geçince efendim, tekrar gelebilir miyim?

Kardinal için hiddetlenmek oldukça sıkıcıydı ama yine devam etti:

— Sana söylüyorum, seç, din tacı mı, yoksa darağacı mı?

— Eğer öyleyse, dedi papaz, kurnazca. İyi bir bonservis rica edeceğim.

Kardinal hemen içeri girdi. Çantasını çıkardı. Gösterişli kağıda yazmaya başladı.

Bonservis hazırlanırken, Philippe de Kardinal'in üzerine eğilmiş kulağına şöyle fısıldıyordu:

— Sayın efendim, biliyorsunuz ki Cosre bişop'u benim kadar çabuk vazgeçemiyecektir bu işten. Zaten şu anda onun bir askerin piçleri kadar bonservisi var. Sonra ismi İmparatorun önemli kişileri listesinde. Şimdi efendim, size şu güzel bonservis için bir malûmat borçluyum... Paris'i kasıp kavuran boğmaca salgınının ne kadar bulaşıcı olduğunu biliyorsunuz. Onun için bişop efendiye biraz önce yakın arkadaşınız Bordeaux başpiskoposunu ziyaretten geldiğinizi söyleyin, fırtınada saman çöpü gibi kurtulursunuz ondan.

— Sen bir bonservisten daha fazlasına lâyıksın, diye güldü kardinal hazretleri. İşte sana yol masraflarını karşılamak üzere 100 altın. Bu parayı dün kumarda kazandım, bugün sana veriyorum.

Bu konuşmayı duyan ve Tours'lu papazın beklediği gibi kendisine arzuyla bakmadan bir anda ortadan kaybolması dişi aslan İmperia'yı çileden çıkarmış ve sevdiği adamın nasıl bir korkak olduğunu düşünmeye başlamıştı. Şu ya da bu nedenle böyle ani terkedilişlere alışık olmayan hanımefendi, Philippe çıkarken öyle bir bakmıştı ki, bunu gö-

ren kardinal şansının daha da arttığını anladı. Genç Tours'lu böylece bu fırtınadan hiç müteessir olmamış görünerek ve ıslak bir köpek gibi kulakları düşük olarak ayinin tam ortasında bir şey söylemeden kiliseyi terk etmişti.

Hanımefendi derin bir iç çekti. Şu anda insan oğullarını elinden gelse parça parça edebilirdi. Çünkü daha önceki kalp ağrıları artık beynine vurmuştu. Her tarafından alevler çıktığı nerdeyse gözle görülebilecekti. Bunda haklıydı da. Çünkü basit bir papaz tarafından ilk defa terk ediliyordu. Durumu anlayan kurnaz kardinal için için gülüyor bütün bunların sonucu kendisinin daha çok tatmin edileceğini sanıyordu. Ne denli kurnaz bir arkadaş değil mi?

— Sevgili meslektaşım, diye söze başladı bişop'a dönerek. Şu anda burada bulunmaktan ve hanımefendi İmperia'ya hiç de lâyık olmayan bir papaz parçasını defetmekten dolayı kendimi mutlu hissediyorum. Eğer ben gelmeseydim sen de onun yanına yaklaşmasına göz yumacak ve büyük bir ihtimalle adi papaz parçası tarafından lâyık olmadığın bir sona kavuşacaktın.

— Sahi mi, peki ama neden? diye sordu Coire bişop'u.

— Çünkü o ufak tefek çocuk Bordeaux başpiskoposunun katibiydi... Ve o ilâhi kişi de bu sabah boğmacaya yakalandı.

Bişop hazretleri sanki bir tekerlek peyniri birden yutmaya kalkmış gibi bir ses çıkardı.

— Çok eminim, diye devam etti kardinal, müşfik bir edayla bişop'un elini avuçlarının içerisine alırken. Eminim, çünkü biraz önce zavallı başpiskoposun yanında idim, son dini görevi ben ifa

ettim. Belki de konuştuğumuz şu sıralarda ruhu sükûna kavuşmuştur.

Coire bişop'u, Allah'ın, ne kadar iri yarı olurlarsa olsunlar yüksek din adamlarına nasıl bir çeviklik bahşettiğini nefis bir hareketle ispat etti. Birden geriye doğru attı koca vücudunu. Yüzünden terler aka aka ve daha şimdiden danalar gibi böğürerek, güzel İmperia'ya bakmadan merdivenlerden kayboldu.

Kapı bişop'un arkasından kapanırken (bi bu arada sayın bisop sokağın başına çoktan varmıştı) kardinal yüksek sesle kahkahayı bastı.

— Gördün mü sevgilim, dedi. Şimdi papalığa ve daha önemlisi bu geceyi seninle geçirmeye lâyık değil miyim?

Kardinal, İmperia'nın yüzünün değiştiğini ve bir şeye üzüldüğünü yeni fark etmişti. Birden ona doğru ilerledi. İmperia'yı kollarına almak ve kardinal usulü teselli etmekti düşüncesi.

— Aman Allahım, diye haykırdı İmperia, geri geri çekilirken. Demek benim de ölümümü istiyorsun? Seni ihtiyar taşkafa seni! Alçak, sefil! Bütün istediğin kendini tatmin etmek. Ben de saf saf sana yardımcı olacağım. Bu arada ölürsem beni takdis edeceksin değil mi? Demek hastalığa yakalandın ve bana da bulaştıracaksın. Çık dışarı, seni beyinsiz papaz seni. Git başka kapıdan nasibini al. Sakın bana dokunma! diye ekledi onun yaklaştığını görünce. Yoksa bunu midende bulursun.

Bu son sözle güzel kadın elini çantasına atmış ve her hareketinden kullanmasını iyi bildiği belli olan süslü bir hançer çıkarmıştı.

— Ama benim küçük cennetim, meleğim, dedi kardinal hazretleri alay ederek. Bu ufak oyunun

farkına varmadın mı? Biliyorsun ki o Coire'lu öküzü defetmek zorunluğunda idim.

— O tabii, benim sayın efendim... Hadi bakalım, eğer beni seviyorsan isbat et. Evimi derhal terketmeni istiyorum. Eğer hastalığa yakalandıysan benim ölümüme aldırmazsın bile. Ölüm döşeğinde olursan, son bir zevk ânı için neler feda edeceğini bilecek kadar seninle düşüp kalktım. Bütün dünyayı boğarsın sen. Unutuyor musun, sarhoşken birgün sen kendin söylemiştin. Ama ben dünyada üç şeye değer veririm: Kendim, param ve sağlığım... Çık dışarı! Ve eğer yarına kadar için çürümezse, gelip yine beni ziyaret edebilirsin... Bugün ise sevgili kardinal, senden iğreniyorum.

— İmperia, benim kutsal İmperia'm diyen kardinal dizleri üzerinde yalvarıyordu. Lütfen benle oynama.

— Hiç de niyetim yok, dedi İmperia. Ben kutsal şeylerle hiç bir zaman oynamam.

— Ah, seni gidi kötü kalpli, seni şom ağızlı mahluk! Seni aforoz edeceğim... Yarın!

— Aman Allahım! Kardinal kafan bozulmuş senin.

— İmperia, şeytanın kızı... hayır, demek istedim ki... benim küçük... güzel...

— Saygınızı kaybediyorsunuz kardinal... Dizlerinizin üzerinden kalkın, sir, ayıptır.

— Ölümsüzlük fermanı mı istiyorsun? Servetimi mi istiyorsun? Yoksa kutsal emanet olan gerçek çarmıhın bendeki parçasını mı istiyorsun? Söyle.

— Bu akşam dünyanın ve ahiretin bütün hazineleri bile kalbimi satın alamaz! diye güldü gü-

zel İmperia. Eğer kaprislerim olmasa dünyanın en günahkâr insanı olurdum.

— Evini başına yıkacağım... Pis cadı, bana büyü yaptın! Kazıkta yanacaksın! Dinle beni sevgilim, benim sevgilim kadınım! Sana cennetin en mükellef köşesini vaad ediyorum... Iyi mi? Hayır mı? Geber öyleyse... Geber, cadı!

— Kendine gel, yoksa seni öldürürüm, kardinal hazretleri.

Kardinal ateş saçıyordu.

— Sen aklını kaybetmişsin, dedi İmperia. Hadi git artık... Yorulmaya başladım.

— Yakında papa olacağım ve bana yaptıklarının cezasını göreceksin.

— Demek artık beni sevmiyorsun?

— Bu akşam seni memnun etmek için ne yapmalıyım?

— Evimi terket.

Bir sansar kadar çevik adımlarla İmperia öteki odaya geçerek kapısını kilitledi. Hiddetten deliye dönen Kardinal da gitmek zorunluğunda kaldı.

Sonunda yalnız kalabilen İmperia, tekrar ateşin başındaki masaya oturdu ve genç papazını kaybetmenin hırsiyle bütün altın zincirlerini koparak ağlamaya başladı.

— Ah şeytanın boynuzları, o küçük papaz daha kendisinden hevesimi bile almadan, bana bir kardinali böyle kovdurtuyor, hem de ertesi günü zehirletilmek pahasına. Onun önümde kazığa geçirildiğini görmeden ölmiyeceğim.

Artık gerçek gözyaşları döküyordu.

— Yarabbim nasıl da üzgünüm. Bir köpek gibi yaşıyorum ve arada sırada elime gerçek bir eğ-

lence fırsatı geçince de dinimden oluyor, din adamlarını küstürüyorum.

Tam ağlamasını bitirdiği sırada ,bir de ne görsün? Kırmızı beyaz yanaklı genç papaz karşısında durmuyor mu? Bütün bu olaylar sırasında, ustalıkla dairenin bir köşesine saklanmış, şimdi de şeytanın ta kendisiymiş gibi Venedik aynasından ona bakıyordu.

— Oh, diye bağırdı İmperia. Sen din adamlarının en mükemmeli, en güzelisin. Maymun seni... Gel benim sevgili şövalyem, kutsal çocuğum, zevk cennetim. Gözlerini içip seni aşktan öldüreceğim. Benim affeden, ölmez Allahım! Seni rahiplikten krallığa, imparatorluğa, papalığa çıkartacağım ve hepsinin karışımından da mutlu edeceğim. Bütün her şeyimle seninim ve yemin ederimki seni çok kısa zamanda, bereni onlarınki gibi kırmızı yapmak için kanımı dökmek zorunluğunda kalsam dahi ,kardinal yapacağım.

Titriyen ellerle Ccire bişop'unun getirdiği altın kupalardan birisini yunan şarabı ile doldurdu ve bütün hristiyan aleminin papadan önce ayağını öptüğü bu kadın, erkeğine içkiyi diz çökerek sundu.

Bütün bunlar olurken Philippe de Mala hiç konuşmuyor ,kıpırdamıyor ama öylesine aşk dolu, öylesine arzu dolu gözlerle bakıyordu ki, hanımefendi güzel İmperia şehvetle titredi ve dedi ki:

— Gel küçüğüm ve hiç bir şey söyleme... Aşk yapalım!

Pont an Change'da kızının güzelliği ve güzelliğinden daha üstün cazibesi ile bütün Paris'in dilinde olan, bir kuyumcu vardı. Birçok erkek bu kızın peşinde olup, içlerinde kızla evlenebilmek için babasına yüklü paralar teklif edenler bile vardı. Kuyumcu bu durumdan, anlatamıyacağım kadar memnundu. Kuyumcunun bir de yüksek mahkeme üyesi avukat komşusu vardı. Bu adam sadece rüşvet alarak, sayısız mülk sahibi olmuştu. Kuyumcuya kızıyla evlenebilmek için şehirde bir ev teklif ediyordu. Kıllarla kaplı bu adamın maymun yüzüne olanı bile sallanan dişsiz ağzına ve bütün avukatlar gibi çok kötü kokmasına rağmen, kuyumcu bu teklifi düşünmeden kabul etmiş ve durumu kızına açmıştı. Güzel kız müstakbel damadı görünce, düşüncesini şöyle belirtti:

— Allah korusun, tabii ki evlenmiyeceğim onunla.

— Ben başka türlü düşünüyorum, dedi babası.

Evi almayı iyice kafasına koymuştu:

— Seni ona eş olarak veriyorum, bundan sonra seni yola getirmek için o uğraşsın biraz da.

— Demek öyle, dedi genç kız. Ama şunu bil ki sana itaat etmeden ona bütün düşündüklerini anlatacağım.

Damat adayı aynı akşam yemekten sonra büyük bir ciddiyetle ilk görüşte nasıl aşık olduğunu ve ömrü boyunca rahat bir hayat yaşatacağını ona anlatırken kız buz gibi duruyordu.

— Babam size vücudumu satmış! dedi. Ama eğer beni alırsanız, fahişe olurum. Çünkü bütün

sokak halkı ile yatmayı sizle yatmaya tercih ederim. Ben diğer kızlardan farklıyım, ama yemin ederim ki size öyle bir ihanet ederim ki sizin ya da benim ölümümle sonuçlanır.

Bunun üzerine, nallanmamış bütün bakireler gibi ağlamaya başladı. Çünkü bunların çoğu o operasyondan sonra gözyaşlariyle ağlamaktan vaz geçerler. Ama saygı değer avukat bunu genç kızın evlenmeden önce yaptığı naz ya da kapris olarak kabul etti. Böylece hiç aldırmadan güldü. Arkasından kıza şöyle sordu:

— Peki düğünü ne zaman yapalım?

— İstersen yarın yaparız, dedi genç kız. Bu işi ne kadar erken bitirirsek, istedikleriyle yatan kadınlar gibi ben de o kadar erken aşk yapmaya başlıyabilirim.

Böylece tuzağa düşen akılsız avukat derhal işe başlıyarak mahkemeye baş vurdu, harçları ödedi ve evlenme muamelelerini şimdiye dek hiç bir işte olmadığı kadar çabuk bitirdi. Aklı fikri hep o güzel kızdaydı.

Bu sıralarda seyahatten yeni dönmüş olan kral, sarayda, şehrin en yakışıklı delikanlılarını, binlerce altın teklif eden asilzadeleri ve cennetteki hisselerinden bu uğurda vaz geçmeye hazır yüksek din adamlarını reddeden şahane bakireden söz edildiğini duymuştu. Çok meraklanan majeste, birgün mücevher almak bahanesi ile ama aslında meşhur kızı ayartmak için şehir dışına çıkıp kuyumcu dükkanına gitti. Beğendiklerini bulamayan, bulduklarını da beğenmeyen krala çok büyük bir elmas parçasını bulup göstermek için tezgâhın altına giren kuyumcu gözden kaybolunca:

— Küçüğüm, dedi fırsattan faydalanan kral.

Sen burada mücevher satmak için değil, almak için yaratılmışsın. Bu dükkândaki mücevherleri bana verselerdi, öyle bir tanesini seçerdim ki... Bütün şehir halkı gibi ben de ona hayranım ve emrine amadeyim. Onun değerini Fransa'yı satsak ödeyemeyiz ve her zaman hizmete hazırız.

— Ah! dedi kız. Yarın evleniyorum Majeste. Ama kemerinizde gördüğüm şu hançeri bana verecek olursanız onunla kızlığımı korur ve size saklarım. Ve bu şekilde de kutsal kitabın öğütlerine uymuş ve Sezar'ın hakkını Sezar'a vermiş olurum.

Hemen hançerini verdi kral! Güzel dişinin açık cevabı onu öylesine etkilemişti ki o anda açlığını bile unuttu. Dükkândan çıktı ve Hirundelle sokağındaki evlerinden birisini bu yeni metresine hazırlatmak için emirler verdi.

Bu arada bizim avukat ise bütün rakiplerinin şaşkın bakışları arasında dini törenle ilgileniyordu. Kiliseden sonra zengin bir eğlence tertiplendi, çalgıcılar geldi ve patlayıncaya kadar yenilip içildi. Saatlerce dans edildikten sonra, zavallı avukat karısının soyunup kendisini beklediğini sandığı yatak odasına çıktı. Bir de ne görsün! O güzel karısı yatağa girmemekte direnen dişi bir şeytan olmuş, şöminenin başında bir koltuğa oturmuş, şarap içiyor.

Çok şaşıran adam dizleri üzerine çökerek sevgili karısını aşka davet etti. Ama hiç bir cevap alamadı. Ona bu kadar pahalıya oturan şeyin maliyetini görmek için, kızın eteğini biraz kaldırınca da öylesine bir tekme yedi ki, kemikleri çatırdadı. Ama yine de bir cevap alamadı.

Bu küçük oyun avukat efendiyi biraz da eğlendiriyordu. Çünkü en sonunda tahmin edeceği-

niz şeyin olacağını sanıyordu. Onun için içtenlikle bu oyuna katıldı ve kızın savurduğu hatırı sayılır tekmelere, yumruklara dayandı. Mücadeleleri sırasında karısının eteğini, kolunu derken gömleğini yırtarak elini en nazik yerine atmayı başardı. Kız birden korkunç bir kükreme ile fırladı, kralın hançerini eline geçirdi ve bağırdı;

— Benden ne istiyorsun?

— Herşeyini, dedi adam.

— Kalbim istemediği halde kendimi sana vermem için enayi olmam lâzım, dedi kız. Eğer kızlığımı koruyamayacağımı sandıysan aldanmışsın. Elimdeki kralın hançeridir ve eğer bana yaklaşacak olursan seni öldürürüm.

Bu sözleri söyliyerek, şömineden bir kömür parçası aldı, odayı ikiye ayıran bir çizgi çizdi ve:

— Çizginin bu tarafı kralın arazisidir. Geçmeye kalkma, yoksa hedefimi şaşırmam, diye ekledi.

Avukatın bu hançerle aşk yapmaya hiç niyeti yoktu. Şaşkın ve kızgın bir halde karısının sözlerini dinlerken, emelinden tam cayacağı bir sırada yırtık elbiseler arasında öylesine güzel bir manzara gördü ki, bu uğurda ölüm bile tatlı geldi ve bağırarak kralın arazisine hücum etti:

— Ölmek istiyorum!

Gerçekten de çok başarılı bir uçuşla kızın üzerine düşmüş, onun vücudunu altında büyük bir zevkle duymuş, ama hançeri almayı başaramadığından kralın arazisinden kaba etinde oldukça tehlikesiz ve derin bir yarayla çıkmak zorunda kalmıştı.

Bu bir anlık istifade onun başına vurmuş olacak ki şöyle dedi:

— O şahane vücuduna sahip olmadan yaşıyamam ben, onun için öldür beni!

Kendisini kızın önüne atmış, herşeye razıydı. Ama karısı bu aşk gösterisinden hiç etkilenmemiş olacak ki soğuk bir edayla cevap verdi:

— Böyle devam edersen, seni değil kendimi öldürürüm.

Bakışlarından söylediğini yapacağı anlaşılıyordu. Onun için zavallı avukat şansına lânet ederek bir koltuğa oturdu ve binlerce çiftin en mutlu geceleri olan bu geceyi, karısına altınlar, çiftlikler ve asalet ünvanları vaad ederek geçirdi.

— Ben seni aldatmadım, diyordu kız. Aslında artık kendimi krala vereceğim için, seni bütün o hamallar ve sokak serserileriyle uğraşmaktan kurtarıyorum demektir.

Güneş iyice doğduktan sonra gelinlik elbiselerini üzerinden fırlattı ve kocası işine gidince, o da kralı bulmak üzere sokağa fırladı. Kızın bir ok atımlık mesafe bile gitmesine meydan kalmadı, çünkü majesteleri sadık bir adamını gözcü koymuş ve evi kolaçan etmesini tenbihlemişti. Adam, kilidi hâlâ anahtarsız olan bakireye yaklaştı ve sordu:

— Majesteleri kral hazretlerini arıyorsunuz değil mi?

— Evet!

— Tamam öyleyse, en iyi arkadaşınız benim! dedi bu kibar bey. Benim size yapacağım gibi, sizden de bana yardımcı olmanızı istiyor ve beni korumanızı bekliyorum.

Böylece adam, kıza, kralın ne biçim bir insan olduğunu, ona nasıl yaklaşmak gerektiğini, bir gün sinirli olursa ertesi günü çok sessiz olabilece-

ğini tek tek anlattı. Ona iyi bakılacağını, rahat olacağını ama kralı elinin altında bulundurmasını bilmesinin gerektiğini açıkladı. Daha sonraları d'Estampes Düşesinin oturduğu Hirundelle sokağındaki eve gelinceye kadar herşeyi öğrenmiş ve kralın metresi olmuştu bile.

Avukat efendi, karısının gittiğini öğrenince, pusuya düşmüş gibi ağlamaya başladı ve ne yapacağını bilemedi. Önceleri arkadaşları onunla alay ettiler ve olmıyacak şakalar yaptılar. Anı adam öylesine dünyasına küsmüştü ki, o zaman da onu teselli etmek çabasına giriştiler. Karısı avukata kendisini teslim etmediği için bu evliliğin hükümsüz olduğunu söylüyorlardı. Gerçekten de ona boynuz takan kraldan başka bir kimse olsaydı derhal mahkemeye baş vurabilir ve boşanabilirdi.

Avukat artık üzüntüyü bırakmış, hiddetten kuduruyordu. Birgün belki kendisinin de karısına sahip olabileceğini düşünerek krala karşı gelmiyordu. Onun için karısıyle bir gece geçirmek, bir ömür boyu sürebilecek rezilliğe bedeldi. Zaten aşk dediğin de buna denir işte! Belki bu kadar büyük bir arzuyu küçük görecek şom ağızlılar çıkabilirdi, ama avukat efendi hiçbir zaman karısını unutmadı. Onu o kadar çok düşünüyordu ki duruşmalarını, müvekkillerini, rüşvetlerini unutuyor, düşünceli düşünceli para kaybetmiş bir cimri gibi adliye binasında dolaşıyordu. O kadar dalgındı ki bir gün kendisini avukatların küçük abdest yaptıkları duvarın önünde sanarak bir yargıcın cübbesine işemişti.

Bu esnada, güzel kız, kral tarafından gece gündüz tatmin ediliyordu. Majesteleri ona doymak bilmiyordu. Çünkü bu şahane mahlûk öyle entere-

san aşk oyunları yapıyordu ki, bazen sönmüş ateşi bile alevlendiriyordu. Birgün kralı kendine yaklaştırmıyorsa ertesi gün üzerine çıkıyordu. Hiç bir şeyi iki defa yapmıyordu ve binlerce yol biliyordu. Bunların dışında çok namuslu, neşeli ve şakayı seven bir kızdı.

Ona Bridoré malikanesini teklif ettiği halde, kendisiyle aşk yapmadığı için Baron de Bridoré intihar etmişti. (Koca bir şatoyu bir aşk gecesine hediye edecek Baronların artık nesli tükendi.) Bu ölüm onu çok üzdü. Günah çıkartmak için gittiği kilisede de suçlu görülünce, bir kez daha ruhunu kurtarmak için, kralın metresi olmasına rağmen kendisine hediye edilen malikâneleri bundan böyle kabul etmeye yemin etti.

O, sonsuz servetini toplamaya ve şehrin ileri gelenlerini birer birer ölmekten kurtarmaya işte böyle başladı. Kavalını öyle güzel öttürüyor ve öylesine orijinal fikirlerle hareket ediyordu ki, majesteleri metresinin tebasını memnun etmek için nasıl çalıştığının farkında bile değildi. Aslında kral onu öylesine arzuluyordu ki, üst kattaki odanın tabanı alt kattaki odanın tavanıdır dese inanırdı. Bu da, zaten zor bir şey sayılmazdı, çünkü metresinin evinde kral her zaman yatakta olduğu için sağını solunu bile şaşırmıştı. Sabah akşam dibini bulabilecekmiş gibi gidip geliyor, sanki onu eskitmeye çalışıyordu. Ama sonunda eskiyen tek şey kendisi oldu ve çok aşk yapmaktan öldü.

Kuyumcunun kızı kendisini sadece yakışıklı erkeklere teslim ettiği ve onunla yatmak bir mucize sayılacak kadar zor olduğu halde, bu işi başaramıyanlar ve bazı kıskançlar onbin altına herhangi birinin kralın zevklerini paylaşabileceğini

ileri sürüyorlardı. Bu kuyruklu bir yalandı. Sonunda bu konuda majesteleri ile kavga ettiler. Kuyumcunun kızı bu yalanı kralın yüzüne vurarak şöyle bağırdı:

— Böyle bir yalanı senin kafana sokanlara lânet olsun! Yalnız giriş olarak en az 30.000 altın vermiyen kimseyle yatmadım ben.

Kral kızdığı halde bu söz karşısında gülümsedi ve onunla bir ay kadar daha yaşadı.

Ve en sonunda, müstakbel d'Estambes Kontesi rakibesi mahvolmadıkça ne bir hanımefendi, ne de kralın metresi olabileceğini anladı. Böyle bir sonuç birçok kimsenin hoşuna gitti. Çünkü kuyumcunun kızı genç bir lord ile evlendiği halde, öylesine ateşli idi ki kocasına yettiği gibi dışarının da ihtiyacını karşılıyordu.

Bir gün kralın sevgilisi çarşıya inmiş günlük alış verişini yapıyordu. Dükkânları dolaşıp kurdeleler, şeritler, terlikler, gecelikler ve diğer bazı aşk giysileri alırken o kadar şık ve güzeldi ki onu gören herkes (özellikle din adamları) cennetten indiğini zannederdi. Böyle yürürken, tam Trahoir meydanında kocasiyle burun buruna geldi. Bir arabanın köşesinden bunu görünce, örümcek görmüş gibi geri çekildi. Gerçekten temiz yürekli bir kadın olduğunu işte tam burada gösterdi. Sırf kocalarına hakaret olsun diye ve yatak arkadaşlarına olan saygısızlıklarından, özellikle kendisini göstermek isteyen sürtükler tanırım.

— Ama ne oldu sana, dedi Lannoy.

Kibarlık olsun diye kadına refakat ediyordu.

— Birşey olmadı, diye fısıldadı kadın. Yalnız şuradaki adam! Kocam o benim. Zavallı nasıl da

değişmiş. Zaten maymuna benzerdi, şimdi maymunlar ona benziyor.

Bunun üzerine tipik bir saray zamparası gibi hareket eden Lannoy avukatın karşısına dikildi ve niçin hanımın yolunu kestiğini sordu. Bunu duyan genç kadın bir kahkaha attı. Ama zavallı koca, erkekliğini gösterip onu orada öldüreceğine, sadece ağlamakla yetindi. Ve arkasından o kahkaha üzerine söylesine sinirlendi ki o sırada oradan geçerken karısını seyretmek üzere duran bir ihtiyarın üzerine yürüdü.

Bir zamanlar daha gonca iken eline geçirdiği ama sahip olamadığı kızı şimdi bu şekilde bir gül gibi açılmış, şık, bembeyaz görünce tarif edemiyeceğim kadar köpürdü. Onun haleti ruhiyesini ancak bu durum sizin de başınıza gelirse anlıyabilirsiniz.

Ama çok az kimse onun o anda sinirlendiği kadar sinirlenebilir. Karısiyle bir defacık olsa bile sevişmek için hayatını, servetini, saadetini ve bütün varını yoğunu ortaya koyacağına yemin etti. Hâtta bu uğurda bütün takım taklavatını savaş alanında bırakmaya bile razıydı. Bütün geceyi ağlayarak geçirdi.

— Oh, aman, ay. Ona - Ona sahip olacağım! Lânet olsun! Ben onun kocasıyım! diye bağırıyor, başını karyolanın demirlerine vuruyordu.

Basit düşünceli insanlar her ne kadar önemsemezlerse de bu dünya tesadüflerle doludur. Gücümüzün dışında oldukları için muhayyelesi geniş insanlar ancak günlük, olağan şeyler olarak kabul ederler bunları. İhtiyar avukata da öyle oldu. hem de anlattığım şekilde kafasını kırdığı gecenin ertesi günü.

Saraya girip çıkabilen tanınmış müvekkillerinden birisi o gün gelerek acele onikibin altına ihtiyacı olduğunu bildirdi. Avukat bu kadar yüklü bir paranın acele olarak sokaktan toplanan bazı nesneler gibi toplanamıyacağını söyledi. Karşılığında verilecek faiz ve garantiden başka, hernekadar şehrin zenginlerle dolu olduğu söyleniyorsa da, bunu birden verecek birini bulmak zordu.

— Sayın lord, diye devam etti avukat. Anladığıma göre çok zalim ve affetmeyen birisine borçlusunuz.

— Gerçekten öyle, dedi asilzade. Alacaklım kralın metresidir. Kimse duymasın, ama eğer onikibin altın bulabilirsem, arazilerimi de verip bu akşam ölçüsünü alabileceğim onun.

Bunu duyan avukatın bir anda yüzünde kan kalmadı ve lord da bir pot kırdığını anladı. Savaş alanından daha yeni döndüğü için güzel kadının değil kocasının kim olduğunu bilmek, kocası olduğundan bile habersizdi.

— Çok sarardınız! dedi avukata.

— Havadandır, diye cevap verdi avukat. Ama lütfen söyleyin o kadına bu parayı ve bütün arazilerinizi verecek misiniz?

— Hem de derhal vereceğim!

— Peki bu işi kim ayarladı? Kadının kendisi mi?

— Hayır, dedi lord. Kendisi değil, bu gibi gizli anlaşmalar genç hizmetçi kızlardan birisi tarafından yürütülür. Hem de çok kıvrak, biber gibi ateşli bir kız. Kraldan çaldığı böyle aşk gecelerinden de epey kazanıyor olmalı.

— Benim bankam size bu parayı bulabilir, de-

di avukat. Ama hizmetçi kız bu lânetli parayı kendisi gelip buradan almazsa olmaz bu iş.

Gerçekten de müvekkilinden şart koştuğu gibi, kız parayı almak üzere avukatın bürosuna geldi. Şunu da belirteyim ki, kız içeriye girdiği zaman, altınlar o kadar güzel, o kadar asil, o kadar parlak bir şekilde masanın üzerine dizilmişlerdi ki, uyuz merkep bile görse sırıtmaya başlardı.

Güzel hizmetçi kız yalanmaya başladı. Bunu gören kralın metresinin kocası kulağına eğilerek şöyle fısıldadı:

— Hepsi senin için!

— Ah! dedi kız, ben daha az paraya bile yaparım.

— Ama sevgili küçük, ben sana hiç dokunmadan bunları veriyorum, dedi ve biraz yana dönerek devam etti: «Anlaşılan müşterin sana benim kim olduğumu söylememiş, evet, evet, bilmiyorsun. Sana şu kadarını söyliyeyim ki, kralın forsunu kullanarak elimden aldığı kadının yani senin hanımının gerçek kocasıyım. Şu altınları alıp ona götürür ve geri gelirsen, bunlar kadar da sana vereceğim. Ama karşılığında bir şey istiyorum.

Ağzı bir karış açık kalan ama avukatla yatmadan on ikibin altını nasıl kazanabileceğini çok merak eden kız, gerçekten biraz sonra geri geldi.

— Tamam, dedi avukat. İşte senin altınların hazır. Bu kadar parayla eminimki ben senin vücudunu, ruhunu ve beynini satın alabilirim. Bunlar senin olunca, sen de araziler, erkekler, kadınlar ve üstelik de en az üç papazın vicdanını alabilirsin. Şimdi sana bir iş için itimat etmek istiyorum. Bu akşam karımla aşk yapacağını sanan lorda git hemen ve akşam yemeğine kral gelece-

ği için bu akşam gelmemesini söyle. Böylece bu akşam ben gelip o arkadaşın ya da kralın yerini alabilirim.

— Ama bu işi nasıl başaracaksınız? diye sordu kız.

— Bana bak, dedi avukat. Senin zekânı da satın aldığıma göre, bu işi ayarlamak için önünde duran şu altınlara bir bakmak kâfi gelir sanırım. Zaten günaha da girmezsin. Çünkü sadece kilisede birleşmiş iki insanı bir araya getirmek sevaptır.

— Anlaştık, dedi genç kız. Yemekten sonra gel. Işıklar sönmüş olacağı için, hiç konuşmazsan hanımına istediğin kadar sahip olabilirsin. Böyle zevk anlarında hanım konuşmaktan çok bağırdığı için, sana cevap vermek zorunda kalacağın bir soru da sormaz. O kadar utangaçtır ki, yalnız elleri, kolları hareket eder ve saray hanımlarının kullandığı o çirkin sözleri hiç söylemez...

— O ho! dedi avukat. İşte paralar ve sana söz veriyorum ki eğer bu oyunla hakkım olan şeyi elde edersem, sana bunun iki mislini vermeğe hazırım.

Bunun üzerine saati, kapıyı, kısaca herşeyi kararlaştırdılar ve avukat efendinin birçok yetimi, dulu dolandırarak kazandığı altınları koltuğunun altına koyarak aldı gitti genç kız.

Böylece usta avukat, traş oldu, kokular süründü, temiz çamaşır giydi. Nefesi güzel koksun diye soğandan bile vaz geçerek, aşk gecesine hazırlanmaya başladı. Kadınlara güzel ve cazip görünmek için bir saray efendisinin yapabileceği herşeyi yapmıştı. Genç bir delikanlı pozları takınmış ve hâtta o komik vücudunu bile elbiselerle değiştirmeye çalışmıştı. Ama hâlâ korkuyordu avukat.

Bir erkek artığından başka bir şey olmayan zavallı, kendisini dünyanın en yakışıklı erkeği görüyordu. Soğuk hava keskin bir bıçak gibi vücuduna battığı halde ,çok ince giyinerek sokağa çıktı ve az sonra Hirundelle sokağındaki evin önüne geldi. Burada uzunca bir süre beklemek zorunda kaldı. Tam artık fena şekilde kandırıldığına kanaat getirdiği sırada, hizmetçi kız zifiri karanlıkta kapıyı açtı ve adam kralın evinden içeriye süzüldü. Kız onu karısının yatağına çok yakın bir dolabın içerisine kilitledi. Tahtaların aralıklarından karısının bütün hareketlerini, soyunuşunu görebiliyor ve üzerine şeffaf bir gecelik giymesini seyrediyordu. Kendisini hizmetçisiyle yalnız sanan genç kadın, giyinirken diğer kadınlar gibi saçmalamaya başlamıştı.

— Nasıl, diye soruyordu. Bu gece en az yirmibin altın edecek kadar güzel değil miyim? Şunlara bak! Brie şatosunu satın almaz mı?

Böyle söyliyerek, birçok kereler hücuma uğradıkları halde, yumuşamamış, dimdik ayakta duran göğüslerini avuçları içine aldı.

— Yalnız göğüslerim bir imparatorluğu satın alır. Majestelerine bunu bildireceğim. Ama, yemin ederim ki bu meslekten bıkmaya başladım. Devamlı yaptığım zaman hiç bir zevki kalmıyor, bu işin.

Hizmetçi kızın gülümsediğini gören kuyumcunun kızı devam etti:

— Bir kerelik için bile olsa, seni benim yerimde görmek isterdim...

Kız yine güldü.

— Susun hanımefendi, dedi. Geldi bile.

— Kim?

— Kocanız.

— Hakikisi mi?

— Susun! dedi hizmetçi kız.

Ve böylece hanımının kulağına bütün olanları fısıldadı. Çünkü hem onikibin altını, hem de hanımını kaybetmek istemiyordu.

— Tamam öyleyse, dedi kuyumcunun kızı. Parasının karşılığını verelim ona. İyice soğutalım adamı. Eğer bana dokunsaydı, bütün aklımı kaybeder, o anda papazın maymununa dönerdim. Evet, bu akşam benim yatağıma sen gireceksin, onikibin altın karşılığında biraz çalışacaksın. Yalnız sabah gün doğmadan, evi terk etmesini söyle ki, oyunun farkına varmasın. Tam sabaha karşı, gitmesinden biraz önce sen çıkarsın, ben girerim yatağa.

Bu arada zavallı adamın soğuktan dişleri birbirine vuruyor, tir tir titriyordu. Biraz sonra çarşaf arıyor gibi yapan hizmetçi dolabın kapısını açtı ve şöyle fısıldadı:

— İştahını hazır tut. Hanım bugün çok sinirli, eğer yatakta oflayıp puflarsan, beni çok müşkül durumda bırakırsın.

Artık soğuktan ne yapacağını bilemez hale geldiğinde, hizmetçi kız biraz yüksekçe sesle, hanımına lord hazretlerinin geldiğini fısıldadı. Sonra yavaşça hanımının yatağına girdi. hanım da sanki hizmetçi imiş gibi odayı terk etti. Avukat da kendi kendisinin sırtını sıvazlıyarak soğuk dolaptan dışarı çıktı.

Aslına bakılırsa hizmetçi kız avukata parasının karşılığını fazlasiyle ödedi ve ona saray hanımlarının gevşekliği ile burjuva dişilerinin ateşliliği arasındaki farkı isbat etti. Yırtık bir terlik gibi sı-

rıtan kız öylesine kıvrılıyor ve öylesine numaralar yapıyordu ki, deliye dönmüş olan avukat, zaten «oh! oh! oh!» dan başka bir şey söylemeyen kızın kim olduğunun farkına bile varmıyordu. Hizmetçi kız o kadar istekli, avukat da cevap vermeye o kadar arzulu idi ki, en sonunda boş bir çuval gibi yığılıp kaldı ve uyudu. Fakat son defasında, kızın akrobatik hareketlerinden birisinin tam ortasında, fırsattan faydalanmış ve bu aşk gecesinin hatırası olarak (neresinden olduğunu bilemiyeceğim çünkü orada değildim) bir tutam saç koparmıştı.

Sabaha karşı hanım hizmetçinin yerini alarak yatağa uzandı ve hemen uyur taklidi yaptı. Biraz sonra odaya hizmetçi kız girdi ve adamın alnına yavaşça dokunarak kulağına şöyle fısıldadı:

— Hadi! Hadi! Vakit geldi. Pantolonunu giy ve hemen uzaklaş. Neredeyse sabah olacak.

Bu aşk hazinesini terk etmek zorunluğunda olmanın verdiği hüzünle, adam son bir defa daha aşkının merkezine bakmak ihtiyacını hissetti.

— Aman Allahım!

Elindeki ip ucu ile orijinalini karşılaştırmıştı:

— Benim akşam kopardıklarım sarı, oysa bunlar simsiyah.

— Oh! Ne yaptın? diye bağırdı kız. Şimdi hanım uyanınca yolunmuş olduğunu görüp kızacak.

— Mesele o değil, dedi avukat. Renklerine bak.

— Herşeyi bildiğini zanneden sen, nasıl olur da böyle basit bir şeyi bilemezsin? diye çıkıştı kız. Yerinden koparılan her canlı şey, sararıp solmaz mı?

Daha fazla tartışmadan kız onu evden sepet-

ledi ve ondan sonra da hanımıyla karınlarını tuta tuta gülmeye başladılar.

Kısa zamanda hikâye duyuldu ve karısına sahip olamayan tek erkek olarak ismi alay konusu olan avukat kahrından öldü. Şehrin asilzadelerinden en az yarısının sahip olduğu bu kadın, daha sonra kraldan ayrıldı ve genç Burançois Kontu ile evlendi. Yıllar sonra yaşlılık günlerinde bile, gülerek hiç bir zaman avukatların kokusuna dayanamadığını söyler ve bu hikâyeyi anlatırdı.

Bütün bunlar erkeklere, kendilerini istemeyen dişilere fazla bağlanmamaları icap ettiğini ispat etmez mi?

Loire'daki La Roche-Carbon-Les Vouvray şatosu inşaatını tamamlatan baron Bruyn gençliğinde resmen serseriydi. Daha çocuk sayılacak yaşta hizmetçi kızları sıkıştırmaya başlamıştı. Bir eve girdiği zaman herkes yaka silker, şeytana papucunu ters giydirirdi. Bir gün, birden pederi sandıklanıp, çukura indirilince, meydan ona kaldı ve eğlenceyi kendisine iş edindi.

En kısa zamanda parasını savurarak, malını teperek ,şarap fıçılarını delerek ve çok zaman hafif kuşlarla eğlenerek bütün namuslu insanları küstürdü ve arkadaş olarak etrafında sadece göçebeler ve faizciler kaldı. En sonunda faizciler bile yavaş yavaş ondan uzaklaşmaya ve yanlarına geldiği zaman eşek dikeni gibi batmağa başladılar. Çünkü ipotek edecek Roche Carbon şatosundan başka bir şeyi kalmamıştı ve majesteleri kral hazretlerinin tımarı sayılıyordu. Bu durum Bruyn'u öyle bir duruma soktu ki, selam verene saldırıyor, herkesle, her şey için kavga ediyordu.

Bunu gören komşusu tatlı dilli Marmoustiers rahibi ,bir gün ona bütün bunların baronlukla mükemmellik olduğunu, kendisinin doğru yolda bulunduğunu ama eğer kutsal topraklara gidip oraları berbat eden şu müslümanlardan biraz öldürürse daha iyi olacağını anlattı. Bu şekilde bütün günahlarından temizlenmiş olarak ve bir sürü servetle Touraine'e dönebilir yahut cennete gidebilirdi.

Bruyn, rahibin konuşmasındaki mantığa hayran oldu ve derhal yola çıktı. Komşuları rahat bir nefes alırken, kilise onu onayladı ve takdis etti.

Ve böylece Afrikanın, Asyanın birçok şehirlerini bastı, ırkına, nerden, nasıl geldiğine ve kim olduğuna dikkat etmeden yüzlerce Arap, Yunanlı, İngiliz ve melez öldürdü. Çünkü en iyi vasıflarından birisi ilk önce öldürmesi, sonra sorguya çekmesiydi.

Yüce Tanrıyı, majestelerini ve kendisini çok memnun eden bu meslekte şöhret kazandı. İyi bir hristiyan olarak isim yaptı. Oldukça da hoş vakit geçirdi. Hernekadar sefillerden çok namuslu fakirlerle karşılaştıysa da onun için bir orospuya bir taç hediye etmek, bir fakire birkaç kuruş vermekten daha kutsaldı. Sonunda Araplardan, kutsal emanetlerden ve Kudüs'ün diğer avantajlarından bıkarak Vouvray ahalisinin şaşkın bakışları arasında, zengin çıkıp cüzzamlı dönen bazılarından farklı olarak büyük bir servetle geri döndü. Bunun üzerine, haşmetli kralımız Philippe, Bruyn'u Touraine ve Poitou derebeyi yaptı. Şimdi çok sayılıyor ve gerçekten seviliyordu. Çünkü Egrignolles mezhebi için Carmes-Deschaux kilisesini yaptırmıştı. Sebebi gençliğinde işlediği günahları affettirmek olsa gerek! Sonunda Allahın ve kilisenin lütfuna uğrayacağına dair kardinalden de söz aldı. Ve günahkâr bir mahlûktan namuslu ve iyi huylu bir vatandaş durumuna terfi etti. Gençliğinde herkese yetecek kadar günah işlediği için, önünde Allah'ı kızdırmaları hariç, saçları seyrekleştikçe hiç bir şeye sinirlenmez oldu.

Kısacası artık hiç kimseyle kavga etmiyordu. Çünkü derebeyi olduğu için zaten herkes ondan çekiniyordu. Tekir kedi gibi tırnaklarını kullanmak zorunluğunda değildi. Buna ek olarak Loire'in en hâkim tepelerinden birisinin üzerine kurul-

muş mükellef bir şatoda oturuyordu. Bütün odalar atlas döşeli, salonlarda şark usulü nefis eşyalar ve fantazi yolluklar, bütün çevrenin merakını çekiyor ve hatta hiç bir çıkar beklemeden altın işlemeli bir sancak hediye ettiği St. Martin kilisesi rahipleri ve başpiskoposu bile hayranlıklarını gizliyemiyordu. Şatonun bütün civarı güzel ormanlar, nefis meralar ve değirmenlerle çevrili olup her an kralın emrine verebileceği en az bin asker ailesini barındırıyordu.

Baronun yaşlılık günlerinde, adam asmaya pek meraklı olan kahyası, kazara günah işlemiş birisini yakalayıp, karar için huzura çıkardığında, o sadece gülüyor ve şöyle diyordu:

— Bırak gitsin, Breddil. Doğuda haksızlığa uğrayan masumlara bağışlayalım onu da.

Bazı kez bir meşe ağacına astırdıkları veya şatonun burçlarından sallandırdıkları da oluyordu ama bunlar sadece gözdağı verip asayişi korumak içindi.

Baron Bruyn'un mıntıkasında halk gerçekten huzur içinde ve mutluydu. Çünkü efendileri, bu konuda şahsen tecrübeli olduğu için soyguncuların, bozguncuların, yağmacıların ne zararlı yaratıklar olduğunu bilir ve bunlara hiç müsamaha göstermezdi. Bütün kararlarını şark usulü verir ve yazı turayı kaybeden hayatını da kaybederdi. Çeşitli cezalara çarpılanları sonradan teselli eder, bazen yemek yedirir ve hattâ ölüm cezasına çarpılıp ecdadına kavuşanları, yeter derecede cezalanmış kabul edip, kutsal kilise bahçesine gömdürtürdü.

Yahudilere karşı bile iyi davranır onları da nadiren, çok faiz alıp halkı soydukları zaman, cezalandırırdı. Bal arıları gibi bir araya toplanmala-

rına izin verir ve ancak bölgesinin ihtiyaçları, majeste kral ve kendisi için paralarını ellerinden alırdı.

Bu adaleti, ona, küçük büyük herkesin saygı ve sevgisini kazandırmıştı. Makamında geçirdiği uzun ve yorucu bir günün sonunda gülümseyerek dönerse, onunla aynı yaşta olan Marmoustiers rahibi çoğu kez şöyle derdi:

— Kont hazretleri gülüşünüzden yine birisinin sallanacağı anlaşılıyor.

La Roche-Carbon şatosundan Tours'a gitmek üzere yola çıkınca da çevrenin genç kızları onu korkmadan seyrederler, «İşte», derlerdi, «sevgili aziz Bruyn gidiyor, bugün mahkeme günü olmalı.» Savaşlardan beraberinde getirdiği büyük beyaz atının üzerinde Tours köprüsünden geçerken bilya oynıyan çocuklar ona seslenirlerdi:

— İyi günler, sayın efendimiz.

— Hadi oyuna devam edin, küçükler.

— Peki, sayın efendimiz.

Görüldüğü gibi bütün çevre halkı o kadar mutlu, huzur içinde ve iyi ahlaklı idi ki, Loire nehrinin taştığı o kış sadece yirmi iki düzenbaz asılmıştı. Bir tane de hırsızlık yapan (bazıları da zengin yahudinin o malı satın almış olduğunu söylerler) yahudi bezirgan vardı. Ama o asılmamış yakılmıştı. Ertesi yıl hasat festivali sıralarında bir gün, Mısır asıllı oldukları tahmin edilen bir hırsız çetesi St. Martin kilisesinden bazı kutsal eşyalar çaldılar. Bu arada kutsal bakire Meryem Ana'nın heykelini de götürmüşler ve sadece büyük Hristiyanlık diniyle alay olsun diye yerine kendi ırklarından ahlâksız ama çok güzel çırılçıplak bir dişi bırakmışlardı. Genç kız ihtiyar bir köpek yaş-

larında ya var ya yoktu. Kralın ve kilisenin yetkilileri dahil olmak üzere herkes bu kızın St. Martin kilisesi önünde yakılarak, yapılanların cezasını bu şekilde ödemesi fikrindeydi. Ama asil konî büyük bir zekâ ve açık yüreklilikle yeni bir fikir ortaya atmış ve bu dinsiz kızın Hristiyan yapılmasıyla yüce Tanrının daha memnun olacağı fikrini savunmuştu. Her durumda diyordu Kont, eğer bu kızın içindeki şeytan çok inatçı ise, sadece yakarak nasıl olsa onu kovamazsınız.

Bu mantığı, başpiskopos çok akıllıca ve Hristiyan âlicenaplığına uygun gördü. Ama şehrin hanımları ve bazı ileri gelenleri, korkudan tir tir titreyen ve gece gündüz ağlayan bu kızın, ömrünü uzatmak için nasıl olsa Hristiyanlığı kabul edeceği görüşünü savunuyorlar ve bu güzel törenden mahrum bırakıldıklarından şikâyet ediyorlardı.

Buna karşılık derebeyi, kız Hristiyanlığı kabul ettiği takdirde, en az yakma töreni kadar renkli bir tören yapacağına söz verdi. Kendisi kızın isim babası olacak ve Tanrının daha çok hoşuna gideceği için bir bakire de isim annesi olacaktı. Çünkü o da şimdiye kadar hiç evlenmediği için bakir kabul ediliyordu.

Arap kızı, ölü bir Mısırlı olmaktansa canlı bir Hristiyan kalmayı benimsemiş olmalıydı ki, vaftizi yakılmaya tercih etti. Böylece kızartılmasını önlemek için kalbini ateşe verdi ve kutsal yemini tekrarlıyarak, Chardonnevet dışındaki manastıra kapatıldı. Baş piskoposun sarayında o akşam insanlığın koruyucusu yüce Tanrı şerefine bir balo verildi ve Touraine'li hanımlarla beyler sabaha kadar dans ettiler. Gerçekte Touraine, dünyanın

en neşeli, en çok eğlenen ve en çok balo verilen yeridir.

Sayın kont, bu tören için isim anneliğine baron d'Azay-le Ridel'in kızını seçmişti.

Bu baron gittiği haçlı seferlerinde esir düşmüş ve Akre şehrini elinde bulunduran bir Arap tarafından rehin olarak alıkonmuştu. Kocasının özgürlüğü için istenen paranın çok yüksek oluşu yüzünden zavallı Madam d'Azay bütün malını mülkünü ipotek etmiş ve geri kalanını da satıp savarak, eski, sefil bir kulübeye yerleşmişti. Kont Bruyn ise sefalet içinde yüzen ama Saba Melikesi kadar mağrur bu hanıma yardım edebilmek için bakire kızını törende Mısırlı kıza isim annesi olarak seçmişti.

Kont Bruyn, Baron d'Azay'ın genç kızına törende hediye etmek üzere Kıbrıs fethinden kalma ağır, altın bir zinciri düşünmüştü. Ama Blanche d'Azay'ı balede diğer hanımlarla dans ederken görür görmez, altın zincire arazilerini, ak saçlarını, parasını, hayvanlarını daha doğrusu varını yoğunu ekledi. Eğlence sırasında o gün son günü olduğu için kendisini koyveren ve türlü danslar, akrobatik numaralarla erkekleri başına toplayan güzel Arap kızı, Blanche'in güzelliğini, zerafetini gölgeliyemiyordu. Onyedi yaşın verdiği saflık ve tazelikle balonun en güzel kızı olduğunda herkes hemfikirdi. Baron Bruyn şimdi ihtiyarlık arzusuyla yanmakta ve tabanlarından boynuna kadar her tarafına bu aşk işlemiş bulunmaktaydı. Ama ne yazıkki bu sevgi, çok yıllanmış olduğu için kafasına kadar işliyemiyordu. O anda anladı ki ihtiyar yaramaz, şatosunda bir hanım eksikti. Birdenbire herşey daha pembe görünmeye başladı göz-

lerine. Hanımsız bir şato veya tokmaksız bir şan neye yarardı?

Gerçekten de böyle güzel bir tazeyle evlenmek onun hayatta erişilmemiş tek arzusuydu ve eğer madam d'Azay onu bekletecek olursa muradına erişemeden göçüp gidebilirdi. Seksen yaşını ne kadar aşmış olursa olsun yıllanmış gözleri Blanche'i oldukça net olarak görmesine ve devamlı ona bakmasına, mani değildi. Bu arada, genç kız da hiçbir şeyden haberi olmadan, annesinin teşvikiyle ona bakışlarıyla cevap veriyordu. Böylece kont Bruyn ilk defa orada müstakbel karısının elini, sonra da boynunu öptü. Başpiskoposun daha sonra söylediği gibi bu son öpücük gerçi biraz boyun hizasından aşağılara denk gelmişti, ama yine de bir hafta sonra evlendiler. Düğün muhteşemdi, gelin muhteşemdi!

Genç kız gerçekten zarif, güzel ve kusursuzdu. Buna ilâveten öyle bir bakire idi ki, aşk hakkında en ufak bir fikri bile yoktu Aşkın ne olduğunu ne için olduğunu ve hatta kadınların yatakta ne yaptıkları bile onun için bir meçhuldu. Hâtta diyebiliriz ki bebeklerin kırmızı lahanalardan çıktığına inanırdı.

Annesi onu bu şekilde, büyük bir safiyetle büyütmüş ve o konuları düşünmesine bile izin vermemişti. Daha doğrusu hayat dolu kızlığı hiç dokunulmamış büyük bir çocuk, kanatsız bir melekti. İki gözü iki çeşme ağlayan annesinin evini St. Gotien kilisesinde kocasiyle ruhani yönden birleşmek üzere terk ettiği zaman her taraf çiçeklerle donanmış, yerlere halılar serilmiş ve çevre halkı bu töreni görmek için yollara dökülmüştü. Herkes şu fikirde idi: Touraine sokakları şimdiye kadar hiç

böylesine güzel bir gelin görmemişti. Civarın kilisesinin ve şatosunun kadınları onun sarı saçlarına, mavi gözlerine, altın işlemeli elbiselerine ve eşsiz mücevherlerine büyük bir özlem ile bakıyorlardı. Blanche'ın yanında ihtiyar derebeyinin ne kadar mutlu olduğu her hareketinden, bakışından yüzündeki kırışıklardan belli oluyordu. Yaşı icabı çengel gibi iki büklüm olduğu halde onu şimdi gören, teftişte komutanı önünden geçen bir Alman askeri zannederdi. Göğsünü şişirmekten boğuluyor, ama zevkle boğuluyordu.

Törenden sonra madam d'Azay'ın eline epey yüklü bir para geçti ve hemen kocasını karşılamak üzere Akre'ye hareket etti. Geziye La Roche-Carbon kontunun askerleri ve bir teğmen tahsis edilmiş ve bütün ihtiyaçlar derebeyi tarafından karşılanmıştı. Blanche'ın annesi düğün günü hareket etmiş ve kızını kont Bruyn'e emanet etmişti (daha sonra cüzzama yakalanmış olan lord d' Azay ile birlikte geri döndü ve hastalığın kendisine de bulaşabileceğine aldırmadan kocasına bizzat kendisi baktı).

Üç gün süren düğün bittikten sonra kont Bruyn büyük bir tantana ile genç eşini aldı ve şatoda Marmoustiers rahibi tarafından takdis edilmiş bulunan yatağına yatırdı. Arkasından da şatonun bu muhteşem yeşil brokar kaplı baron dairesinde eşinin yanına yattı. Tepeden tırnağa parfüm sürünmüş olarak kendisini genç kıza bu kadar yakın bulunca ilk önce alnına, sonra da ufak yuvarlak göğüslerinden birisinin üzerine birer öpücük kondurdu.

Ama gerisi gelmedi. İhtiyar derebeyi kendisine fazla güvenmiş, eski günlerin geri gelmiyeceği-

ni unutmuştu. Bu andan itibaren aşağı katta müzik, dans ve eğlence devam ettiği halde, yukarı katta aşk durmuştu. Fazla birşey yapamıyacağını anlayınca, âdet olduğu gibi, kilise tarafından takdis edilip baş uçlarına konmuş olan zifaf şarabından bir yudum aldı. Bu içkinin midesini ısıtmasından başka bir faydası olmadı.

Blanche kocasının iktidarsızlığına hiç şaşırmamıştı, çünkü vücutça olduğu kadar, ruhan de tam bir bakireydi. Evlilik her kız çocuğu gibi onun için sadece güzel bir tören, süslü elbiseler, atlar, gezip eğlenmek demekti. Onun için karyolanın som altından topuzları ile oynuyor ve bekaretinin katli için hazırlanmış bulunan kırmızı elbiseleri inceliyordu.

İhtiyar derebeyi bu meseledeki kabahatini anlıyor ama geleceğe de güveniyordu. Ama sonraları da bir değişiklik olmadı ve kont Bruyn işi lâf kalabalığına getirmeye başladı. Karısını mümkün olabildiği kadar şımartıyordu: Ona dolabının anahtarlarını, ahırlarını, evin idaresini ve topraklarını bağışlayacağını söylüyordu. Kocası eski bir atasözünde söylendiği gibi ekmeği dilimlere kesiyor ve hazır olsun diye karısının boynuna asıyordu.

Blanche erkeğini dünyanın en mert insanı olarak görüyordu. Kuştüyü yastıklar üzerinde doğruldu, gülümsedi. Güzel brokar işlemeler şimdi gözüne daha da parlak görünüyordu. Bundan sonra her akşam bu işlemeli örtüler üzerinde istediği gibi yatmakta serbestti.

Karısının bu neşeli halini gören kont, her ne kadar gerçek bakireleri tanımıyor idiyse de, fakirlerle olan deneylerine dayanarak onu hiç olmazsa başka yollardan memnun ettiğini anladı. Karısının

hareketlerine cevap veremiyeceğinden kendisini emniyete almak için yatağının öteki ucuna giderek doğruldu ve şöyle dedi:

— Görüyor musun sevgilim, artık bir derebeyinin karısısın? Hâtta kendine madam derebeyi bile diyebilirsin.

— Ama hayır! dedi Blanche.

— Nasıl olur? diye sordu Bruyn korkuyla. Burada hanımefendi değil misin?

— Hayır, dedi karısı yine. Ancak bir çocuk doğurduğum zaman hanımefendi olacağım.

— Buraya gelirken yol kenarında uzanan meraları gördün mü? diye sordu iyi kalpli koca.

— Evet, gördüm.

— Onların hepsi senindir.

— Ah! Ne güzel! diye haykırdı genç kız gülümsiyerek. O meralarda kelebek yakalarken ne kadar eğleneceğim.

— Gerçekten güzel fikir, dedi Bruyn. Ormanları da gördün mü?

— Evet, ama onlara yalnız gitmeye korkarım. Beni sen götürmelisin kocacığım. Ve arkasından ekledi: «Hizmetçinin hazırlamak için o kadar uğraştığı şu içkiden bir yudum verir misiniz bana?»

— Ama niçin içki içmek istiyorsun küçük kuşum? Bütün vücudunu ateş basar sonra.

— Benim de istediğim o zaten, dedi Blanche. Çünkü, sana mümkün olan en kısa zamanda bir çocuk vermek istiyorum ve o içkinin de gebelik için olduğunu benden saklıyamazsın.

— Oh! Benim sevgili yavrum.

Bu sözlerle kont hazretleri, karısı Blanche'ın

gerçekten baştan başa bir bakirelik sembolü olduğunu anladı.

— O gayeye erişebilmek için ilk önce Tanrı'nın yardımı lâzımdır. Sonra, bir kadın doğurmak için uygun durumda olmalıdır.

Blanche gülerek:

— Peki, ben ne zaman uygun durumda olacağım? diye sordu.

— Tabiat ne zaman isterse...

— Tabiatın istemesi için ne yapmak lâzım?

— Çok tehlikeli bir ameliyat geçirmelisin, diye cevap verir Bruyn.

— Oh! dedi karısı. Şimdi anlıyorum annemin neden o kadar ağladığını. Fakat benim gibi kadın olmak istiyen arkadaşım Berthe de Preuilly dünyanın en kolay şeyi olduğunu söylemişti.

— Yaşına göre değişir ,diye cevap verdi kont. Ahırdaki, herkesin söz ettiği o beyaz küheylanı gördün mü?

— Evet, çok iyi huylu bir at değil mi?

— Tabiî, eğer istersen onu sana hediye ederim ve istediğin zaman istediğin kadar binersin.

— Ne kadar iyisin! Demek bana kolay dedikleri zaman yalan...

— Burada, La Roche-Carbon şatosunda herşey sana aittir. Uşak, papaz, veznedar, seyis, aşçı hâtta sancağı taşıyan şu genç yaramaz Montsorean lordu ve maiyeti bile. Hepsinin görevi harfi harfine senin emirlerini yerine getirmektir. Yoksa canlarından olurlar.

— Ama, diye sordu Blanche. Şu zor ameliyat hemen yapılamaz mı?

— Hayır, diye ısrar etti Bruyn. Olabilmesi için ilk önce her ikimizin de Tanrı huzurunda mü-

kemmeliyete erişmemiz gerekir, yoksa çocuklarımız günahkâr olur ki, o da kilisece yasaktır. Onun için zaten dünya hayırsızlar ile dolu... Analar ve babaları ruhlarının temizlenmesini bekliyemezler. Sonunda da çocukları kötü ruhlu olarak doğarlar. Yakışıklı, karakterli oğullar kusursuz babalardan olur... Onun için yataklarımızı Marmoustiers rahibine takdis ettirdik. Sen hiç kilise yasaklarına karşı geldin mi?

— Tabii ki hayır, diye cevap verdi Blanche aceleyle. Ayinde günah çıkarttım ve o günden beri ufacık bir günah bile işlemedim.

— Gerçekten kusursuz bir insansın, dedi kont. Senin karım olmandan gurur duyuyorum. Ama ben öyle değilim, çünkü bir dinsiz gibi küfür ettim.

— Ama niçin böyle bir şeye lüzum gördün?

— Çünkü eğlenceler bir türlü bitmek bilmedi... Ve seni buraya getirip öpmek için sabırsızlanıyordum.

Bunun üzerine büyük bir ciddiyetle karısının ellerini avuçlarının içine alıp okşamaya başladı. Aynı zamanda da kulağına tatlı sözler fısıldıyordu. Bu da Blanche'ın çok hoşuna gidiyordu.

Dans etmekten ve törenden yorgun düşmüş olan genç kız yatağa uzanırken mırıldandı:

— Yarın senin hiç günah işlememene dikkat edeceğim .

Arkasından, ihtiyar derebeyini beyaz güzelliğine mest olmuş bir şekilde bırakıp uyudu. Kont Bruyn'u şimdi tarifsiz bir korku almıştı: Karısının bu masumiyetini nasıl koruyacaktı? İşin sonunun hiç de iyi olmıyacağını hissediyordu, ama o uyurken, güzelliği karşısında o kadar etkilendi ki, her

ne pahasına olursa olsun bu aşk mücevherini her türlü dış tehlikeye karşı korumaya karar verdi... Karısını uyandırmamak için yavaşça ve gözlerinden yaşlar aka aka, o güzel sarı saçlarını, nefis göz kapaklarını, nemli pembe dudaklarını öptü. Blanche uyurken, kalbini bir kor gibi yaktığı halde, ihtiyar adamın verdiği meyva bu kadarla kaldı. Ve şu gerçeği yeniden gördü: Yüce Tanrı ona istediği cevizleri ancak dişleri söküldükten sonra veriyordu.

DEREBEYİNİN, KARISININ BEKÂRETİ İLE OLAN SAVAŞI

Seneschal derebeyi, evliliklerinin ilk günlerinde karısının acınacak saflığını tatmin edecek bazı saçma hikâyeler uydurdu. İlk önceleri makamında daha uzun saatler kalmak için bahaneler buldu. Sonra çeşitli gezilere, bu arada üzüm festivaline götürdü onu. Sık sık akıl almıyacak yalanlar uyduruyordu. Örneğin asillerin bu işi basit halk tabakası gibi yapmadıklarını söylüyor, veya kont çocuklarının cennetin belirli köşelerinde beklediklerini ve ancak ünlü anstronomi bilgileri tarafından tesbit edilmeleri gerekliliğini anlatıyor yahut dini günlerde çocuk yapmanın (ağır iş olduğu için) günah olduğunu iddia ediyordu.

Bir seferinde de demişti ki anne ve baba veya herhangi biri, eğer o anda günahlarından temizlenmiş olmazsa, St. Clare gününde tohumlanan çocuklar kör, St. Genou gününde yaramaz, St. Aignan gününde şeritli, St. Roche gününde ise vebalı doğardı. Sonra şubatta doğanlar kısa ömürlü, martta doğanlar sakat olur, nisanda doğanlar

ise hiçbir işe yaramazdı. Çocuğunun tam kusursuz olması ve her ikisine de benzemesini istediği için bu kadar ince eleyip sık dokuyor ve bütün bu şartların tam olmasını istiyordu.

Bazı kereler de Bruyn karısına biraz sert çıkışlar yapıyor ve karılara çocuk doğurtmak hakkının yalnız kocalara ait olduğunu söylüyordu. Ancak kendi istediği zaman bu işin olacağını ve eğer sadık bir eş olmak istiyorsa beklemesi gerektiğini öne sürüyordu. En sonunda, madam d'Azay'ın (törende hazır olması için) dönüşünü beklemelerinin gerektiğini söyledi.

Sonunda Blanche, kontun pek haklı olarak onun ısrarlarından sıkılmaya başladığına hükmetti. Onun için artık birşey söylemiyor ve bu çok arzu ettiği çocuktan vazgeçmiş görünüyordu. Gerçekte bilmeden, kafasına taktığı bir şeyin daima peşinde koşan her kadın gibi, bütün hareketlerini gizli düşünceleri etkiliyordu.

Ve bir gece Bruyn, sudan korkan kediler gibi çekindiği çocuk konusunu yeniden açtı. Aslında o sabah bazı büyük suçları yüzünden ölüme mahkûm ettiği genç bir çocuğu çekiştirecekti. Karısına bu gencin günahkâr bir ana babadan doğduğuna emin olduğunu söyledi.

— Ne kadar korkunç, dedi Blanche. Fakat şekerim, eğer kötü bir anında bile bana bir çocuk verecek olsan, ona öyle bakarım ki mutlu olursun.

Kont Bruyn, artık karısında, bu meselenin bir fikri sabit halini aldığını gördü. Ve artık onun bakireliğinin halledilmesi, gerçek efendiliğinin ispat zamanı gelmiştir. Şu yahut bu şekilde karısını tatmin etmeli, doldurmalı ve ateşini söndürmelidir.

— Demek ki sevgilim, dedi kont. Anne olmak istiyorsun! Ama baksana hâlâ asil bir hanım, bu şatonun gerçek efendisi gibi davranmıyorsun.

— Sahi mi? diye bağırdı Blanche. Tam bir kontes olup, karnımda ufak bir kont taşıyabilmem için hanımefendi gibi mi hareket etmem gerekli? Öyleyse... öyle yapacağım, göreceksin.

Bir veliaht sahibi olmak için Blanche artık kendini ona vermişti. Hendeklerden atlıyor, güzel atını tepelere sürüyor, dörtnala yokuş aşağı iniyor, ormanlardan yıldırım gibi geçiyor ve nazik kollarının üzerinde taşıdığı atmacayı büyük bir zevkle seyrediyordu. Devamlı ava gidiyordu. Bu da derebeyinin tam istediği şeydi. Fakat bütün bu koşuşmalar ona bir bişopla rahibenin iştahasını veriyordu. Başka bir deyişle, hamileliği öylesine arzu ediyordu ki, eve gelip sofraya oturduğu zaman hırsını yemeklerden alıyordu. Buna ek olarak her nekadar saf olsa da, kırda dolaşırken kuşları ve bir takım vahşi hayvanları görüyor ve bazı bilmediği şeyleri istemiyerek öğreniyordu. Bunlar da zaten ateşli tabiatına hiç yararlı olmuyordu. Hâtta onu öylesine etkiliyordu ki artık yerinde duramıyor, fingirdiyor ve ne yapacağını bilemiyordu.

Blanche'ı kır sporlarına teşvik etmekle, karısının tehlikeli bekaretini daha emniyetli yollara çevirmeye çalışan kont hazretlerinin oyunu geri tepmişti. Artık karısının damarlarında akan ve mahiyetinden emin olmadığı bu aşk arzusu dışarıya vurmuş ve birdenbire şövalye olmuş bir uşak gibi ne yapacağını bilemez hale gelmişti.

Sayın kont o zaman tamamen yanlış bir yol seçtiğini anladı. Ona ne söyliyeceğini, ne vereceğini bilemiyor ve işi oluruna bıraktıkça da, Blanche'ın huzursuzluğu gittikçe artıyordu. Bütün bu

olayların sonunda. ihtiyar bir adamın ölümü ve genç bir kızın katil olmasiyle sonuçlanacak bir düello sahnesi apaçık görünüyordu. Bu da şu sayılı günlerinde derebeyinin hiç işine gelmiyordu.

İhtiyar derebeyi artık avcı karısını attan düşmeden takip etmekte güçlük çekiyordu. Boyunduruğa vurulmuş bir boğa gibi terliyor ve ateşli karısı tam ısınıp avdan zevk almaya başladığı zaman o son nefesini veriyor gibi oluyordu. Karısı sık sık dans etmek istiyor ve böyle akşamlarda zaten ağır olan o yüklü resmi elbisesinin altında ezilirken, ona uymak zorunluğunda kalıyordu. Arap dansı yaparken ayakta durup karısının etrafında dönüyor, ateş dansı yaparken meşale tutuyor ve bu sırada., romatizma, lombago ve nefes darlığına rağmen, bir de memnun görünerek gülümsüyordu. Ama denilebilir ki bu sonuncusunu zevkle yapıyordu, çünkü karısını büyük bir aşkla seviyordu. Blanche o anda «bana bir orkide getir» dese, aramak için derhal yola çıkmakta bir an bile tereddüt etmezdi.

En sonunda bir gün, erkekliğinin, karısının ateşli tabiatını karşılayamayacak kadar ölmüş olduğunu kendi kendine utanarak itiraf etti. Artık herşeyi karısının o büyük anlayışına bırakacaktı. Ama yine de hiç uyumuyor ve hep tetikte bekliyordu. Çünkü Tanrının bekareti, keklik gibi, bulunduğu ve tutulduğu yerde yakalanmak üzere yarattığına inanıyordu.

Sümüklüböceklerin arkalarında gümüşi izler bırakarak yürüyüşe çıktıkları, güzel bir sabah, Blanche evdeydi. Yüksek sandalyesine oturmuş ayaklarını uzatmıştı. Ne yapacağını bilmiyordu. Çok sıkılıyordu. Hâlâ devam eden genç kızlığı ya-

vaş yavaş ve farkına varmadan artık fiziki değişiklikler de yapmaya başlamıştı kendisinde.

Kocası onu böylesine melankolik görmekten üzülüyor ve düşüncelerini dağıtmak için çareler düşünüyordu.

— Niçin bu kadar kederlisin, sevgilim? diye sordu.

— Utanıyorum.

— Sana birisi hakaret mi etti?

— İyi bir eş olmadığım için utanıyorum, dedi Blanche. Çünkü benim çocuğum, senin de varisin yok. Böyle çocuksuz olarak gerçek bir hanımefendi miyim? Hayır. Bak çevrene! Tanıdığım bütün hanımların çocuğu var. Ben de bunun için evlendim. Sen bana çocuk verecektin. Bütün Touraine beylerinin evleri çocuk dolu, seninkinin dışında. İnan bana alay konusu olacağız. Senin de ismin yok olacak. Bebek, bir kadının aynı zamanda arkadaşı, can yoldaşıdır. Onu sevmek, öpmek, giydirmek, soymak, uyutmak bambaşka bir zevk. Yarım bir bebeğim dahi olsa eminimki onu öper, koklar, yıkar, akşama kadar güldürürdüm.

— Çocuk doğururken birçok kadın ölür, ve zaten sen de bu kadar zayıf ve narin olmasan senin de çoktan çocuğun olmuştu, diye atıldı derebeyi. Karısının bu ani parlayışından korkmuş ve şaşırmıştı. «Belki de hazır bir tane satın almak istersin? Bu şekilde hem bir sürü sıkıntıya girmez, hem de acı çekmezsin.»

— Ama ben acısını da, sıkıntısını da istiyorum, dedi genç kız. Acısız nasıl bir çocuğu benimsiyebiliriz? Çocuğun benim içimden çıkacağını biliyorum. Çünkü kilisede öyle söylüyorlar. Hazreti İsa da, Meryem'in karnından çıkmadı mı?

— Öyleyse, dedi derebeyi. Allaha dua edelim de olsun. Hâtta, azize Egrignolles'e yalvaralım! Bu şekilde birçok kadın hamile kalmıştır.

Blanche, sabah olur olmaz, Notre Dame d'Egrignolles kilisesine yola çıktı. Gösterişli atının üzerinde, göğsü açık, altın işlemeli yeşil ve kolları kırmızı kadife elbisesi ile, bir kraliçeden farksızdı. Ayaklarında işlemeli iskarpinler, başında kıymetli taşlarla süslü bir başlık ve bayrak direği kadar zarif belinde gümüş bir kemer vardı. Bütün bu değerli eşyaları evlendiği gün adadığı gibi Meryem anaya hediye edecekti. Önünde bir kartalınki gibi keskin bakışlarla genç lord de Montsorean gidiyordu. Atlılar gezinin emniyetini sağlarken, o da geçebilmeleri için halkı yarıyor. Marmoustiers'e yaklaştıklarında, ağustos sıcağının etkisiyle ihtiyar derebeyi uyuklamaya başlamıştı. Atının üzerinde deve çanı gibi sallanıyordu. Yolun kenarında, elinde taşıdığı maşrapadan bir yudum su içmek için duran genç bir köylü kızı, atın üzerinde bu kadar güzel bir hanımı bu ihtiyar kargayla görünce, yanındaki yaşlı köylü kadına bunların cenazeye mi gittiklerini sormuştu.

— Oh! Hayır! diye cevap verdi yaşlı kadın. O gördüğün La-Roche Carbon şatosu sahibi Touraine ve Poiton derebeyinin karısıdır ve bebek için duaya gidiyor.

— Ha, ha, ha, diye güldü köylü kız. Sonra en önde gitmekte olan genç şövalyeyi işaret ederek devam etti: «Şu önde giden ona versin bir tane. O zaman ne mum dikmeye, ne dua etmeye lüzum kalır.»

— Puh! dedi ihtiyar. Bebek için Notre Dame d'Egrignolles kilisesine gitmesine şaşıran yalnız

sen değilsin. Orada yakışıklı bir tek papaz bile yoktur. Oraya gideceğine yakındaki Marmoustiers manastırının çan kulesinin gölgesine gidip yatsın, çok daha iyi olur. Buradaki rahipler o kadar hırslıdır ki, hemen çoluk çocuğa karışır.

— Lânet olsun sizin papazlarınıza, dedi o sırada başka bir köylü kızı. Dikkatli baksanıza! Montsoreau lordu, bu hanım'ın kalbine girecek kadar yakışıklı ve ateşli; hele o kâlp zaten açık, hazır bekliyor olursa!

Etraftan gülüşmeler oldu. Konuşmaları duyan genç lord, eğer Blanche araya girmeseydi, böyle konuştukları için bu kadınları hemen orada, yol kenarında astırırdı.

— Lütfen lord, onları şimdi asmayın, dönüşte düşünürüz.

Şövalye de ona öylesine baktı ki. Blanche kıpkırmızı oldu. Bütün benliğini kaplayan aşk o an boy vermeye başladı. Genç asilzadenin de bir anda kafasındaki bulutlar dağılmış, kalbindeki aşk kömürleri bir tek cümle ile ateş almıştı.

Blanche artık gerçeği görmüştü: İhtiyar kocasiyle, bu 23 yaşındaki genç lord arasında birtakım fiziki farklar vardı. Örneğin kocası atın üzerinde uyuyup sallanırken genç asil dimdik durmakta ve uyumamaktan çok uzak, etrafına bakmakta idi. Bundan başka Lord'da efendisinde bulunmayan bir takım meziyetler ve son derece güçlü bir kişilik vardı. Sanki her tarafı doğuştan kolalı, sert bir erkekti. Muhakkak ki bir sürü kadın, bu tipleri, yatakta yumuşak huylu kibar erkeklere tercih eder. Gerçi öteki türlüsünü de isteyen çıkabilir, ama herkesin zevki kendindeydi.

Derebeyinin karısı, Tours köprüsüne varınca-

ya kadar, öylesine düşünmüş, beyninde öylesine şimşekler çakıp sönmüştü ki, bu kısa mesafe sonunda Gouttier'e sırılsıklam aşık olmuştu. Böylece erkeklerin, özellikle bir erkeğin en güzel yerini arayan bir kadın oldu. Başka bir deyişle kara sevdaya tutulmuş, başka insanların kaderine kendini atmaya hazır, bir tek bakışın insana neler yapabileceğini en sonunda anlar duruma gelmişti. Bütün damarları oynuyor, kalbi sıkışıyor, bütün eklem yerleri, saçlarının dibi, beyni, karnı karıncalanıyor, şişer gibi oluyor. kısacası onu rahatsız ediyordu. Vücuduna sanki binlerce iğne batıyordu. Bu çok değişik bir arzu, bir bakirenin arzusuydu ve öylesine güçlü idi ki, her baktığı yerde genç Gouttier'i gördüğü halde, yanında duran kocasını hatırlamıyordu bile.

Sonunda Tours şehrine girdiklerinde, halkın bağrışmasiyle uyanan kont hazretleri atının üzerinde doğruldu ve Notre Dame de l'Egrignolles kilisesine doğru, kafilesiyle birlikte ihtişamla ilerlemeye başladı. Orada Blanche, hem Allah'a, hem de Meryam anaya yalvarmak üzere içeri girdi. Âdet olduğu gibi, içeriye yalnız girmiş, derebeyi, adamları ve birkaç meraklı ile dışarıda kalmıştı.

Bebek isteme kısmından sorumlu olan rahibin, kendisine doğru geldiğini gören Blanche, ilk önce dünyada çok kısır kadının olup olmadığını sordu. Sayın rahip durumun hiç şikâyet edecek gibi olmadığını ve bebeklerden kiliseye epey para geldiğini bildirdi.

— Peki, genç kadınların, diye sordu Blanche. Kendilerinden çok yaşlı erkeklerle evlendikleri çok olur mu?

— Çok nadir olur, diye cevap verdi rahip.

— Ama böylelerinin çocuğu olur mu?

— Şu veya bu şekilde olur, diye güldü rahip.

— Peki kocaları daha genç kısır kadınların da olur mu? dedi genç hanım.

— Bazen olur...

— Anladım, diye haykırdı Blanche. Bizim derebeyi kadar yaşlı kocalarda sonuç zaten bellidir.

— Hiç şüphesiz.

— Peki ama neden?

— Hanımefendi! Rahip şimdi ciddileşmişti. «Genç kocalarla, herşey Allah'a kalmıştır, ama yaşlı kocalarda daima beşeri yardım gereklidir.»

Öğrenmek istediğini böylece en yetkili otoriteden öğrenen Blanche. duaya ve adağına başladı. En az ikibin altınlık hediye getirdiğini gören rahip de ona çok tantanalı bir dua okudu.

Dönüşte kısrağını zıplattığını, koşturduğunu gören derebeyi karısına seslendi:

— Bakıyorum çok neşelisin!

— Gayet tabii neşeliyim. Artık bir bebeğimin olacağından eminim. Rahip başka erkeklerin biraz yardım etmesi icap edeceğini söyledi. Ben Gouttier'e yardım ettirteceğim.

İhtiyar derebeyi o anda yakalasa papazı kıtır kıtır kesebilirdi. Fakat çok pahalı bir cinayet olacağını düşünerek, başpiskopos vasıtası ile başka yoldan intikam almaya karar verdi. Aynı zamanda., daha La Roche Carbon şatosu görünmeden genç lorda bir süre için memleketine gidip dinlenmesini söyledi. Efendisinin huyunu gayet iyi bilen Gouttier de hemen gitmeyi uygun buldu. Onun yerine, derebeyi, La Roche-Carbon şatosuna bağlı derebeyliklerden olan Jallanges tımarından birisini tâyin etti. Rene isimli bu genç çocuk henüz on-

dört yaşında idi ve bir asillik sıfatı alacak yaşa gelinceye kadar özel yardımcılık görevine getirilmişti. Askerlerinin başına da Kudüs'ten silah arkadaşı olan yaşlı bir hadım ağasını getirdi.

Bu şekilde, artık huysuz bir katır gibi hareket eden karısının, değerli bekaretini emniyet altına aldığını sanıyordu.

GÜNAH SADECE ŞEHEVİ OLURSA

Rene'nin La Roche-Carbon şatosuna gelişinden sonra ilk pazar günü Blanche yeni yardımcısı ile avlanmaya çıktı. Les Carneaux yakınlarında, bir ormanda, genç bir kızı altına almış sıkıştıran bir keşişe rastladılar. Hemen atını mahmuzlayan genç hanım adamlarına bağırdı:

— Hey durdurun şu papazı, kızı öldürecek.

Ama yaklaşınca, Blanche atını birden durdurdu. Keşişin ne yaptığını görünce, bütün av zevki kaçmıştı. Eve düşünceli olarak döndü. Gördüğü bu manzara karşısında, beyninde yanan sönük lamba birden alevlenmişti. Artık bazı yerlerde ve özellikle kiliselerde eskiden gördüğü resimleri mânâlandırıyor ve çocukken işittiği hikâyeleri ve hatta kafes kuşlarının hareketlerini anlıyordu. Birdenbire aşkın esrarını çözmüştü. Bu bilginin genç kızlardan saklanması çok saçma değil miydi? O akşam yattıklarında kocasına şöyle dedi:

— Bruyn, sen beni aldattın. Hadi bakalım Le Carneaux'daki o keşişin kıza yaptığını sen de bana yap.

İhtiyar Bruyn söyliyecek bir şey bulamıyordu ama bir şeyden çok emindi: O en kötü an gelip çatmıştı. Karısına öylesine ateşli bir şekilde baktı

ki, başka bir yerinde hareket olmasına imkân yoktu.

Yavaşça cevap verdi:

— Heyhat karıcığım, seni eş olarak seçtiğim zaman aşkım ve arzum çok büyüktü ve senin erdemine güveniyordum. Ama şimdi çok üzülerek anlıyorum ki, bütün aşkım sadece kalbime birikmiş. Bunun da sıkıntısı ömrümü kısaltıyor, onun için çok yakında hür olacaksın. Dünyadan göçmemi beklemen gerekli. Her ne kadar seni kadın yapmayı arzu ediyorsam da, efendin olarak bunu senden istiyorum: Benim beyaz saçlarımın şerefine ihanet etme. Bu gibi durumlar karşısında, karılarını öldüren kocalar hiç de az değildir.

— Demek beni öldüreceksin?

— Hayır, dedi ihtiyar. Seni çok seviyorum. Sen benim yaşlılık günlerimin çiçeği, ruhumun neşesisin. Benim sevgili çocuğumsun! Gözlerimin huzurusun sen ve senden geldikten sonra, kader bile saadet olur benim için. Sana, her hareketinde serbestlik tanıyorum, yeterki seni büyük, zengin, şerefli ve asil bir hanım yapan kocanı çok kızdırma. Bu şekilde nefis bir dul olursun ve geleceğin hiç olmazsa ölümümü tatlılaştırır.

Bu kelimelerin arkasından gözlerinden yaşlar boşandı ve bir iki damla Blanche'ın eline düştü. Kocasının bu tatlı sözlerinden çok etkilenmiş ve iyiliği için kendisini mezara bile sokan bu ihtiyarı teselli için gülerek şöyle demişti:

— Hadi, hadi, ağlama. Bekliyeceğime söz veriyorum.

Derebeyi karısının ellerine sarıldı, çok heyecanlanmıştı.

Titrek bir sesle mırıldandı :

— Oh Blanche, aşkım benim, sen uyurken seni nasıl okşadığımı bir bilsen; buranı... buranı... ve iki kemik demeti gibi olan elleriyle ihtiyar maymun karısını okşamaya başladı.

— Fakat benim sevgili kedimi uyandırmaya cesaret edemedim, gururumla oynayabilirdi. Çünkü benim aşkım yalnız kalbimde toplanmıştı.

— Yo, bütün bunları ben uyanıkken de yapabilirsin, aldırmam ben.

Bunu duyunca, ihtiyar kurt yanda masanın üzerinde durmakta olan hançeri kaparak karısının eline tutuşturdu ve şöyle söyledi:

— Al, sevgilim, burada öldür beni... Veyahut beni biraz olsun sevdiğini söyle.

— Tabii seni seviyorum, hayatım, dedi Blanche. Birdenbire korkmuştu: «Ve bundan sonra da sevmeye devam edeceğim.»

Böylece bu güzel kız derebeyini avucunun içine aldı ve kadınlara mahsus kaprisleri ile ona istediğini yaptırmaya ve değirmencinin katırı gibi koşturtmaya başladı.

— Sevgili Bruyn, bunu istiyorum. Sevgili Bruyn, şunu istiyorum... Hadi bakalım Bruyn!

Bütün gün, sevgili Bruyn aşağı, sevgili Bruyn yukarıydı. Bu durum karısının daha önceki halinden bile beterdi. Zavallı adama hiç nefes aldırmıyor, birşeyi istediği zaman derhal yaptırıyor, bitince bir göz işareti ile ihtiyar derebeyi tekrar baştan başlamak zorunluğunda kalıyordu. Sabahları o kadar yorgun oluyordu ki, makamında suçluları yargılarken ağzından ancak iki kelime çıkabiliyordu:

— Asın bunu!

Bu bekaret yarışmasında başkası olsa bir haf-

ta dayanamazdı. Ama Bruyn o kadar acı patlıcandı ki, onu alt etmek hiç de kolay değildi. Çok canı sıkıldığı ve bu nedenle şatonun altını üstüne getirdiği bir akşam atlarla uşaklar dahil herkese bağırıp çağırmış ve yattıkları zaman da kocasına şöyle demişti:

— Sevgili Bruyn, bu akşam aklıma öyle kötü şeyler geliyor ki, altımda birşeyler oluyor, kalbime vuruyor ve beynimi sıkıştırıyor. Akşamları da aklıma hep o Les Carneaux'daki keşişin...

— Sevgilim, diye sözünü kesti derebeyi. Bu fikirler sadece şeytanın işidir. Papazlar ne yapılması gerektiğini gayet iyi bilirler. Niçin komşumuz Marmoustiers rahibine gidip, günah çıkartmıyorsun? Sana nasihatte bulunur ve doğru yolu gösterir.

— Yarın erkenden giderim, dedi Blanche.

Ve gerçekten de sabah erkenden atına atladı, dört nala manastıra gitti. Böylesine güzel bir hanımefendinin geldiğini gören papazlar, şaşkınlıklarından, o gün herhalde epeyce günah işlemişlerdir. Zevk içinde, derhal genç kızı efendileri başrahibe götürdüler. Başrahibi yüksek duvarlarla çevrili bir bahçede buldu. Beyaz saçlı ihtiyarlara pek aldırmadığı halde bu ruhani liderin hareketlerinin etkisi altında kaldı ve ona karşı bir saygı duydu.

— Tanrı sizi korusun hanımefendi, dedi rahip. Sizin gibi genç bir hanımın benim gibi ihtiyara soracak neyi olabilir?

— Sizin değerli öğütleriniz, diye kibarca cevap verdi Blanche. Ve eğer benim gibi bir zavallıya yardımı kabul ederseniz, sizin gibi bilgili bir akıl hocam olmasından şeref duyacağım.

— Çocuğum, dedi baş rahip. Eğer bu naçiz

vücudumun üzerinden en az yüz kış mevsimi geçmemiş olsaydı, günahlarını dinleyemezdim ama konuşabilirsin. Eğer cennete gidersen, bu benim kabahatım olacaktır.

Derebeyinin karısı bütün küçük günahlarını teker teker saydıktan sonra, itiraflarının en büyüğüne geldi.

— Oh, muhterem peder, dedi. Bir de itiraf etmeliyim ki hergün hamile kalma arzusuyla yanıp tutuşuyorum. Bu günah mıdır?

— Hayır, dedi rahip.

— Fakat, dedi Blanche. Yol kenarındaki köylü kadınlarının da söylediği gibi, tabiat ihtiyar kocamın beni doldurmasına engel oluyor.

Muhterem rahip daha önce derebeyi tarafından bu görüşme için haberdar edildiğinden ve arkadaşına yardım edeceğine söz verdiğinden hemen cevap verdi:

— Öyleyse, namuslu yaşamalısın ve bu düşüncelerden kendini sakınmalısın.

— Fakat leydi De Jallanges, eğer o işi zevk veya kazanç için yapmazsan, günah olmaz dedi.

— Herzaman zevk alırsın, dedi rahip. Sonra bebek olunca onu bir kazanç saymıyor musun? Bu nedenle, şunu kafana iyice yerleştir ki, eğer kilisenin seni resmen evlendirmediği bir adamdan çocuk edinirsen Tanrının ve kilisenin huzurunda olduğu gibi beşerî kanun önünde de suçlu sayılırsın. Evlilik kurumunun kutsal kurallarını çiğneyen kadınlar, öteki dünyada keskin dişli uzun tırnaklı korkunç canavarlar tarafından parçalanırlar ve dünyada içlerini izin verilenden daha fazla ısıttıkları için ateşte yakılırlar.

Bunu işiten Blanche, düşünceli bir tavırla bir süre kulağını kaşıdı ve arkasından ciddiyetle.

— Peki öyleyse Meryem ana nasıl çıktı işin içinden?

— O bir muammadır, dedi rahip.

— Peki muamma nedir?

— Muamma açıklanamayan ve olduğu gibi kabul edilip, nedenleri sorulmayan bir şeydir.

— Sahi mi? dedi Blanche. Öyleyse ben de ufak bir muamma yapamaz mıyım?

— O bir kere olmuştu, çünkü Tanrının oğlu söz konusuydu.

— Çok üzülüyorum, muhterem peder, diye ağlamaya başladı derebeyinin karısı. Tanrı benim ölmemi mi istiyor? Yoksa sıhhatli ve aklım başımda iken çıldırayım mı? Büyük bir ihtimalle öyle olacak. İçimde birşeyler kıpırdamaya başladığı ve ateş bastığı zaman, şu Les Carneaux'lu keşişi o kadar delirten şeyi anlamak için düz duvara tırmanabilir, utanmadan ovalar aşabilirim. İçimin karıncalandığı böyle anlarda, ne Tanrıyı, ne şeytanı, ne de kocamı gözüm görüyor. Anlatamıyacağım bir şekilde, etrafa saldırıyorum. Zincirleri, tabakları, ahırdaki aletleri bile rahatlıkla parçalayabilirim. Aslında neler yapabileceğimi anlatmak bile ağzımı sulandırıyor ve o Allahın belâsı yerim dayanılmaz bir şekilde kaşınıyor. Ya birgün böyle bir anda iffetim kirlenirse, o zaman ne olacak? İçeriye aşk ateşini yerleştiren yüce Tanrı beni lânetler mi?

Bu sözlerin arkasından rahip kulağını kaşımaya başladı. Bir genç kızda bu derece ileri mantık anlayışı, bu derece zekâ ve ikna kabiliyetinin oluşu onu şaşırtmıştı.

— Sevgili çocuğum, diye söze başladı rahip. Tanrı bizi hayvanlardan ayırdı ve bize bir cennet vaadetti. Bu gayeye erişmek için bize düşünce verdi. Kafandaki fikirleri değiştirmek için kendini bazı başka işlerle, meşgalelerle yorabilirsin. Böyle zincirini koparmış bir maymun gibi kıvranacağına., Meryem anaya dua edip, sert yerlerde yatabilirsin ve günlük hayatını değiştirerek boş kalmaktan kurtulursun.

— Muhterem peder, kilisede olduğum zaman bile din adamlarını ve etrafı değil, sadece Hz. İsa'yı görüyorum. O da bu işi gözüme daha cazip gösteriyor. Bütün bunlara rağmen yine başım döner, yine de yaptığımı bilemezsem ve aşk hamuruna yapışırsam ne olacak?

— Eğer böyle birşey olacak olursa, diye cevap verdi rahip Azize St. Lidoire gibi olursun. O da çok sıcak bir günde, yarı çıplak bir halde bir bacağı solda, bir bacağı sağda yatmış uyurken, günahkâr bir genç adam gelmiş ve onun içini doldurmuş. Fakat hiçbir şeyden haberi olmayan azize daha sonra hamile olduğunu anlayınca çok şaşırmış. Karnının şişmesini bilinmeyen bir hastalık sanıyormuş. Azizenin bu işten hiç zevk duymadığı tesbit edildiğinden hiç cezalandırılmamış. Çünkü genç adam darağacında ip boynuna geçirildiği sırada emeline ulaşırken azizenin hiç kıpırdamadığını itiraf etmiş.

— Sayın peder, dedi Blanche. Benim de azize St. Lidoire'den daha fazla kıpırdamayacağıma emin olabilirsiniz.

Bu son itirazla oradan ayrıldı. Kendisi de böyle bir şehevi günahı işleyebileceğinden emin olduğu için, çok neşeli ve mutluydu. Manastırdan ge-

riye dönüp şatonun bahçesine girdiğinde, genç Rene'yi çok güzel bir atın üzerinde yaşlı ve seyisin nezareti altında dolaşırken buldu. Delikanlı gayet yumuşak hareketlerle iniyor, tekrar biniyor, düzgün vücudunun ahenkli hareketleri onu bir kat daha yakışıklı yapıyordu. Kısacası, Rene isteği dışında tecavüz edildiği için intihar eden Kraliçe Lucrece'de bile arzu uyandıracak bir gençti.

«Ah şu çocuk bir onbeşine bassa,» diye düşündü Blanche. «Gayet rahatlıkla onun yanında uykuya yatabilirim.»

Böylece Blanche, öğleden sonra ve akşam yemeği sırasında yaşının küçüklüğüne rağmen bu güzel hizmetkârın siyah saçlarını, sıcak bakışlı gözlerini inceledi.

O akşam kocası ile beraber otururlarken, kont Bruyn niçin düşünceli olduğunu sordu.

— Merak ediyorum, diye cevap verdi Blanche. Aşk yapmaya herhalde çok erken başladın ki şimdi bu durumdasın.

Kont hazretleri aşk hatıraları sorulan her ihtiyar kurt gibi gülümsedi ve:

— Annemin hizmetçilerinden birisini becerdiğim zaman onüç buçuk yaşında idim dedi.

Blanche'in bütün öğrenmek istediği buydu. Genç Rene de aynı derecede yetenekli olabilirdi. Bu gerçek onu çok memnun etti ve pasta yapmak için hazırlanan ahçı gibi, o da genç yardımcıyı elde etmek için hazırlanmaya başladı.

BEBEK NASIL VE KİMİN TARAFINDAN YAPILDI

Derebeyinin güzel karısı oğlanı ayartmak için pek fazla düşünmedi. Kısa zamanda, en kalpsiz

erkeklerin bile dayanamıyacağı çok tabii bir tuzak bulmuştu.

İhtiyar derebeyi, Kudüs'ten döndüğünden beri öğle yemeğinden sonra, özellikle sıcak havalarda uykuya yatardı. Bu saatte Blanche ise bazen ahırları dolaşır, bazen de evin içinde nakış işler veya mutfak, çamaşır işlerine nezaret ederdi. Fakat artık bu boş zamanlarını Rene'nin yetiştirilmesine ayırmış, ona ezberlediği duaları okutturuyordu.

Onun için ertesi öğlen kızgın güneş ışıklarının La Roche-Carbon şatosunu cehennem gibi yaptığı ve şehevi bir arzuyla yanan Blanche'ın dışında herkesin uykusunun geldiği bir sırada derebeyi de odasına çekildi ve uyudu. Genç karısı ise Bruyn'un tahta benzeyen yüksek koltuğuna geçip yayılarak oturdu. Bacaklarını aşağıya uzatmış, bir kolunu koltuğa dayıyarak, güzel başını da üzerine yaslamıştı. Bu şekilde uyuyan masum bir bebek gibi yatıyor fakat gözleri açık olduğu için ayakları dibinde kadife bir yastık üzerinde oturacak olan Rene'nin hanımının biçimli bacaklarına ve daha yukarılara gizlice bakışını iç çekişlerini adeta görebiliyordu. Çocuk Blanche'a o kadar yakın oturacaktı ki aralarından sigara kâğıdı bile geçmezdi. En katı yürekli şövalyenin bile dayanamıyacağı bu durum karşısında bu genç çocuğun tuzağa düşeceği gün gibi belliydi. Vücudunu birkaç kere döndürüp, Rene'nin tam dikkatini çekecek şekle getirdikten sonra, seslendi.

— Rene!

Tahmin ettiği gibi bunu bekleyen çocuk dışarıda hazır duruyordu. Güzel yüzü bir anda perdeler arasında göründü.

— Arzunuz nedir, hanımefendi? diye sordu.

Kırmızı beresi elinde, ondan daha kırmızı bir yüzle saygılı bir biçimde kapıda duruyordu.

— Buraya gel! dedi mırıltıyla. Çocuk onu şimdi öylesine kendine çekiyordu ki sesi çıkmıyordu. Zaten Rene'nin gözleri değerli taşlar kadar parlak, teni son derece beyaz ve mat, vücudu bir genç kızınki kadar biçimli idi. Ve Blanche onu öylesine arzuluyordu ki, çocuk gözüne bir kat daha yakışıklı görünüyordu. Ayrıca, Rene aşk doluydu, hava sıcaktı ve etrafta büyük bir sessizlik vardı.

— Bana Meryem ananın hayatını oku! diyerek elinde tuttuğu açık bir kitabı ona uzattı. Hocan sana iyi öğretebiliyor mu bakalım. Sen de kutsal bakire Meryem anayı seviyor musun?

— Sadece bir yağlı boya, dedi çekingen çocuk, güzel hanımına yan gözle bakarken.

— Hadi, oku bakalım...

Rene hızlı hızlı okumaya başladı. Bu arada Blanche'ın nefes alışları sözüm ona daha düzgünleşiyor ve hiçbir hareket yapmıyordu. Kitabın bir yerinde delikanlı yavaşladı ve çok anlamlı bir cümleyi bağırarak okudu: «Oh, benim esrarengiz çiçeğim». Bu son cümleyi muhakkak duymuş olması gereken hanımda hiç bir kıpırdama görmeyince, uyuduğuna hükmederek kitabı okumayı bırakan Rene, Blanche'ı zevk ile incelemeye başladı. Kendini şanslı sayıyor ve bu beklenmeyen fırsat kalbini yerinden oynatıp, ağzına getiriyordu. Bu iki bekaret örneği insanı siz de orada olup görseydiniz, eminim ki onlara hak verirdiniz.

Rene kendine göz ziyafeti çekiyor ve yaptığı her harekette ağzının suyu aktığı belli oluyordu. Hâtta öylesine, kendisini kaybetti ki elindeki kitap yere düştü ve çember çevirirken yakalanan bir pa-

paz gibi kıpkırmızı oldu. Fakat bu beklenmedik gürültü Blanche'ın derin bir uykuda olduğunu iyice belli ediyordu. Çünkü genç kız, yorgun düşmesinden çok daha fazla şeyler beklediği ve hazırlıklı olduğu için kolunu bile kıpırdatmamıştı.

Böylece görüyorsunuz ki gebelik arzusundan daha tehlikeli bir arzu yoktur.

Rene şimdi hanımının açık mavi brokardan terlikli ayağını inceliyordu. Derebeyinin koltuğu ona çok yüksek geldiğinden ayağının birisini bir tabureye dayamıştı. Bu hafif kemerli ufak ve uzun parmaklı bir ayaktı. Öyle bir ayaktı ki; sahibi gibi bakire, bir hırsızın darağacına layık olduğu kadar öpülmeye layık, cebraili bile baştan çıkaracak bir ayaktı. Çocuk şimdi o ayağın ateşiyle yanıyor, gözleri ayaktan hanıma, hanımdan ayağa kayıyordu. Blanche'ı gözleriyle yiyor, nefes alışlarını teneffüs ediyor ve hanımının aralık pembe dudaklarını mı, yoksa ayağını mı öpmesinin uygun olacağını düşünüyordu.

Sonunda, korkudan veya saygıdan (yahut da aşkının azametinden) ayağı tercih etti. Onu sertçe öptü ve her tecrübesiz erkek gibi iki misli kızararak kitabı birden tekrar eline alarak yüksek sesle okumaya başladı.

Blanche yine uyanmamıştı. Çünkü ayağına kondurulan bu öpücüğün oradan dizine, oradan da cennete kadar çıkmasını bekliyordu. Fakat oyun daha fazla bir zarara yol açmadan sona erdi ve bu kadar şansın bir gün için yeterli olduğunu düşünen Rene yavaşça odadan dışarıya çıktı. Bir tek öpücükle kendisini, kilisenin fakirlere yardım sandığını çalmış bir hırsız kadar zengin hissediyordu.

Derebeyinin karısı yalnız kalınca, ertesi günü

nazik ayağını biraz daha yukarı yerleştirmeye ve bütün Touraine ahalisinin sokulmamış olduğuna yemin ettikleri bölgeyi biraz daha gün ışığına çıkarmaya karar verdi. Çünkü genç yardımcı ilk gün bu kadar uçtan başlarsa epey beklemesi gerekiyordu.

Tahmin edeceğiniz gibi, bir önceki günün hayaliyle iyice arzusu kabaran genç ,okuma saatini iple çekiyordu. Rene yine huzura çağrıldı, kitap okumaya başladı. Ve yine Blanche derin bir uykuya daldı. Fakat bu defa Rene cesaretlenmiş ve elbiselerin altında bembeyaz parlayan şeyin genç hanımın dizi mi, yoksa başka birşeyi mi olduğunu anlamak için elini bacaklarından yukarıya doğru kaydırmıştı. Bu manzara karşısında istediğinden daha cesur hareket etmiş olan çocuk çok korkmuş ve sadece ufak tefek okşamalarla yetinmiş ve ilâveten öpücük kondurmuştu. Ruhundaki arzuyla ve teninde hissettiği temasla ne olup bittiğini anlayan, fakat gözleri kapalı en ufak bir hareket dahi yapmamak için büyük gayret sarfeden Blanche şöyle mırıldandı:

— Devam et Rene... Görüyorsun ki uyuyorum!

Bu sözlerle hanımının kızdığını zanneden zavallı Rene dehşet içinde kalarak elindeki kitabı yere düşürmüş, öteki elini geriye çekmiş ve fırlayıp odadan kaçmıştı. Bunun üzerine derebeyinin karısı duygularını şöyle mırıldandı:

— Kutsal Meryem ana, bebek yapmak ne kadar zormuş!

O akşam sırtından aşağıya soğuk terler akarak, derebeyi ve karısına yemek servisi yapan Rene, Blanche'ın yaramaz fakat kızgınlıktan çok uzak

bakışlarıyla karşılaştı. **Çok şaşıran ama durumu kavrayan** çocuk, aynı akşam Bruyn makamında her zamankinden uzun kalınca Blanche'ın yanına gitti ve yine uyumakta olan kızın rüyalarını gerçek yaptı. Onu rahatsız eden şeyi öylesine bir yok etti ve tohumlarını öylesine bir verdi ki, değil bir, üç bebek bile olurdu. Birdenbire genç kadın çocuğu başından yakaladı, göğsüne bastırdı ve:

— Oh Rene, uyandırdın beni! diye mırıldandı.

Gerçekten de bu katliama uyku filan dayanmazdı. Rene ve Blanche azizelerin çok derin uykuları olduğuna karar verdiler.

Bu nefis ziyaretten sonra, öğlenleri kocası Arap usulü uykuya yatarken, Blanche de muntazaman Fransız usulü yatmaya başladı. Ve bu öğle uykuları ona, genç hizmetkârların ihtiyar derebeylerinden daha zevkli olduğunu isbat etti. Geceleri ise çarşaflara sarılarak uyuyor, çok ekşi ve yavan bulduğu kocasına yaklaşmıyordu. Sabahları çok erken kalktığını bahane ederek yattığı öğle uykuları sonucu, Blanche, bir süre sonra içinde o kadar çok arzu ettiği canlılığın şekillenmeye başladığını hissetti. Ama artık işin yapılış şekli sonuçtan daha çok hoşuna gidiyordu.

Genç Rene, yalnız kitap okumasını değil bu güzel kadının gözlerinden düşüncelerini de anlamasını öğrenmişti. İstediğinden emin olsa onun için kendisini ateşe atardı. Ama büyük bir hararetle ve burun delikleri açılıp kapanarak birleştikleri zaman (en az yüz defa olmuştu bu iş) küçük hanım artık sevgilisine olan aşkında kuşkulanmaya başlamıştı. Böylece yağmurlu bir sabah, baştan aşağı masum iki küçük çocuk gibi kovalamaca oynarlarken, Blanche şöyle dedi:

— Farkında mısın, Rene? Ben uyuduğum için sadece şehevi günah işlediğim halde, sen dünyevi günah işlemiş durumdasın.

— Bu günah olsaydı, sevgili hanımım, dedi Rene. Tanrı bütün günahkârlarını koyacak yer bulamazdı.

Bunun üzerine Blanche bir kahkaha attı ve onu alnından öptü.

— Yaramaz, dedi. Cennete gitmek meselesi mühim. Eğer ebediyen benimle beraber olmak istiyorsan, oraya gitmeyi garantilemelisin.

— Benim cennetim şimdi burası.

— Böyle konuşmayı bırak, dedi genç kadın. Sen çok kötü bir çocuksun ve seni sevdiğimi düşünmeden konuşuyorsun. Hamile olduğumu bilmiyorsun ama yakında burnun gibi ortaya çıkacak. Rahip ne diyecek o zaman? Kocam ne diyecek? Kızgınlık anında seni öldürebilir. Onun için küçüğüm gidip Marmoustiers rahibi ile konuşsan iyi olur. Günahlarını anlat ona ve derebeyini ne yapacağımızı sor.

— Fakat, dedi Rene. Sırrımızı rahibe açarsam, aşk yapmamızı yasaklar.

— Eminim ki yasaklayacaktır. Ama senin öteki dünyadaki durumun benim için çok önemli.

— Gitmemde ısrar ediyor musun sevgilim?

Kekeliyerek «ediyorum» dedi Blanche.

— Peki öyleyse gideceğim. Ama şimdi... Hadi bakalım. Son bir kere...

Bu güzel çift, böylece ayrılık törenlerini yaptılar. Sanki geleceği önceden görmüşlerdi. Çünkü ertesi gün, kendinden çok sevgilisini düşünerek ve ona itaat etmiş olmak için genç Rene Jallanges manastıra gitti.

KEFARET NASIL ÖDENDİ VE BU ASK GÜNAHI İÇİN NASIL YAS TUTULDU

— Gökteki Tanrım, diye bağırdı rahip hazretleri, Rene uzun hikâyesini bitirirken. Demek sen büyük bir günahın suç ortağısın ve efendine ihanet ettin. Seni gidi şeytanın çocuğu, bunun için sonsuza kadar yanacağını biliyor musun? Oh, mel' un çocuk! Senin bu dünyada Tanrıya olan borcunu ödedikten başka, cehennemin fırınlarında yandığını görüyorum.

Tourraine'de çok nüfuslu olan ve bir aziz olarak kabul edilen rahip bunları söyledikten sonra, çocuğa bütün bildiği nedamet dualarını okuttu. Hâlâ suçsuzluğuna inanan Rene, rahip ne söylerse yapacağını tekrarlıyordu. Bunu duyan rahip, doğru yola getirmek için ona ilk önce efendisine gidip bu yanlış hareketini itiraf etmesini ve eğer sağ kalırsa derhal haçlı seferlerine katılarak, Kudüs'e gitmesini ve orada onbeş yıl kâfirlerle çarpışmasını öğütledi.

— Muhterem peder, dedi Rene. Onbeş yıl bu muazzam zevki unutturmaya yeter mi? Ah bir bilseniz, bin yıla yetecek kadar muhteşemdi.

— Tanrı bağışlayıcıdır, dedi ihtiyar rahip. Hadi bakalım şimdi git ve bir daha günah işleme. Geçmişi de unut.

Böylece Rene tövbekâr olarak La Roche-Corbon şatosuna döndü ve karşılaştığı ilk insan da silahlarını parlatmakla meşgul derebeyi oldu. Bahçede bir taşın üzerine oturmuş, güneşte parlayan şahane zırhını seyrediyor ve Kudüs'te yaşadığı güzel günleri ve yattığı kadınları düşünüyordu. Re-

ne'nin birden önünde belirmesi ve diz çökmesinden çok şaşırmıştı.

— Bu ne demek oluyor? diye sordu.

— Sayın efendim, dedi Rene. Lütfen adamlarınıza söyleyin çekilsinler.

Adamlar çekildikten sonra, zavallı çocuk hanımefendiye uyurken nasıl tecavüz ettiğini ve onu hamile bıraktığını anlattı. Kendisini azize St. Lidoire'ye tecavüz eden kötü kişiye benzetti ve rahibin tavsiyesine uyarak geldiğini, herşeye razı olduğunu söyledi.

Arkasından da bütün olayların nedeni olan o güzel gözlerini aşağıya indirdi, sessizce, kolları aşağıda, son anlarını beklemeye başladı.

Derebeyinin daha fazla beyazlaşamıyacak kadar renksiz yüzü birden. olan rengini de kaybetti. Çarşaf gibi oldu. Hiddetinden dili tutulmuştu. Bir bebeği yıkacak gücü bile olmayan derebeyi, birden cinayet dahi işleyecek durumda olduğunun farkına vardı. Yanında duran ağır topuzunu kıllı elleriyle kavradı ve öylesine kaldırdıki, gören içi boş sanırdı. Boynunu uzatan, işlediği günahın ve ihanetin cezasını bu dünyada ve ötekinde ödemeye hazır duran çocuğun kafasına topuzu indirmek üzere idi. Fakat bütün kızgınlığına rağmen, tabiatın bu oyunu kalbinde affa uğradı. Elini aşağıya indirmeden topuzu o hışımla yan tarafa fırlattı. Ağır topuz tesadüfen bir köpeğin üzerine düştü ve pestilini çıkardı. «Üzerinde beni boynuzladığın o meşe koltuğu yapan adamı doğuran kadının ruhunu canavarlar yesin inşallah», diye bağırdı Bruyn. «Seni de yapanları, sefil mahlûk! Geldiğin yerdeki şeytana dön yine, defol gözümün önünden. Bu şatoyu, memleketi terket. Eğer seni bir daha

görürsem, öyle bir ateşte kızarttırırım ki o zavallı borozanına bir saatte yirmi kere lânet edersin!»

Genç yardımcı derebeyinin bu konuşmasının daha baş tarafını duyunca, sonunu beklemeden ortadan yok oldu. Böyle yapması çok da iyi olmuştu. Çünkü hırsını alamayan ihtiyar bahçeye fırlayarak, zayıf bacaklarının taşıyabileceği hızla koşuyor, önüne gelene küfrediyor ve hayvan yalaklarını deviriyordu. Birden, kızlığı alınmış genç karısı gözüne ilişti. Manastır yolu üzerinde bir pencereden bakıyor ve bir daha hiç göremiyeceğini bilmeden, sevgilisinin dönüşünü bekliyordu.

— Ah hanımefendi, dedi kont Bruyn. Beni çocuk mu sandın da böyle saçma hikâyeler uyduruyorsun? Nasıl uyduruyorsun? Nasıl olur da hiç beriin olmadan o çocuk sana tecavüz edebilir? Bunu ancak kan temizler.

Bombanın patladığını gören Blanche çabucak cevap verdi:

— Gayet tabii hissettim. Hem de çok iyi hissettim. Fakat sen bana o olayın ne olduğunu açıklamadığın için rüya görüyorum sandım.

Güneş görmüş buz gibi, derebeyinin hiddeti bir anda eridi yok oldu. Çünkü yüce Tanrının dehşeti bile Blanche'ın gülümsemesi karşısında yok olurdu.

—Bu yabancı piçi şeytanlar alsın, yemin ederim ki...

— Öyle küfredip durma, dedi Blanche. Eğer bizim değilse, benim çocuğum o. Zaten geçen akşam benim içimden çıkan şeyi seveceğine söz vermedin mi?

Blanche kocasını bir sürü oyunlarla, göz yaşıyla, mantıkla teskin etmeye çalışıyordu. Bir ço-

cuk olunca arazilerinin artık krala kalmıyacağını anlattı. Hiç bir çocuğun bu kadar masum bir şekilde faydalanamıyacağını söyledi ve o kadar çok konuştu ki sonunda ihtiyar karga yumuşadı. Hemen arkasından uygun bir durum yakalayan Blanche sordu:

— Cehenneme gitti.

— Ne? Onu öldürdün demek?

— Peki Rene nerede şimdi?

Blanche sapsarı olmuş ayakta zor duruyordu. İhtiyar yaşında böylesine bir şanssızlığa uğrayan derebeyi, ne cevap vereceğini bilemedi. Elinde olsa delikanlıyı karısına gösterirdi. Bunun üzerine çocuğu buldurmak için arkasından adamlar yolladı, fakat can korkusunda olan Rene son süratle kaçıyor ve kiliseye verdiği sözü yerine getirmek için toz oluyordu.

Blanche rahip efendiden olanları ve Rene'nin nereye gitmek üzere yola çıktığını öğrenince çok üzülmüştü. Devamlı ağlıyordu.

— Zavallı sevgilim, şimdi acaba nerelerde, ne tehlikler içindedir. Bütün bunlar beni sevdiğinden başına geldi.

İstediğini elde edinceye kadar annesine rahat vermeyen çocuklar gibi, ağlamaya devam etti. Sonunda derebeyi kendisini suçlu hissetmeye başladı. Onun her istediğini yerine getiriyor fakat en çok istediğini, Rene'yi bulamıyordu. Blanche'ın mutlu olması için Rene çok önemliydi, çünkü hiçbirşey hanıma tattırdığı zevki unutturamıyordu.

Aylar sonra ,doğum vakti geldi ve babasına son derece benzeyen bir bebek doğdu. Çocuğuyla avunmaya başlayan Blanche, bütün zamanını bu aşk meyvasına ayırıyor ve yavaş yavaş kendine gele-

rek eski haline dönüyordu. Karısının yine neşelenmeye başladığı ve yavrularıyla tatlı tatlı seviştiklerini gören derebeyi de sonunda çocuğu sever oldu. Birisi çıkıp da bu senin çocuğun değil dese, herhalde küplere binerdi.

Blanche ile Rene arasındaki macera şato duvarları dışına çıkmadığından, herkes şaşıra şaşıra derebeyinin çocuk yapacak malzemesi olduğuna inandı. Böylece kontesin iffeti lekesiz kaldı ve her kadının içersinde birazcık bulunan önsezi ile o da bu şehevi günahın duyulmasının zararlı olacağını anlamıştı. Böylece çok namuslu ve şerefli bir hanımefendi oldu ve hareketleri her yerde herkese örnek oldu.

Artık kocasının kendisine davrandığı gibi o da kocasına iyi davranıyor, ama kendisini sevgili Rene'sine adanmış kabul ettiği için çenesinden aşağıya dokundurtmuyordu. Arada ihtiyarı seviyor, okşuyor, kocasını aldatan kadınların ufak hileleri ile onu mutlu kılıyordu. O kadar ki derebeyi artık ölüme hazırdı.

Sonunda bir gün nereye gittiğini bilmeden dünyasını değiştirdi. Ölürken son sözleri şu olmuştu:

— Seni göremiyorum sevgilim, gece mi oldu?

Bu iyi yürekli ve Kudüs'te çalışmalarından dolayı saygı duyulan bir insanın ölümüydü.

Kocasını kaybettikten sonra Blanche derin ve gerçek olarak yas tutmaya başladı. Bruyn'un arkasından babasını kaybetmiş gibi uzun müddet ağladı. Etraftan gelen evlenme tekliflerini duymak bile istemiyordu, çünkü kalben zaten sevdiği adamla evliydi ve hâlâ içinde bir umut ışığı yanıyordu.

Böylece hayatının büyük bir kısmını bir dul gibi yaşadı. Kendisini gerçekten dul sayıyordu, çünkü yıllarca bekledikten sonra Rene'den haber alamayınca onun öldüğüne kanaat getirmişti. Birçok geceler sevgilisinin uzak savaş meydanlarında, kanlar içinde yatan cesedini görmüş ve ağlıyarak uyanmıştı. Bu şekilde ondört yıl yaşadı.

Bir gün çevredeki asil hanımlar ile otururlarken içeriye, hiç bir çocuğun babasına benzemediği kadar Rene'ye benzeyen oğlu girdi. O sıralarda onüç buçuk yaşlarında idi ve neşeli, güzel, hayat dolu bir çocuktu. Bruyn'a isminden başka hiçbir yi benzemiyordu. Nefes nefese koştu ve bütün konuşmaları yarıda keserek, annesine:

— Anneciğim, sana birşey söyliyeceğim. Dışarıda sefil kılıklı bir adam var. Beni kollarına aldı ve sıkısıkı sarıldı bana, dedi.

Kontes La Roche-Carbon çocuğu tehlikelerden korumakla görevli adamına hışımla döndü ve:

— Sana çocuğumun yanına hiçbir yabancıyı yaklaştırmayacaksın demedim mi? İşine son veriyorum, dedi.

— Fakat, sayın hanımefendi, dedi ihtiyar uşak. Bu adamın hiç bir kötü niyeti yoktu. Çocuğu uzun uzun öptü ve hep ağladı.

— Ağladı mı? diye sordu Blanche. Aman Allahım! Öyleyse babasıydı.

Böylece güzel başı oturduğu tahta koltuğun kenarına düştü. Şu büyük tesadüfe bakın ki bu koltuk, üzerinde günah işlediği koltuktu.

Bu acaip sözü duyan hanımlar o kadar şaşırmışlardı ki, o anda hiç kimse La Roche-Carbon kontesinin ölmüş olduğunun farkına varmadı. Böylece Blanche'ın, sevgilisinin tekrar gidişinden

mi, dönüşünün sevincinden mi yoksa Marmoustiers rahibinin yasakladığı aşklarının yeniden başlama ihtimalini düşündüğünden mi neden birden öldüğünü kimse öğrenemedi. Bunun üzerine büyük yas törenleri yapıldı ve ömrü boyunca sevdiği kadının toprağa verilmesine dayanamayan Jallanges, Marmoustiers manastırına girerek rahip oldu.

O eski günlerde, St. Pierre-aux Boeufs semti civarındaki Paruis sokağında kendi güzel evinde yaşayan, bir Notre-Dame rahibi vardı. Paris'e, bir kilise faresi kadar bakımsız, basit bir papaz olarak gelmiş, ama yıllar geçtikçe çok ilerlemiş ve değerini isbat etmişti. Mahareti günah çıkartmaktı ve o kadar çalışkandı ki gerektiği zaman iki kişilik işi bir günde yapabilirdi. Melankolik tiplere nazik, fakat sert davranır, iyileşmekte olanlara kendi özel ilâçlarından hediye eder ve hepsine de, gönüllerini alacak tatlı bir hareket yapardı. Şöhreti o kadar yaygındı ki ona günah çıkartmak için saraydan bile gelenler vardı. Bu saray yetkililerini (bazı kıskanç kocalar da dahil) kıskançlıklarını önlemek için Desguerdes Mareşalı olan Aziz St. Victor'un kutsal kemiklerinden bir tane vermişti ve fazla meraklanan olursa cevap gayet etkili oluyordu: «Oh! Onun elinde her kadını iyileştirebilecek bir kemik var.» Buna kimse itiraz edemiyordu, çünkü kutsal emanetlere güvensizlik günahtı.

Aziz papaz bu şekilde, isminden yararlanarak krallar gibi yaşıyordu. Kürekle para kazanıyor ve iyi şaraba kutsal su katıyordu. Hatta bu arada birkaç defa da niçin nasıl, kimse bilmez, mirasa konmuştu.

Kısacası, bazı ileri geri konuşmalar olmasa, şimdiye kadar çoktan başpiskopos olmuştu. Fakat o basit bir rahipliği tercih etmişti, çünkü rahip olmanın avantajları büyüktü.

Ama öyle bir gün geldi ki, aziz rahip vücudunun bazı yerlerinde zayıflık hissetmeye başlamıştı. Çünkü artık yetmişini aşmış ve günah çıkart-

ma odasını biraz fazla kullanmıştı. Bunun üzerine yavaş yavaş işten el çekmeye ve sadece hanımların günahlarını çıkartmaya başladı. Zaten tamamı vücudunun teriyle kazanılmış yüzbin altınlık bir serveti vardı. Bu işi de o kadar mükemmel yapıyordu ki, genç rahipler ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar. St. Pierre-aux-Boeufs papazının eline su dökemiyorlardı.

En sonunda tabiata uyarak iyice çöktü. Yine de, elleri titrediği halde, bir kule kadar dikti ama durmadan balgam çıkarıyor ve bir zamanlar o kadar hareketli olan bu adam, yerinden kalkamıyordu. Yemesine içmesine düşkün olduğu halde ,zamanının çoğunu koltuğunda geçiriyordu.

Onun böyle çöktüğünü, çok ihtiyarladığını fakat yine de ölmediğini gören aşağı tabakadan bazı kimseler sadece dine saygısızlıklarından diyorlardı ki, gerçek rahip 50 yıl önce ölmüştür ve o gün bu gündür bu vücudun içersinde şeytanın kendisi oturmaktadır.

Gerçekten de bazı eski hanım müşterileri şimdi farkına varıyorlardı ki bu ihtiyar papazın onlara verdiği ateşi ancak şeytanın kendisi verebilir.

Ama herşeyde mantık arayan, dazlak kafalarda bit çıkartan orta sınıf halktan bazıları ise başka görüşte idiler. Onlar da diyorlardı ki, eğer şeytan bu rahibin içinde ise, yaşlı da olsa niçin artık yirmi yaşında bir kraliçeye bakamıyor? Hem şeytanın işi yok da Notre-Dame kilisesine gidip, o muhterem papazlarla kutsal şarabını içecek.

Bu garip fikirlerden, bazı insanlar şeytanın doğru yola gelmek istediğini, bazıları da rahip efendinin üç yeğeni ve mirasçısını şaşırtmak istediğini çıkarıyorlardı. Gerçekten de bu üç yeğen gö-

rünüşte amcalarına çok düşkündüler ve hergün yaşayıp yaşamadığını öğrenmek için ziyaretine geliyorlardı. Ama her defasında da onu canlı, gözleri fıldır fıldır buluyorlardı.

Bütün bu rivayetlerin en ilginci ihtiyar bir kadın tarafından yapılmıştı. Üç yeğenden, yüzbaşı ve avukat olan ikisi bir akşam yemekten dönerlerken amcalarını, tabii hissettirmeden, bir taş yığınının üzerinde yürütmüşlerdi. İhtiyar aziz St. Christopher heykelinin tamiratı için yığılmış olan taşlara takılıp düşerken, yerde kıvılcımlar çıkmış ve korkup bir meşale bulmak için yaşlı kadının evine koşan yeğenleri geri döndüklerinde amcalarını genç bir atmaca gibi dimdik ayakta ve ışıklar içinde bulmuşlardı. Evinde yemeğe misafir oldukları yaşlı kadını da yeğenleriyle beraber gören ihtiyar gülümsemiş, yemekte içtikleri şarabın kendisine güç verdiğini ve şimdiye kadar bundan çok daha zor engeller atlattığını söylemişti. Kadının iddiasına göre sadece bu, onun şeytanın ta kendisi olduğunu isbata yeterdi.

Onu öldü sanan sadık yeğenler şaşırıp kalmışlardı. Kaya parçaları bile işe yaramadığına göre amcalarının sonu pek de yakın değildir. İhtiyar rahibin ne kadar sağlam malzemesi olduğu da bu şekilde ortaya çıkmıştı. Bu olaydan sonra başka bir rivayet daha çıktı. Deniliyordu ki, ihtiyar artık yollarda kaya yığınları ile karşılaşmamak için evinden dışarı adımını atmıyordu ve de durumu anlamıştı.

Bütün bu sözler doğru olsa da olmasa da, şu gerçek ortadaydı: Evinden dışarı çıkmıyor, ölmüyor ve üç yeğeni ile birlikte yaşamaya mecbur kalıyordu.

Bu üç yeğenden subay olan, şimdiye kadar ana rahminden çıkmış en zararlı yaratıktı. Zarından çıkıp dünyaya gelirken herhalde annesini bile çok hırpalamıştı, çünkü tamamen dişli doğmuştu. Buna ek olarak çift zaman için, yani şimdiki ve gelecek zaman için yemek yerdi. Yani oburdu! Savaşta daima hiç yara olmadan düşmanını yaralamasını bilir ve tek iyi meziyeti olan cesareti ile çok iyi döğüşürdü. Bu vasfı onu yüzbaşılığa yükseltmiş ve Burgondy dükünün en gözde subaylarından birisi olmuştu. Zaten dük hazretleri de askerleri iyi döğüştükçe dışarıda ne yaparlarsa yapsınlar, onlara aldırmazdı.

Şeytan rahibin bu yeğeninin adı Yüzbaşı Cochegrue olduğu halde alacaklıları ve soyduğu zavallılar ona, Mau-Singe, yani Kötü Goril derlerdi. Çünkü soysuz olduğu kadar çirkindi de. Arkasında tabiatın verdiği acaip bir kambur vardı. Bu özelliğe gülenlerin sağlık durumu derhal bozulurdu. Çünkü orada ve o anda öldürülürlerdi.

İkinci yeğen amcanın teşviki ile hukuk tahsil etmişti. Çok iyi bir avukattı. Yüksek mahkemede görev görür ve daha önceleri rahip amcasına günah çıkartmış asil hanımların işlerini takip ederdi. Bu da Pille-Grue diye çağırılırdı ama, asıl adı pek tabii olarak kardeşininki gibi Cochegrue idi.

Pille-Grue'nun sanki buzlu sudan çıkmış gibi çok zavallı bir bünyesi vardı. Çok çelimsiz ve sapsarı bir yüzü bir bukalemunu hatırlatırdı. Kardeşi yüzbaşıdan bir iki gömlek üstün olup amcasına karşı birazcık minnet hissi beslerdi, fakat son iki yıldır kalbi değişmiş ve mirastan başka birşey düşünmez olmuştu.

Her iki kardeş de kendi paylarına düşecek olan mirası çok az buluyorlardı. Çünkü kanunen amcalarının mirasının üçte birini rahibin kızkardeşlerinden birinin oğlu olan fakir bir yeğenle paylaşmak zorunluğunda idiler. İhtiyar rahip tarafından pek tutulmadığı tahmin edilen bu üçüncü vâris taşrada doğup büyümüştü. Nanterre yakınlarında çobanlık yapmakta idi. Fakat bu köylüyü kuzenleri kandırarak amcalarının evinde oturmak üzere şehre götürmüşlerdi. Bu şekilde, onun dangalaklıklarını, kabalıklarını görerek amaçlarının ona miras bırakmıyacağını umuyorlardı.

İsmi Chignon olan bu fakir çoban bir aydır amcası ile birlikte oturmakta idi. Bir koyun sürüsüne bakmaktansa, bir rahibe bakmanın daha eğlenceli veya kârlı olduğuna inanmıştı ki, kendisini amcasına adamıştı. Onun çoban köpekliğini, usaklığını, sayılı günlerinde yardımcılığını yapmakta idi. Rahibin her yellenmesinde «sıhhatler olsun», her aksırmasında «çok yaşayın» ve her geğirmesinde «Tanrı sizi korusun» diyerek gönlünü alır, dışarı koşar, havayı kontrol eder, içeri koşar, amcasının kedisinin nerede olduğuna bakar ve bütün bunları içtenlikle yapardı. Samimi olarak farkına varmadan amcasına, yeni yavrulamış dişi bir köpek gibi yaltaklanıyordu. Amca hazretleri de ekmek diliminin yağlı tarafını biliyor ve sıkıştıkça Chignon'dan yardım istediği halde öbür yeğenlerine çobanın çok beceriksiz olduğundan dem vuruyordu. Arada sırada amcasının bu sözlerini işiten Chignon daha fazla çabalamaya başlıyor ve amcasını memnun etmek için o iri, hantal vücudu ile koşuşturup duruyordu. Fakat aslında onun gibi basit karakterli bir çoban parçası kendisini ayar-

lıyamıyor ve o koca vücudunu zayıflatmak, ancak sonunda mahrum kalacağı mirasa düşüyordu.

Bir akşam ihtiyar rahip şeytandan, cehennemden ve günahkârlar için hazırlanmış ateşlerden söz ediyor ve iyi kalpli Chignon da karşısına oturmuş, fırın kapakları gibi açılmış gözlerle fakat bir tek kelimesine dahi inanmadan onu dinliyordu.

— Söylesene bana, dedi rahip. Sen Hristiyan değil misin?

— Ama, tabii ki, Hristiyanım, diye cevap verdi Chignon.

— Öyleyse biliyorsun ki, iyi insanlar için bir cennet olduğuna göre kötüler için de bir cehennem vardır.

— Evet efendim, dedi çoban. Ama bu evin içerisinde eğer herşeyi kıran bir yaramaz olsaydı, onu kapı dışarı etmez miydiniz?

— Ederdim, Chignon...

— Öyleyse muhterem amca, yüce Tanrı bu kadar emek sarfederek yarattığı dünyada her şeyi altüst eden bir şeytanı kapı dışarı etmemekle çok korkak olmalı... Saçma! Eğer Tanrı varsa, ben şeytanın varlığına inanmıyorum. Eğer gerçekten varsa bu şeytan arkadaşı görmek isterdım... Hın! Pençeleri beni hiç te korkutmuyor.

— Ben eğer senin kadar dinsiz olsaydım, dedi rahip. Gençliğimde yaptıklarımdan, bir günde, bir düzine günah çıkarttığım zamanlardan hiç korkmazdım. Ama korkuyorum.

— Biraz daha günah çıkart, amca, dedi Chignon. Öbür dünyada eminim ki işine yarar.

— Haydi oradan, Chignon, diye haykırdı rahip. Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?

— Tabii öyle düşünüyorum!

— Şeytanı bu şekilde inkâr etmekten korkmuyor musun?

— Ancak bir mısır koçanından korktuğum kadar, dedi Chignon.

— Bu inancın sana birgün pahalıya mal olacak.

— Katiyen, sevgili amca. Tanrı onu bana yollamaz, çünkü eminim ki o, bazı akıllı kişilerin söylediğinden daha akıllı ve yumuşaktır.

Bu sırada diğer iki yeğen odaya girdi ve amcalarının gözlerinden Chignon'a karşı duyduğu sempatiyi anlayarak, daha önceki şikâyetlerinin özünü kavradılar. Amcalarının neşeli olmasını fırsat bilerek, ortaya bir soru attılar.

— Eğer vasiyetnameni hazırlayacak olsaydın amca, evini kime bırakırdın?

— Chignon'a!

— Rue St. Denis'teki kiraları?

— Chignon'a!

— Ville Parisis vakfını?

— Chignon'a!

— Demek diye bağırdı yüzbaşı. Chignon herşeyi alacak?

— Hayır, dedi rahip gülümsiyerek. Çünkü ben vasiyetimi nasıl hazırlarsam hazırlıyayım, malım üçünüzün en zekisinin olacak! Öbür dünyaya o kadar yakınım ki, başınıza gelecekleri şimdiden görebiliyorum!

Rahip hazretleri böyle söyleyerek Chignon'a çok anlamlı bir biçimde baktı. Bu bakışın ateşi saf çobanın içine öyle bir işledi ki, o dakikadan sonra yalnızca kulak ve anlayış kesildi. Bütün herşey ona açıkça göründü ve zihni zifaf gecesinden sonraki bir gelin gibi açıldı.

Bu sözleri kutsal olarak kabul eden yüzbaşı ve avukat, amcaları önünde saygıyla eğilerek izin istediler ve çıkıp gittiler.

— Gördün mü? dedi Pille-Grue, Mau-Singe'ye. Chignon hakkında şimdi ne düşünüyorsun?

— Düşünüyorum ki... düşünüyorum ki, diye kekeledi yüzbaşı. Düşünüyorum ki Kudüs sokağında ona bir tuzak hazırlayacağım ve bir vuruşta kafasını yere düşüreceğim. Arzu ederse eğilip yerden alabilir o koca kellesini!

— Ah hayır, dedi avukat. Senin kendine mahsus bir vuruşun vardır, hemen tanınırsın. Bence onu bir partiye davet edelim, çuval yarışı yapmak bahanesi ile bir çuvala sokalım, ağzını dikip Seine nehrine atalım ve yüzmesini söyliyelim...

— Ona çok zaman lâzım, diye itiraz etti yüzbaşı.

— Ama zaman o kadar önemli değil, Kuzenimiz cehennemi boylar boylamaz, bütün miras bizim olacaktır.

— Senle beraberim, dedi cengâver. Yalnız sunu unutma ki sevgili kardeşim, hançerler yağlı ipler kadar öldürücüdür. Eğer sen ipek kadar yumuşaksan, ben de çelik kadar sağlamım.

— Prensipte anlaştığımıza göre, çelik mi olacak, ip mi?

— Canı cehenneme! diye bağırdı yüzbaşı. Sanki bir kralı mı ortadan kaldıracağız! Basit bir çoban parçası için bu kadar palavra yapmağa değer mi? Bana bak, içimizden hangisi onu daha önce öldürürse, mirastan yirmibin frank fazla alsın... Ona kafasını yerden almasını söylemek için iyi bir sebep olur böylece.

— Ben de, «Yüz bakalım, kuzenim» diyebilirim, dedi avukat.

Bunun üzerine yüzbaşı metresine, avukat da sevgilisi olan bir kuyumcunun karısına gitmek üzere ayrıldılar.

Bu kime sürpriz oldu, bilir misiniz? Chignon'a. Kuzenleri yakındaki bir kilisenin içersinde bir aşağı bir yukarı yürüyerek dua edercesine hafif sesle konuştukları halde o duymuştu söylenenleri.

— Bir şey işitiyor musun, rahip amca? diye sordu.

— Evet, dedi rahip. Şöminedeki ateşin çıtırtısını.

— Ah! diye cevap verdi Chignon. Şeytana inanmayabilirim, fakat koruyucu meleğim St. Michael'e inanıyorum ve onun da söylediği şeyi yapmam lâzım...

— Öyle olsun, oğlum. Fakat dikkatli bulun ve ayaklarını ıslatma, yahut da kellene sahip ol! Çünkü su sesi duyuyorum ve sokak serserilerinden daha tehlikeli haydutlar da vardır.

Bu sözler Chignon'u hayrete düşürdü, fakat amcasına baktığında onu gayet sıhhatli ve neşeli gördü. Ama bu yeni tehlikeyi bertaraf etmek için hazırlık yapması gerektiğinden, amcasını takdir etmeyi ve onun tırnaklarını törpülemeyi başka bir zamana bırakarak, neşeli bir orospu gibi sokağa fırladı.

Ondaki bu ilâhi değişikliğin farkında olmayan kuzenleri, onu hâlâ saf bir çoban sanarak birkaç defa kapalı kelimelerle planlarını önünde konuşmuşlardı. Hatta bir defasında avukat olanı amcasına büyük bir iftiharla sevgilisinden sözetmiş ve kuyumcunun kafasına nasıl yaldızlı bir

boynuz taktığını anlatmıştı. İfadesine göre kadın o kadar arzulu idi ki, daha merdiveni çıkarken, ikinci kattaki birisine sarılabilirdi. Bu iş için hiçbir zaman hazırlıksız değildi, onun için çilek yemek kadar kolaydı. Herzaman güler yüzlüydü ve çok ateşli bir adam olan kocasını bile tatmin edebiliyordu. Son beş yıldır hiç hissettirmeden hem evini çekip çevirmiş, hem de aşk maceralarına vakit bulmuş ve bu arada kocasının tam güvenini kazanmıştı.

— Bu tatlı kavalı ne zamanları çalıyordun? diye sordu rahip.

— Her akşam, diye cevap vermişti avukat. Bazen bütün geceyi onunla geçirdiğim oluyor.

— Fakat bunu nasıl başarıyorsun? diye hayretle sordu amca.

— Şöyle... dedi avukat. Bitişik odalarında büyük bir çamaşır dolabı var, onun içine girip saklanıyorum. Kuyumcu her akşam ziyaretine gittiği ve aslında karısiyle kırıştırdığı bir arkadaşından dönünce, kadın kocasına hasta olduğunu söylüyor ve onu yalnız yatmaya yolluyor. Sonra da öteki odaya yanıma geliyor. Ertesi sabah o aşağıya atölyesine indiği zaman, ben de sessizce çıkıp gidiyorum. Zaten adamın biri öne, biri arkaya bakan iki tane kapısı var. Eğer karşılaşacak olursak takibini yaptığım ve hiç bitirmediğim adli bir işimi bahane ediyorum. Öyle bir zevk ki, bir de üste para alıyorum. Çünkü mahkemedeki işleri ona pahalıya oturuyor. Beni de çok seviyor ve sevmesi de lâzım. Ona, Venüs bahçelerinin sürülmesinde, kazılmasında, düzenlenmesinde yardımcı oluyorum.

Bütün bu parça parça anlatılanlar, şimdi çobanın zihninde şekilleniyordu. Ani bir kararla so-

kağa fırladı ve de La Calandre sokağında, kuyumcunun arkadaşının evinde olduğunu bildiği yere yollandı. Kapıyı çaldı ve ufak gözetleme penceresi hemen açıldı. Ona kim olduğunu sorduklarında, devlet sırrı taşıyan bir haberci olduğunu bildirdi ve hemen içeri alındı. Kuyumcunun yemek sofrasından kalkması için ısrar etti ve hemen konuya geçti:

— Eğer komşularınızdan birisi sizi karınızla boynuzlasa idi ve bu adam da size kıskıvrak bağlanıp teslim edilse idi, onu bir nehre atmaz mıydınız?

— Tabii ki atardım, dedi kuyumcu. Ama eğer beni kastediyorsan, yumruğu burnuna yersin.

— Saçmalıyorsunuz. Ben sizden tarafayım, bunu bilin. Fakat şu da var ki, siz bu evin sahibi olan arkadaşınızın karısını benzettiğiniz kadar. Pille - Grue isimli bir avukat da sizin hanımı benzetti. Hatta şu anda gidip eve bakacak olursanız, merciméği ateşte görürsünüz. Ama sizin göründüğünüz an, size ait olan o şeyi hiç boş bırakmayan avukat, hemen yan odadaki çamaşır dolabına saklanacaktır. Bu arada ben geleceğim, dolabı sizden satın alır gibi yapacağım ve arkada köprünün üzerinde hazırladığım at arabasına koyacağım.

Kuyumcu tek kelime söylemeden, hemen şapkasını ve pardesüsünü alıp zehirlenmiş lâğım faresi gibi evine koştu. Kapıyı çaldı. Merdivenlerden yukarı fırladı ve iki kişilik bir sofra hazırlanmış olduğunu gördü. Bu arada kuleğına kapanan bir dolap kapısının çıkardığı ses geldi. Tam bu esnada aşk odasından çıkan karısı ile karşılaştı.

— Aman sevgilim, dedi kuyumcu. Görüyorum ki sofrayı iki kişilik hazırlamışsın.

— İki kişi değil miyiz hayatım? diye sordu kadın.

— Hayır üç kişiyiz!

— Yemeğe arkadaşını mı çağırdın? dedi kadın bir kuzu gibi bakan masum gözlerle.

— Hayır, şu dolaptaki arkadaştan söz ediyorum.

— Ne dolabından söz ediyorsun? Hasta olmadığına emin misin şekerim? Artık arkadaşlarımızı dolaplara mı saklıyoruz? Dolap dolusu arkadaşım olacak bir kadın mıyım ben? Eve saçmalamaya mı geldin? Senin arkadaşın olarak tanıdığım tek kimse bay Conneille var ve tek dolap da yan odadaki çamaşır dolabı.

— Sahi mi? dedi kuyumcu. Biraz önce kötü kalpli bir adam geldi bana ve senin bizim avukatla kırıştırdığını ve onun dolapta olduğunu söyledi bana.

— Ben mi avukatla kırıştırıyor muşum? diye hayretle sordu kadın. Avukatların kokularına dayanamam, çünkü her işi ters yapar onlar...

— Peki sevgilim, dedi kuyumcu. Peki sevgilim senin namuslu bir kadın olduğunu biliyorum. Şu anda senle bir dolap parçası için münakaşa etmek istemiyorum. Bana bunu söyleyen adam bir marangoz. Artık ben de bu dolabı görmeye tahammül edemiyeceğim için, onu bu herife verip yerine birkaç tane ufak dolap alacağım ki, içine çocuk bile saklanmasın. Bu şekilde senin dürüstlüğünü kıskanan bazı kimselerin dedikodu yapmalarının önüne geçebiliriz.

— Buna çok memnun oldum, dedi kadın. Zaten o pis dolabı hiç sevmezdim. Çamaşırlarımız yeni yıkandığı için içi boş şimdi. Sabahleyin ilk iş,

buradan aldırabilirsin onu. Hadi şimdi yemeğimizi yiyelim.

— Hayır, o dolabın bu evde olduğunu bildikçe yemek yiyemem.

— Anlıyorum. Dolabı evden çıkarmak senin kafandan çıkarmaktan daha kolay olacak...

— Hey! Bana bakın, diye bağırdı kuyumcu çıraklarına. Çabuk buraya gelin.

Birkaç saniye içerisinde kuyumcu adamlara ne yapılması gerektiğini anlatmış, onlar da dolabı sırtladıkları gibi dışarıya çıkarmışlardı. Oturma odasını daha geçmeden başaşağı durmaya alışık olmayan avukat kıpırdamaya başlamıştı.

Merdivenin başına geldiklerinde, çıraklar ağırlığı fazla bulmuş olacaktır ki dolabı aşağıya bırakıverdiler.

Chignon arabasının yanında durmuş katırlara ıslık çalıyor, çıraklar da bu arada dolabı arabaya yüklüyorlardı.

— Hey! Hey! Avukat içerden bağırıyordu.

— Usta, dedi çıraklardan birisi. Bu dolap konuşuyor.

— Hangi dilde konuşuyor? diye sorarken kuyumcu, aynı zamanda delikanlının iki bacağı arasına, müthiş bir tekme indirdi. Çırak yere yuvarlanmış ve pek tabii olarak bu arada dolabın diline karşı olan ilgisini unutmuştu.

Chignon, kuyumcuyla birlikte arabaya binerek doğruca Seine nehri kıyısına geldi. Burada dolabın kenarlarına ağır taşlar bağlayan kuyumcu onu derin sulara bırakıverdi.

— Hadi yüz bakalım, arkadaşım! diye seslendi saf çoban. Dolap, suları yavaşça bir ördek gibi yararken, Chignon'un sesinde çok alaycı bir ifade

vardı. Biraz sonra avukat ve dolap sessizce sulara gömüldüler.

Bundan sonra Chignon Port St. Landry'e gelinceye kadar nehir boyunca yürüdü. Burada bir evin kapısını çaldı ve yüksek sesle bağırdı:

— Açın kapıyı! Kral adına kapıyı açın!

Bunu duyan yaşlı bir adam kapıyı açtı. Meşhur tefeci Versoris'den başka değildi bu.

— Ne var, ne oluyor?

— Beni emniyet âmiri yolladı, dedi Chignon. Sizin de bu akşam nöbet tutmanızı istiyor. Kendisi bile evinin etrafına okçularını yerleştirdi. Sizi soyan o kambur yine buralarda imiş. Silahlarınızı hazır bulundurun, tekrar gelebilir.

Böyle söyleyen Chignon koşa koşa oradan uzaklaştı ve des Marmousets sokağında, yüzbaşı Cochegrue'nun çok güzel bir orospu ile eğlenmekte olduğu eve geldi. Paquerette isimli bu kadın o kadar güzeldi ki, bir bakışı ile cenneti ateşe verebilirdi.

Zavallı Chignon yolda gelirken, evi bulamam, veya onları yatakta bulursam diye çok korkmuştu. Ama iyi kalpli bir melek durumu ayarladı onun için. Marmousets sokağına girer girmez bir de baktı ki, bütün evlerin pencerelerinden başlar uzanmış, fahişeler, ev kadınları, bakire kızlar velhasıl bütün kadınlar, herkes birşey seyrediyor.

Bu arada evinin kapısı önünde duran bir adama yanaştı ve sordu:

— Ne oluyor, ne var burada?

— Hiçbir şey değil, dedi adam. Armagnac'ların saldırdığını sanmıştık ama sadece Mau-Singe, Paquerette'i dövüyormuş.

— Nerede? diye sordu çoban.

— Şu gördüğün oymalı büyük konakta. Uşakların ve hizmetçilerin bağırışlarını, haykırışlarını duymuyor musun?

Gerçekten de o taraftan birtakım gürültüler geliyor. «İmdat, cinayet var, bu tarafa koşun» sözleri duyuluyordu. İçeriden tekme tokat sesleri geliyor ve Mau-Singe kart sesiyle bağırıyordu:

— Öldüreceğim kaltağı! Benimle alay mı ediyorsun süprüntü? Benden para istiyorsun ha! Al öyleyse!

Paquerette inliyordu.

— Ah, oh, öldürecek beni, imdat, ah oh!

O sırada içeriden bir demir sesi geldi ve güzel kızın vücudunun yere çarpmasiyle tek bir ses duyuldu. Bunu bir ölüm sessizliği takip etti. Teker teker bütün ışıklar söndü, uşaklar evden içeriye girdi ve böylece tam zamanında yetişmiş olan çoban üst kata, hizmetkârlardan bazıları ile çıktı. Ama salonda kırılmış vazolar, parçalanmış halı ve örtülerle karşılaşınca hepsi donup kaldılar.

Sabit fikirli bir adamın cesaretiyle odanın kapısını açıp içerive dalan Chignon, güzel Paquerette'i saçları darmadağınık ,boğazı kesilmiş halde ölü gibi, yerde yatar buldu. Halının üzerinde kanlar içinde yatıyor, Mau-Singe de dili tutulmuş bir halde boğuk sesler çıkararak başında duruyordu.

— Gel, benim küçük sevgilim. Hadi papatyam benim, bana ölü taklidi yapma. Gel, iyileştireyim seni. Oh, kurnaz kız, ölü veya diri, o kanların içersinde o kadar güzelsin ki, seni kollarıma almak istiyorum.

Böyle söyleyen sert asker yere eğildi, kızı kaldırdı ve yatağa yatırdı. Ama Paquerette öylesine cansız bir halde idi ki Mau-Singe de korkmuştu ve

evi terk etmesinin daha hayırlı olacağını anlamıştı. Ama dışarı çıkmadan şöyle mırıldandı:

— Zavallı Paquerette, papatyam benim! Bu kadar çok sevdiğim, böyle iyi bir kızı nasıl öldürebildim? Ama öldürdüm onu. Sağlığında hiç bir zaman göğüslerinin bu şekilde dışarı sarkmasına izin vermezdi. Yarabbim ne kadar güzel! Para çantasında kalmış son altın kadar güzel!

Fakat o daha böyle söylerken, Paquerette gözlerini açtı ve yarı çıplak vücuduna baktı. Bir an sonra yüzbaşının suratına isabet eden bir öğürtü ile iyice kendine geldi. Gülerek şöyle söyledi:

— Bu ceza sana ölüleri rahatsız ettiğin için.

— Fakat kuzenim sizi niçin öldürmek istedi? diye sordu Chignon.

— Niçin mi? Çünkü hiç paramız kalmadı ve ben de, ikimizi sıkıntıdan kurtaracak yakışıklı bir şövalyeyi memnun etmek istedim.

— Paquerette, senin kemiklerini kıracağım.

— Hadi bakalım, dedi Chignon. Yüzbaşı onu ancak şimdi tanımıştı. «Bütün dert bu mu? Üzülme arkadaşım, sana yüklüce bir miktar bulabilirim.»

— Nasıl bulabilirsin? diye sordu şaşkın yüzbaşı.

— Gel buraya da kulağına fısıldayayım... Eğer akşam karanlıktan sonra, bir erik ağacının altında otuzbin altın olsaydı, orada bozulmamaları için gidip almaz mıydın?

— Chignon, eğer benimle alay ediyorsan seni bir köpek gibi acımadan öldürürüm. Ama eğer doğruysa seni ebediyen istediğin yerinden öperim. Otuz bin altını almak için de gerekirse üç kişiyi öldürürüm.

— Hiç kimseyi öldürmeyeceksin! Bak anlatayım, sevgili amcamızın evinin yakınında, Citadel sokağındaki bir tefecinin evinde hizmetçilik yapan çok sadık bir metresim var. Bu sabah ihtiyar tefeci uzak bir yere gitmiş ve giderken de, sabahın alaca karanlığında, bahçesindeki erik ağacının altına altınlarını gömmüş. O esnada dişi ağrımakta olan hizmetçi, tavan arası penceresinden bunu görmüş, bana söyledi. Eğer bana da hisse verecek olursan, omuzuma basıp duvara tırmanabilirsin. Oradan da zaten duvara yakın olan erik ağacına atlayıp, yere inebilirsin. Nasıl? Hâlâ beni aptal mı sanıyorsun?

— Seni nasıl aptal zannederim, sen çok iyi bir insansın ve benim sevgili kuzenimsin. Eğer ortadan kaldırtmak istediğin bir düşmanın olursa derhal bana haber ver. Senin için en iyi arkadaşlarımdan birisini dahi öldürürüm. Artık kuzen değil kardeşiz seninle. Hadi bakalım, Paquerette, masaları hazırla, kan lekelerini temizle. Sana her şeyi ödeyeceğim ve senden aldıklarımın yüz mislini sana geri vereceğim. Şu yabani güvercinlerden biraz daha kızart ve gül biraz. Sonra bu sabah bıraktığımız yerden yine başlarız. Bu bey benim kuzenimdir ve evi başaşağı etmek de gerekse onu eğlendirmek istiyorum. Hadi bakalım çabuk!

Bunun üzerine bir papazın Allah demesinden daha az bir zamanda bütün ev neşeye boğuldu, tıpkı daha önce bir an içinde mateme büründüğü gibi.

Yüzbaşı Cochegrue dersten çıkmış bir okul çocuğu kadar neşelenmişti ve kuzenine habire içki ikram ediyordu. Chignon durmaksızın içiyor, ama içki ona hiç dokunmadığı halde durmadan saçmalıyordu. Ertesi gün Paris'in yarısını satın alacağın-

dan dem vuruyor, krala yüzbin altın borç vermekten söz ediyordu. Sarhoş taklidi yaptığı halde, yüzbaşı bir insanın bu kadar içip te ayakta durmasına hayret ediyordu. Hatta çobanı öldürdüğünde karnını yarıp midesinde sünger olup olmadığına bakmak için kendi kendine söz verdi.

Böylece sokağa çıktılar ve çok karışık felsefi tartışmalar yaparak, tefecinin duvarının dibine kadar yürüdüler. Artık parmaklarının ucuna basarak hareket ediyorlardı. Yüzbaşı, Chignon'un geniş omuzlarına basarak kendini duvarın üzerine çekti ve gece şehir basmaya alışık bir erkek olduğu için kolayca ağaca, oradan da yere atladı. Ama Versoris, ne yazık ki elinde kılıç, adamları ile birlikte bahçede beklemekte idi.

Yüzbaşı Cochegrue'nun boynuna yediği ilk kılıç darbesi tok bir ses çıkardı. Ancak üçüncü darbeden sonra başı koptu ve yere yuvarlandı, fakat yine de kuzeni Chignon'un alaylı sesini duyduktan sonra:

— Kelleni yerden toplayabilirsin arkadaşım!

Bu işi de hallettikten sonra iyi kalpli çoban Chignon, amcası rahip efendinin evine dönmeye karar verdi. Bacaklarını biraz zorlıyarak kısa zamanda St. Pierre aux-Boeufs sokağındaki eve vardı ve odasına çekilerek hemen derin bir uykuya daldı. Ertesi gün çobanların âdeti olduğu üzere güneşle birlikte kalkıp, amcasının sıhhatini öğrenmek için aşağı indiğinde ,uşak onu, bir haber vererek şaşırttı. İhtiyar rahip o sabah St. Maurice kilisesinin çanlarını duyunca dayanamamış ve evden çıkarak katedrale gitmişti. Hiç odasından çıkmayan amcasının bu hareketine kızmıştı.

— Muhterem rahip çıldırmış mı ki bu havada

nezle olmak, ayaklarını üşütmek için dışarı çıkıyor? Ölmek mi istiyor? Döndüğünde ısınması için gidip şömineyi yakayım!

Böyle söyleyen iyi kalpli çoban, amcasının oturma odasına daldı. Fakat amcasını orada herzamanki koltuğunda oturur görünce çok korktu ve şaşırdı.

— Oh, bizim ihtiyar uşak saçmaladı. Sizin sabahın bu saatinde, bu havada sokağa çıkmayacak kadar düşünceli olduğunuzu tahmin etmeliyim.

Rahip konuşmadı. Bütün basit insanlar gibi yaşlı ve tecrübeli insanların sessizliğiyle karşıladı. Onun için birkaç adım geri çekilerek, amcasının konuşmasını beklemeye başladı. Bu arada da gözüne takılan amcasının ayak tırnaklarını inceliyor ve çok uzamış olduklarını düşünüyordu ki, bacakları ilişti gözüne. rahibin teni kor gibi kıpkırmızı yanıyor, çoraplarının altında kırmızı bir ateş görünüyordu. «Demek ölmüş» dedi Chignon kendi kendine. Fakat o anda kapı açıldı ve Chignon, kiliseden dönmekte olan amcasını gördü.

— Bu ne demek oluyor? diye bağırdı Chignon. Sizin o kapıda olmamanız lâzım, çünkü siz ocağın başında koltukta oturuyorsunuz. Yanılmıyorum, çünkü dünyada sizin gibi bir rahip daha olamaz.

— Sevgili Chignon. emin ol ki bir zamanlar, bazı durumlarda iki yerde birden olmayı çok isterdim, ama. böyle birşey olamaz. Yoksa hayal mi görüyorsun? Burda yalnız ben varım.

Tekrar koltuğa bakan Chignon, bu sefer onun boş olduğunu gördü ve tahmin edeceğiniz gibi çok şaşırdı. Koltuğa yaklaştı ve bir de baktı ki ne görsün, koltuğun üzerinde bir avuç kül ve üstelik hâlâ sıcak.

— Oh! Şuna bakın, dedi. Görüyorum ki şeytan hazretleri bana iyi davrandı, ona bir adak adamalıyım.

Chignon, bunun üzerine amcasına bütün olanları, şeytanın ona yardımcı olarak kötü kalpli kuzenlerini nasıl ortadan kaldırdığını bir bir anlattı. Rahip efendi buna çok memnun oldu ve akıllıca bir çalışma olarak kabul etti. Ve bu muhterem yaşlı din adamı yeğenine insanın hiçbir zaman öbür dünya için üzülmemesini, ve dünyada her iyilikte kötülük olduğu gibi, her kötülükte de iyilik olduğunu bilmesini söyledi.

İşte Chignon ailesi servetlerini bu şekilde elde etti. Yıllar sonra, günümüzde, dedelerinin mirası ile St. Michael köprüsünü bir anıt olarak yaptırdılar. Güvenilir kaynakların kabul ettiği bir hikâyeye adanarak yaptırılan köprünün oymalarında şeytan hazretleri, meleklerin yanına haşmetle yer alır.

Kral Onbirinci Lui'nin eğlenceye ve şaka yapmaya çok merakı vardı. Şaşaalı görevinden ve dini törenlerden arta kalan zamanını, av merakını gidermek için, ormanlarda vahşi hayvan kovalıyarak geçirdiği kadar, kadın peşinde koşarak da harcardı. Bazı tarihi kaynakların tarif ettiği gibi kötü bir adam olmayıp çok iyi bir arkadaş ve şaka yapmaktan hoşlanan bir zattı.

Neşeli bir anında şöyle söylemişti:

— Hayatta gerçekten önemli ve arzu edilecek dört şey vardır: Sıcak tuvaletler, soğuk içkiler, yumuşak yataklar ve iyi pişmiş etler.

Kralın bazı kimseler tarafından kötü kadınlarla düşüp kalktığı da iddia edilmiştir. Bu aslı olmayan bir yalandır. Çünkü evlendiği de dahil, bütün metresleri köklü ve asil ailelere mensupturlar. Düşüncesiz işler ve israf yapacak adam değildi o. Oldukça pratik zekalıydı. Halkı soymaya alışık bazı karaktersizler onun etrafında dolaşıp toplayacak kırıntı bulmadıkları için çamur atmaya kalkışmışlardır. Ama onu iyi tanıyanlar bilirler ki, özel hayatında çok dürüsttür. İntikamları bile çok adil olur, arkadaşları arasında kafasını kestirdikleri veya başka şekillerde cezalandırdıkları muhakkak ki ona çok büyük kazık atmışlardır. Sadece arkadaşı Verville meselesinde bu büyük imparatoru bir hata yapmış olarak kabul edebilirim, ama tabii ki bu hiç birşeyi değiştirmez. Yine de bu meselede kabahat Kral'dan çok diğer arkadaşı Tristan'dadır.

Size hikâyeyi Verville'in anlattığı şekilde aktarıyorum ama yine de Verville'in ciddiyetinden

şüpheliyim. Sadece ana hatlarından söz edeceğim, çünkü tarihçilerin bildiği gibi detayları çok uzundur.

Verville'in anlattığına göre Onbirinci Lui, Turpenay Abbey emlakinin gelirini bir lorda vermiş, gelirini buradan temin eden lorda da zamanla Turpenay Abbey Lordu denmiye başlanmıştı. Kralın, Plessis-le-Tours'da olduğu bir gün söz konusu kilise emlakinde görevli bir başrahip gelmiş, emlakin idaresinin lorda değil kendisine ait olması gerektiğini söylemiş ve adalet istemişti. Peruğunu düzelten Kral Lui, ona adil davranacağına söz vermiş, ama gene de bütün din adamları gibi yapışkan olan rahip onu hergün akşam yemeğinden sonra rahatsız etmeye başlamıştı. En sonunda boğazına kadar gelen Kral, güvenilir arkadaşı Tristan'ı çağırmış ve şöyle demişti:

— Arkadaşım, şu Turpenay Abbey'in adamı sinirime dokunuyor. Benden adalet istiyor. Bana bir iyilik yap ve gör işini.

Anlaşılıyor ki Tristan'a kralın bu sözleri yanlış şeyler ifade etti. Çünkü başrahip yerine Turpenay Abbey Lordu denen adama gitti ve kralın dünyasını değiştirmesini arzu ettiğini ona isbat etti. Bu adamcağız boynu ipe geçtikten sonra karara itiraz etti, ama onu dinleyen olmadı. Bu dünyayı kısa zamanda kırık bir boyunla terk etti ve üç saat sonra Kralın arkadaşı ona görevin görüldüğünü rapor ediyordu.

Tesadüfen bu olaydan tam beş gün sonra, yani ruhların geri döndüğü zamanda rahip efendi Onbirinci Lui'nin karşısına tekrar çıktı. Tristan da orada idi ve Kral derhal onu yanına çağırarak kulağına hiddetle fısıldadı:

— Söylediğimi yapmadın demek.

— Kızmayın efendim, dedi Tristan. Söylediğinizi yaptım. Turpenay öldü.

— Sana Turpenay Abbey'in adamı dediğim zaman, ben bu papazı kastetmiştim.

— Ama ben... dedi Tristan. Ötekini anladım.

— Ve gerçekten işini gördün mü?

— Evet, efendim.

— Peki öyleyse, dedi Kral ve rahibe dönerek onu yanına çağırdı.

Zavallı rahip korkudan sapsarı olmuştu.

— Emir verdiğim gibi öldürülmediğin için Tanrına şükredebilirsin. Senin ismini alan adam öldü yerine. Bu davaya Tanrı karar verdi. Şimdi, manastırına dön ve benim için dua et. Sakın bir daha da oradan dışarıya adımını atayım deme.

Bu hikaye Onbirinci Lui'nin ne kadar iyi kalpli olduğunu isbata yeter. Rahibi o anda ve orada, yanlışlığa sebep olduğu için öldürtebilirdi. Ama yine de asil Lord, Kralın hizmetinde ölmüş oldu.

Plessis-Les-Tours'daki zamanının ilk aylarında, sadece Kraliçesine duyduğu saygı yüzünden, içkili partilerini evinde vermemiş ve şehir dışında bir ev bulmuştu. Bu arada şehrin ileri gelenlerinden bir hanımla ilgilenmiş ve Nicole Beaupertuis isimli bu hanımın kocasını uzaklara tayin ederek, onu evde almıştı.

Böylece hem kocayı, hem de karısını maiyetine almış oldu. Sonraları ondan bir kızı oldu ve bu kız rahibe olarak hayata veda etti.

Nicole Beaupertuis bir papağan gibi sivri gagalı olduğu halde vücudunun geri kalan tarafları şahane olan bir yaratıktı. Bir melek kadar beyaz olan Nicole ile aşk yapmak hiçbir zaman mono-

ton olmazdı, çünkü bunun çeşitli yollarını bilecek kadar kültürlü bir kadındı.

Her türlü yemek pişirmesini çok iyi bilir, sinirleri yatıştırmak için masaj yapar, kutsal kitapları ezbere bilirdi .Her zaman bir çocuk kadar neşeliydi ve dudaklarından tebessüm eksik olmazdı. Hiç kimseye kızmazdı. Onda hür ve serbest tabiatlı oldukları için daima meşgul bulunan kadınların sağlam karakteri vardı.

Kral hazretleri ve yakın arkadaşları Nicole'nin oturduğu bu eve sık sık gelirlerdi. Dedikodu olmasın diye de daima geceleri eğlenirlerdi. Fakat Onbirinci Lui şüpheci olduğu ve baskınlardan korktuğu için, mandrasındaki en azgın köpekleri bu eve yerleştirmişti. Bu hayvanlar çok azgın olup sadece Nicole ve Kralı tanırlardı. Kral ve arkadaşları eve geldiğinde, Nicole hayvanları bahçeye salar, Lui kapıları sürgüleyip kilitliyerek anahtarları cebine atar, böylece hiç korkusuz binbir gece masallarını yaşarlardı. Böyle gecelerde akla gelmedik oyunlar ve ahlâksızlıklar yaparlar kısacası çılgınca eğlenirlerdi.

Böyle akşamlarda civarın asayişinden arkadaşımız Tristan mesuldü. Kazara o taraflara doğru yolu düşen bir yabancı çoğu zaman esrarengiz bir şekilde yok olurdu. Sadece Kralın özel izin kağıdını taşıyanlar gelip geçebilirlerdi. Bu da sık oluyordu. çünkü kral arkadaşlarına kadın bulmak için haber yollar veya Nicole'nin aklına gelen bir oyunu uygulamak için başkalarını getirmek gerekirdi.

Başka bir deyişle, Tours halkı, kralın ufak zevklerini tatmin için yaşıyorlardı ve ağızlarını sıkı tutmak zorunluğunda idiler.

Bunun içindir ki, Onbirinci Lui ancak dünya-

sını değiştirdikten sonra bu ufak maceralar anlatılmaya başlandı. Ve böylece de, meşhur Buss-my-cue isimli oyunun aslında Onbirinci Lui'nin icadı olduğu ortaya çıktı. Konumuz bu olmadığı halde, Kralın ne kadar neşeli insan olduğunu göstermek için söz etmeden geçemiyeceğim .

Tours şehrinde çok iyi tanınan üç kişi yaşardı. Birincisi Cornelius usta idi. İkincisinin adı Peccard idi Dini levazımat, tesbih boncuk satardı. Üçüncüsünün adı da Marchandeau idi. Çok zengin bir şarapçıydı. Kötülüklerine rağmen son ikisi asil aileler kurmuşlardır. Neyse bir akşam Kral Lui, Madam Beaupertuis'in evinde ve neşesi yerinde idi. Yarım fıçı şarap içmiş ve kafayı bulmuştu. Bir ara arkadaşları Le Daim, Kardinal La Balue ve Bunois'e dönerek:

— Arkadaşlar dedi. Bizim iyi bir eğlenceye ihtiyacımız var... Bana sorarsanız, en komik şey meşhur bir pintinin, elde edemiyeceği bir torba altına bakmasıdır. Hey.! Buraya bak... Git bana veznedarımı çağır, dedi gelen uşağa. Söyle ona, bana acele altı bin altın getirsin. Daha sonra git. Cornelius'u, Cygne sokağındaki o naburu ve ihtiyar Marchandeau'yu al gel. Kralın emri olduğunu söyle!

Topluluk yeniden içkilerine döndü ve kadınların iyice sabunla yıkandıktan sonra mı, yoksa oldukları gibi mi daha zevkli olduğunu tartışmaya başladılar. Daha sonra, şişman kadınları, zayıf kadınları konuştular ve en esaslı kadının, Tanrının ilham getirdiği an orada bulunan kadın olduğuna karar verdiler... Bir ara Kardinal, kadın için en önemlisinin ilk öpücük mü, yoksa son öpücük mü olduğunu sordu. Nicole'nin buna cevabı «son öpü-

cük» oldu. «Çünkü,» diyordu, «kadın ilk öpücük sırasında neler kazanacağını bilemez, fakat son öpücükte neler kaybettiğini bilir.»

Bu konuşmalar ve maalesef öğrenemediğimiz daha niceleri devam ederken altı bin altın geldi. Bugünün parasiyle en az üç yüzbin eder bu ve bu da hergün daha bir gerilediğimizi gösterir.

Kral altınları büyük bir masanın üzerine ve kuvvetli bir ışığın altına yerleştirmişti. Etrafa sarı bir ışık yayılıyordu. Kısa bir süre sonra, üç pinti içeriye getirildiler. Cornelius'un dışında ötekiler korkudan sapsarı kesilmişlerdi. O, Kralın şakalarını bildiği için aldırmıyordu.

— Gelin bakalım arkadaşlar, dedi Kral. Şu masanın üzerindeki altınlara bakın.

Adamların gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

— Hepsi sizin için, eğer kazanırsanız.

Paraya bakmaktan vaz geçmişler birbirlerini kolaçan etmeye başlamışlardı. Üç ihtiyarın bakışları değişmişti. Kedilerin süte veya genç kızların muhtemel kocalarına baktığı gibi bakıyorlardı.

— Evet, diye bağırdı Lui. Bütün bu altınlar, ellerini içine sokup diğer ikinize üç defa Buss-mycue diyebilenin olacak. Fakat bunu söylerken, komşusunu iğfal etmiş bir sineğinki gibi bir ifade takınamazsa, yani gülerse yarışmayı kaybedecek ve hanıma on altın ödeyecek. Herbiriniz üçer defa şansınızı deneyebilirsiniz.

— Kolay iş, dedi Cornelius. Aslen Hollandalı olduğu için, suratı zaten daima asıktı.

Cornelius usta cesaretle ileri çıktı, masaya yaklaştı ve ellerini altın yığınına sokup bir avuç aldı. Başını diğer iki kişiye çevirdi, kibarca «Buss-mycue» dedi. Diğer iki pinti, sanki o aksırmış gibi

«çok yaşa» diye cevap verince salondaki herkes kahkahayı bastı ve Cornelius usta da onlarla birlikte güldü.

Sıra şarapçıya gelip te elini altınlara sokunca öyle hoşuna gitmişti ki, sinirleri bozuldu ve daha bir kelime bile söyliyemeden kıkırdamaya başladı. Sıra nalbura gelmişti. Asık suratlı, ufak tefek bir adamdı. Bir avuç altın alarak salonda herkese teker teker baktı ve «buss-my-cue» diye bağırdı.

— Nasıl tatlı mı? diye sordu şarapçı.

— Ona kendin karar ver, dedi nalbur.

Peccard isimli bu adam ikinci defa da cümleyi gülmeden tekrar edince Kral altınlarından korkmaya başladı. Son defa olarak cümleyi söyliyecekti ki Nicole başiyle onu desteklediğini bildirir bir işaret yaptı. Bu onun ciddiyetinin sonu oldu ve gülmeye başladı.

— Altı bin altın önünde iken nasıl oldu da bu kadar ciddi olabildin? diye sordu Bunois.

— Kardinal hazretleri, dedi adam. İlk seferinde yarınki mahkememi, ikincisinde karımın suratını düşündüm. Bunlar herkesi ciddileştirebilir.

Bu ufak serveti kazanabilmek için hepsi de ikişer kere daha denediler. Kral ve arkadaşları aşağı yukarı bir saat süreyle bu üç tipin şekilden şekile girmesini, kızarmasını, bozarmasını, gülmesini seyrettiler. En sonunda da hem altınları alamamak, hem de Nicole'ye yüz altın ödemek onlar için acı oldu.

En sonunda gittikleri zaman, Nicole korkusuzca Kral Lui'ye döndü:

— Efendim, dedi benim de denememi arzu eder misiniz?

— Aman Allahım! oldu Lui'nin cevabı. Ben

bu paranın daha azı için senin bilmem nereni öperim. Cevabım hayırdır.

Tutumlu bir insanın sözleri... Kral Onbirinci Lui çok tutumlu bir adamdı.

★

Bir akşam, şişko ihtiyar Kardinal La Balue, Nicole'ye sözle ve elle biraz fazla asıldı.

— Size şunu söylemem lazım, kardinal, dedi Nicole. Kralın çok hoşlandığı o yerin daha takdis edilmeye ihtiyacı yok...

Daha sonra Kralın arkadaşı ve berberi Olivier Le Daim geldi ve aynı şekilde o da konuşmaya başladı. Nicole ona da yüz vermedi ve cevabı şu oldu:

— Benim traş olmaya ihtiyacım olup olmadığını krala soralım.

Ama, Le Daim Krala olanları söylememesi için tembihte bulunmadığı için, Nicole, bunları kıskançlık içinde bulunan Kralın hazırladığı tertipler olduğuna kanaat getirdi. Bundan yararlanarak söz konusu beylerle alay etmeğe karar verdi. Böylece bir gece, Kral ve arkadaşları ziyarete geldiğinde, evde Tours'lu bir başka hanım daha vardı. Bu kadıncağız özellikle Kralla konuşmak istiyor ve hapiste olan kocasını affettirmek istiyordu. Ve olanlardan sonra affettirdi de!

Kralı bir ara kenara çeken Nicole, ona bütün misafirleri çok içmeye teşvik etmesini tenbihledi. Kral aynı zamanda çok neşeli ve nüktedan olacak ve bütün yemek boyunca herkesle şakalaşacaktı. Fakat yemek biter bitmez ciddileşecek, söyledikleri bir şeyi bahane ederek resmileşecekti. Eğer bütün bunları yaparsa, Nicole ona çok iyi bir eğlence vaad etti ve arkadaşlarının içyüzlerini göstereceğini söyledi. Sonra Kralın diğer hanıma, sanki

onu tercih ediyormuş gibi, çok nazik davranması gerekiyordu. Bu hanım nazik bir hareketle bütün oyunda istenilen kısmı oynamayı kabullenmişti.

— Hadi bakalım beyler, dedi Onbirinci Lui. Avımız uzun ve bereketli oldu. Sofraya oturalım.

Böylece saray berberi, kardinal, şişman bir bişop, muhafız askerleri kumandanı, yüksek mahkeme üyesi bir yargıç, iki hanımın arkasından yemek salonuna girdiler. Ve öylesine yediler ki, her yemeğe saldırdılar, her tabağın tadına baktılar ve karınlarını tıka basa doldurdular.

Herhalde ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur!

Kral Lui ziyafet sofrasında arkadaşlarından hiç de geri kalmadı. İki tabak bezelye yedi. tabak tabak et aldı, bir sürü erik yedi. Bir ara misafirlerden birisine bağırdı:

— Ama siz hiç birşey yemiyorsunuz... Hadi, sevgili ev sahibemizin şerefine içelim.

Bu arada diğerlerini de teşvik ediyordu:

— Hadi bakalım şu şişeyi bitirelim! Bakalım, şu et nasıl oldu? Bu sülünü ben vurdum, yemezseniz hakaret sayarım.

Bütün bu zaman zarfında Kral da onlarla birlikte yiyor, içiyor ve sanki bir imparator değilmiş gibi onlara içten davranıyordu.

Kral birdenbire ciddileşti ve herkes te onu takip etti. Aslında bir dereceye kadar bundan memnun da olmuşlardı. Çünkü Lui'yi memnun etmek için midelerini doldurmaktan hiçbirisinde hal kalmamıştı. Bir süre koca salon geğirti sesleriyle çınladı.

— O koca tabak salçayı yemekle ne kadar aptallık ettim.

Başka birisi yediği bir yemekten şikâyet ediyordu.

En çok yiyenlerden birisi olan kardinal, sandalyesinde, nefesi kesilmiş bir kısrak gibi soluyordu. İlk zapartayı yiyen de o oldu. Çok yemek yemiş olduğundan dayanamamış ve top patlaması gibi bir sesle geğirmişti. Majesteleri ona ters ters baktı ve:

— Bu ne demek oluyor? Beni karşınızda basit bir papaz mı sandınız? dedi.

Bu söz salona dehşet saçtı. Çünkü genellikle Kral bu seslere kızmazdı. Diğer misafirler iç organlarında birikmekte olan gazları başka bir yoldan çıkarmaları gerektiğini anladılar. Bir süre için de bunu başardılar. İşin bu safhasında, durumun hazır olduğunu gören Nicole Beaupertuis, Kralı bir kenara çekerek kulağına fısıldadı:

— Şimdi beni dinleyin, Peccard ustaya tıpkı bana ve şu hanıma benzeyen iki korkuluk yaptırdım. Bardaklarına sürdüğüm bazı ilâçların etkisi ile, bu beyler biraz sonra tuvalete gitme ihtiyacını hissedince, biz daha önce oraya gider gibi yapacağız ve onlar geldiklerinde tuvaleti devamlı meşgul bulacaklar. Sonunda onların sancıları sizi eğlendirecektir!

Böyle söyliyerek, Tours'lu hanım ve Nicole makyajlarını tazeletmek üzere tuvalete gittiler. Bir süre sonra, Nicole arkadaşını bırakıp gelmiş gibi geri döndü. Kral hemen kardinale ayağa kalkmasını söyledi ve o da kalkarak koluna girdi. Hareketli bir şekilde devlet işlerinden söz etmeye başladı. Kral ne söylerse, kardinalin söyliyebildiği tek şey «evet efendim» oluyordu. Başka bir şey söylemesine bağırsakları engel oluyordu. Kralın yanın-

dan ayrılıp pantolonunu sıyırmayı hiç bu kadar arzulamamıştı. Çünkü önü ıslanmıştı. Arka kapısının kilidi nerede ise kırılacaktı.

Şimdi bütün misafirler bağırsaklarındaki fazlalıkların aşağıya hareketini önlemeye çalışıyorlar ve yer çekimi kanununa göre de bu işte çok zorluk çekiyorlardı. Bu arada içeride kapalı kalmış bu maddeler daha da sulanmaya devam ediyor, vahşileşiyor, peteklerinden çıkmaya çalışan arılar gibi etrafa saldırıyor ve Kralın varlığına hiç mi hiç aldırmıyarak özgürlüklerine kavuşmak istiyorlardı.

Böylece herkesinki en ufak fırsatta, ağdan kaçan yılan balıkları gibi, dışarı teker teker, azar azar çıkıyor ve misafirler Kralın önünde yapmamak için kendilerini zor tutuyorlardı. Onbirinci Lui teker teker onları yakalıyor, kollarına girerek çeşitli konuların tartışmasını yapıyordu.

Oliver Le Daim, saray yargıcına şöyle söylüyordu:

—İhtiyar Turd'un bağında geçireceğim bir kaç dakika için şu anda saraydaki görevimi vermeye hazırım.

— Doğru, diye onayladı Le Daim. Hayatta sıhhatli bir geri gibi hiçbir şey yok. Şimdi anlıyorum sineklerin niçin her tarafa pislediklerini.

Şimdiye kadar Tours'lu hanımın tuvalette işini bitirdiğine inanan kardinal, kapıya doğru, sanki sabah duasını okumayı unutmuşcasına, zıplayarak, geri geri gitmeye başladı.

— Hasta mısınız, sayın kardinal? diye sordu Kral.

— Yüce Tanrım, hasta mıyım? Ne söyliyeyim... Ne diyeyim, efendim... dedi ve arkadaşlarını zekâsına hayran bırakarak, dışarıya fırladı.

Kardinal tuvalete doğru yol alırken, yavaş yavaş düğmelerini çözüyordu. Son düğmeyi çözüp de tuvaletin önüne geldiğinde bir de baktı ki, hanım hâlâ içeride tahtına kurulmuş papa gibi oturuyor. Kutsal göbeğini tekrar düğmeliyerek merdivenlerden aşağıya, bahçeye doğru koştu, ama kapının önünde bağıran azgın köpeklerin sesleri, onu, parçalanmak korkusuyla tekrar hasta gibi titremeler içersinde salona çıkmaya zorladı.

Kardinalin geri döndüğünü görenler, onun kutsal bağırsaklarını boşalttığına hükmederek gıptayla bakıyorlardı. Böylece, diğerlerinden önce davranmak için tavanı incelemek bahanesi ile kapıya doğru ilk fırlayan **Le Daim** oldu. Yolda koşarken, üzerindekileri çıkarıyordu. O da sevinçle tuvaletten içeriye daldı ve korkuluğu görmesiyle özür diliyerek dışarı fırlaması bir oldu. Dahili takımlarının feryadiyle geri döndü.

Bu şekilde, bütün misafirler birbiri arkasından, salçalarını boşaltmadan gidip geldiler. Artık hepsi salonda toplanmış, Onbirinci Lui'nin önünde dudaklarından çok arka tarafları ile konuşuyorlardı.

— Bana soracak olursan, dedi kardinal, Le Daim'e. O kadın tuvaletten sabaha kadar çıkmayacak. Nicole Beaupertuis, bağırsakları bu derece bozuk bir kadını niçin buraya davet etmiş.

— Evet, canı cehenneme. Benim göz açıp kapayıncaya kadar bitirebileceğim işi ,bir saattir yapamadı diye bağırdı Olivier Le Daim.

Artık sancıdan taşlaşmış beyler, kokulu maddenin dışarı çıkmasını önlemek için ayaklarını yere vurmaya başlamışlardı ki, misafir hanım salona girdi. Tahmin edeceğiniz gibi, bir anda hanım

onlara çok güzel, şahane göründü ve o kadar sevindiler ki, onun herhangi bir yerini memnuniyetle öpebilirlerdi. Hanım adeta onların kurtarıcısı olmuştu.

La Balue ayağa kalktı. Diğerleri, saygılarından ve kutsal kiliseye duydukları bağlılıktan ona sıralarını verdiler. Bu arada Kral ve Nicole gülüyorlar ve çok tatlı vakit geçiriyorlardı. Muhafız birliği komutanı, hepsinden baskın çıkmış ve ufak bir yellenmek ile işi geçirtirmek isterken bütün pantolonunu batırmıştı. Derhal utanarak bir köşeye çekildi. Kralın yanında pis malzemenin kokmaması için dua etmeye başladı. O anda, içeriye kardinal girdi. Yüzündeki ifadeden tuvalette bu sefer de Nicole hanımefendiyi bulduğu belli oluyordu. Istırap içinde dönüp de, Nicole'yi kralın yanında görünce, bir tek kelime söyliyebildi:

— Ahh!

— O ne demek oluyor? diye sordu Kral. Bu arada, büyük din adamına, ateşini çıkartacak bir şekilde bakmıştı.

— Efendim, dedi La Blaue açıkça. Esrarengiz meseleler beni ilgilendirir ve bu evin içinde cadılar dolaştığını bildirmeyi de size bir borç bilirim.

— Sevgili kardinal, herhalde şaka ediyorsunuz! dedi Kral hazretleri.

Bu sözler üzerine, salondaki bütün misafirler kendilerini bırakıverdiler ve çevre kokudan geçilmez oldu.

— Bu saygısızlık ne demek oluyor? diye bağırdı Kral. Kimsede bir damla renk kalmamıştı. «Hey Tristan! Neredesin, çabuk buraya gel.»

Hepsi önemli ve saygıdeğer kişiler olduğu halde Kral muziplik olsun diye hepsini öldürtebilece-

ği için, Tristan odaya girdiğinde, üniformasına güvenen kardinalden başka diğerleri korku içindeydiler.

— Arkadaş, dedi Kral, Tristan'a. Bu beylerin hepsini al götür! Çok yemekten hepsi altlarına yaptılar.

— Çok zeki bir şakacıyım değil mi? diye sordu Nicole.

— Gerçekten iyi bir şakaydı, ama etraf da çok koktu.

Son sözlerinden, misafirler Kralın şaka yaptığını ve gerçekten boyunlarının vurulmasını istemediğini anlamışlardı. Bu lütuf için ona dua ettiler.

Tristan örnek bir Fransız gibi daha sonra onları evlerine kadar geçirdi. İmparator böyle kenef şakalarından hoşlandığı halde aslında hiç de kötü bir insan değildi ve bütün misafirler de aynı şekilde düşünüyorlardı.

Tours halkının daha sonra bir karar alarak, şehrin o semtini genel helâ yapmalarındaki sebeb de budur. Sarayın âdetlerini bu şekilde uyguladılar.

★

Size Onbirinci Lui'nin matmazel Godegrand isimli yaşlı bir kıza oynadığı oyunu da anlatmadan edemiyeceğim. Bu hanım kırk yıllık ömründe tenceresine bir kapak bulamamıştı. Hâlâ bakire olduğu için erkek bir katır gibi inatçı idi.

Nicole Beaupertuis'in oturduğu evin tam karşısında bir evde otururdu. O şekilde ki, balkondan bakıldığında, vaktinin çok kısmını geçirdiği alt kattaki oturma odası görülür ve hatta sesler bile

işitilirdi. Çok kereler Lui, seyredildiğinden habersiz olan bu kızı seyrederek çok iyi vakit geçirmişti.

Kral, bir pazar günü genç kız sandığı yaşlı asil bir kadını iğfal eden zampara bir delikanlıyı astırmıştı. Bunda anormal hiçbir şey yoktu ve hatta hanıma bir iyilik de yapmış sayılırdı. Ama daha sonra durumu anlayınca, kadını kendisini aldatmakla suçlamış, hakaret etmiş ve ifadesine göre ona verdiği hediye karşılığında çok kıymetli gümüş bir kemeri çalmaya kalkışmıştı.

Genç adam o kadar güzel ve yakışıklı idi ki, bütün kasaba halkı onu görmeye gelmişti. Özellikle kadınlar çoğunluğu teşkil ediyorlardı. Delikanlı çok mert ve cesur bir şekilde sallandı. O günlerde âdet olduğu üzere çıplak asıldı ve bütün kadınlar böylesine güzel bir pantolon balığının yok edilişi için ağladılar.

— Bu yakışıklı genci bizim bakire Godegrand'ın yatağına bıraksak nasıl olur? diye sordu Krala Nicole Beaupertuis.

— Çok korkuturuz onu! dedi Kral.

— Hiç sanmıyorum efendim, canlılardan bu kadar kaçtığına göre, herhalde ölüsünü kabul eder. Dün onu bir sandalyeye asmış olduğu bir erkek şapkasına sulanırken gördüm. Yaptığı ve söylediği şeyleri duysanız çok gülerdiniz.

Böylece, yaşlı kız dışarıdayken, Kralın adamları, kendi komedisinin son perdesini henüz oynamış olan delikanlıyı sehpadan indirdiler, iki uşak duvardan aşırdı ve getirip Matmazel Godegrand'ın yatağına, duvar tarafına yatırdılar. Bu işi başardıktan sonra adamlar kayboldu ve Kral da Nicole'un oturma odası balkonunda, bir taraftan sev-

gilisi ile eğlenirken diğer taraftan Godegrand'ın dönmesini beklemeye başladı.

Biraz sonra kiliseden dönmekte olan kız göründü. İçeri girdi. Şapkasını, paltosunu, atkısını kısacası evde kalmış kızların giydikleri bütün o şeyleri çıkardı. Şöminedeki ateşi alevlendirdi, ısındı ve koca bir bardak içki içerek sonunda da bir iyi yellendi. Hem de öyle bir yellendi ki, Kral tâ balkondan duydu.

— Oho, dedi Nicole. İster misin ceset kalksın da «sıhhatler olsun» desin.

Bu söze ikisi de sessizce güldüler.

Dindar imparatorumuz daha sonra geçkin tazenin soyunuşunu seyretti. Çamaşırlarını çıkardıkça, vücudunu seyrediyordu. Orasından bir kıl koparıyor, burasından bir sivilce sıkıyor, dişlerini karıştırıyor ve bakire olsun olmasın bütün kadınların yalnızken yaptığı hareketleri yapıyordu. Bu şekilde işlerini bitirdikten sonra, kız neşeli bir şekilde çıplak olarak çarşafların arasına süzüldü. Ve hemen arkasından nefis, kuvvetli ve meraklı bir çığlık koptu. Yaşı geçkin taze asılmış delikanlının gençlik ve ölüm kokan vücuduna temas etmişti. Daha sonra sadece fettanlık gereği, yataktan dışarı fırladı. Ama ölü olduğunu bilmediği için onu numara yapıyor sanarak tekrar yanına yaklaştı.

— Çık oradan bakalım, pis şakacı!

Ama sözüme inanın ki, bu sözleri bile, çok şuh ve çok berrak bir sözle söyledi. Adamın yine kıpırdamadığını görünce biraz daha yaklaşarak onu yakından incelemeye başladı ve fiziğinin güzelliğine hayran oldu. Adamın kim olduğunu o an anlayabildi. Ve derhal birtakım deneyler yapmaya

başladı. Pek tabiiki bunlar sadece asılanların iyiliği için ilmi çalışmalardı.

— Ne yapıyor bu kadın? diye fısıldadı Nicole.

— Onu tekrar hayata kavuşturmak için çalışıyor! diye cevap verdi Onbirinci Lui. Vicdanî borcunu yerine getiriyor...

Gerçekten de kız cesede birtakım hareketler yaptırıyor, vücudunu ovuyor ve bu arada da Mısırlı azize St. Maria'ya dua ediyordu. Çok arzuluydu. Herhalde aşk tanrısı ona bu güzel kocayı gökten indirmişti. Böyle düşünerek büyük gayret sarfediyordu ki, birden adamın göz kapaklarında hafif bir kıpırdama oldu ve kalbi hafif hafif atmaya başladı. Sonunda yatağın ılıklığından, onun şefkatinden ve en sıcak Afrika rüzgârından daha sıcak olan ve evde kalmış kızlara mahsus ateşle, çok fena bir şekilde asılmış olan bu genç adam hayata kavuşmuştu.

— Benim cellatlarımın ne kadar usta oldukları belli oluyor! dedi Kral, gülerek.

— Ah, diye bağırdı Nicole. Onu tekrar astırmıyacaksınız değil mi? Ölmek için, daha çok yakışıklı...

— Hakkında verilen kararda ikinci bir defa asılmaktan söz edilmiyordu. Ama bu kızla evlenecek...

Bu arada kızcağız bir doktor bulmak üzere dışarı fırlamış ve iyi bir berberle geri dönmüştü. Berber derhal müdahale ederek adamın kanını akıtmaya çalıştı. Ama hiç kan çıkmıyordu.

— Hımm! Çok geç, kanın akışı durmuş! dedi berber.

Ama o daha böyle söylerken, bir damla kan

çıkmış, sonra iyice akmıya başlamış ve yeni başlamış olan paralitik hal durmuştu.

Genç adam canlandı ve kıpırdanmaya başladı. Ama biraz sonra tekrar halsizleşti ve baygın düştü. Gözünden hiçbir şey kaçmayan kız, berberi bir kenara çekerek sordu:

— Sık sık böyle bayılacak mı?

— Hem de çok sık! dedi berber.

— Oh, asılmadan önce çok daha iyiymiş.

Bunu duyan Kral muhteşem bir kahkaha attı. O kadar çok ses çıkmıştı ki, kız ve berber dışarı bakmışlar ve Kralı görerek, korkudan sapsarı olmuşlardı. Fakat Kral sözünü tuttu ve onları evlendirdi. Bu adaleti tamamlamak için de, delikanlıya baronluk ünvanı verdi ve sehpaya gittiği ismi değiştirerek, onu Baron de Mortsauf yani (Ölümsüz Baron) yaptı.

Matmazel Godegrand'ın birikmiş epey parası olduğu için iyi bir ev kurdular ve köklü bir aile yarattılar. Baron de Mortsauf, Kralına çeşitli vesilelerle çok iyi hizmet etti. Tek kusuru yaşlı hanımlardan utanması ve korkması idi. Onun için karanlık bastıktan sonra hiçbir şekilde randevu kabul etmezdi.

Bu hikâye bize, kadınlara dikkat etmemizi, gençleriyle, ihtiyarlarını karıştırmamamız gerektiğini gösterir. Sonunda asılmasak bile, çeşitli riskleri vardır bu işin.

Servet meraklısı olan d'Armagnac Emniyet Âmiri, İmparatorumuz haşmetli V. Şarl'ın vezirinin oğluyla sevişmekte olan Bonne Kontesi ile evlenmişti.

D'Armagnac meymenetsiz, asker görünüşlü bir adamdı. Aşktan başka herşeyle uğraşmaktan devamlı terler ,pis kokar ,küfür eder ve hergün birkaç kişiyi astırırdı. Karısını önemsiz şeylerle uğraşan bir erkekmiş gibi azarlar ve hiçbir kadının hoşlanmadığı şekilde yalnız yatakta iken okşardı. Böylece düğünden hemen sonra kontes aşığını daha ilgi çekici buldu ve yine eskiye döndü.

Her ikisi de ayrı ayrı havadan çaldıklarından kısa zamanda birleştiler. Diğer bir deyişle, seks sorunlarını birlikte halletmeğe başladılar. Kraliçe İsabella bile kısa zamanda, vezirin oğlu, Savoisy'nin atlarının malikaneleri St. Paul'den çok d'Armagnac'ların ahırlarında konakladığının farkına vardı. Zeki Kraliçe, Kontes Bonne'un kısa zamanda başının belâya gireceğini anladı. Çünkü emniyet âmiri silâhını çekmede, bir papazın dua okumaya meraklı olduğu gibi meraklı ve çabuktur.

Birkaç gün sonra, tesadüfen aynı kiliseden çıkarlarken Savoisy bu konuda konuşma fırsatı buldu:

— Şekerim, ben suda kan görüyorum, ne dersin?

— Olamaz, madam! Aşk kandan hoşlanır!

Bu cevabı çok güzel buldu Kraliçe. Hatta bir kenara yazdı unutmamak için ve bir süre sonra Kral onun aşıklarından birisini yakalayıp yaralayınca aynı sözü kullandı.

Sizler de eminim uzun tecrübelerinizden bilirsiniz ki ,aşkın baharında olan çiftler, birçok kohularda ,birçok şeyi, birçok zaman birbirlerinden saklarlar ve bunlar sonunda tesadüfen ortaya çıkar. Zavallı kadın aşkın kemendiyle yakalanır ve erkek başka birisinin varlığını veya o anda yokluğunu bir kırbaçtan, bir pelerinden veya iç çamaşırından anlar. Hançerler çekilir ve çok zaman altın işlemeli pahalı kumaştan yapılmış elbiselerde delik açılır. Ama günleri dolu olanlar ölümden korkmasın, çünkü evlilik kılıcı bu dünyadan ayrılmak için gösterişli bir sebeptir. Böylece âmirin karısının macerası da bitmeğe mahkûmdu.

Bir sabah erkenden, Burgondy dükünün savaştan kaçışı ile rahatlayan emniyet âmiri, karısını güdecek zaman buldu. Kontesi kızdırmamak için onu nazik bir şekilde uyandırmayı düşündü. Ama heyhat, hanımın gecesi hafif geçmiş, ağırlık uykusuna kalmıştı. Kocasının okşamalarına gözleri kapalı şöyle cevap verdi:

— Hadi yeter artık Charles, sevgilim, uyumak istiyorum!

— Oh! diye bağırdı Fransa'nın emniyet âmiri. Demek Charles'a boynuzlanıyorum.

Hiç tereddüt etmeden yataktan fırladı, kılıcını sıyırdı ve suç ortağı sandığı karısının genç hizmetçisinin odasına daldı.

— Ah seni şeytanın dölü! diye bağırdı. Çabuk duanı oku, seni bu eve aldığın Charles için öldüreceğim.

— Sayın efendim, diye haykırdı kadın. Size bunu kim söyledi.

— Dikkat et, dedi Armagnac. Eğer bunu bana anlatmazsan seni ikiye biçerim... Bu iş nasıl olu-

yor? Eğer susacak olursan, bu kılıçla seni duvara çivilerim. Hadi konuş bakalım.

— Öyleyse çiviliyebilirsiniz, dedi hizmetçi. Hiç bir şey öğrenemezsiniz benden.

Bu cevap kızgın kocayı öylesine sinirlendirdi ki, hemen kızı öldürdü. Bunun üzerine tekrar karısının yanına döndü. Merdivenlerde karşılaştığı seyisine çıkıp yukarı bakmasını, hizmetçi kızı ağır bir şekilde cezalandırdığını söyledi.

Daha sonra karısı ile münakaşaya başlamadan, uyumakta olan oğlunu sert bir şekilde yakaladı ve yatak odasına sürükledi. Bu arada Kontes uyandı, gözleri tahmin edeceğiniz gibi ,iri iri açıldı. Çünkü, oğlu, kocasının pençesinde ağlıyor ve çırpınıyor, bu arada emniyet âmirinin sağ elinden kanlar damlıyordu.

— Ne var, ne oluyor? diye sordu kadın.

— Madam, diye başladı kocası. Bu çocuk benim dölümün mahsulü mü, yoksa aşığın olan Savoisy'in mi?

Bu sözler kontesi çarşaf gibi bembeyaz yaptı. Kadın korkup suya atlıyan bir kurbağa çabukluğu ile bebeğinin üzerine atladı.

— Ne demek istiyorsun, tabii ki, senin.

— Eğer kafasını yerde görmek istemiyorsan, herşeyi itiraf et! Bana bir yardımcı buldun değil mi?

— Belki de buldum.

— Kim öyleyse?

— Muhakkak ki Savoisy değil. Ve sana hiçbir zaman ismini de söylemiyeceğim, çünkü ben de bilmiyorum.

Bu söz üzerine adam ayağa kalktı. karısının kolunu tuttu. Boynuna kılıcını indirirken kolay

olsun diye büktü. Ama kontes ona ters ters bakarak:

— Hadi bakalım, istiyorsan öldür beni. Ne olursa olsun, aramızda herşey bitmiş olacak.

— Öyleyse yaşıyacaksın, dedi emniyet âmiri. Sana ölümden de beter bir ceza vereceğim.

Karısını bıraktı ve dışarı çıktı. Çünkü kadınların ağlamalarına, yalvarmalarına ve çeşitli oyunlarına hiç güvenmezdi. Bütün hizmetkârlarını bir araya toplayarak, onları sorguya çekmeye başladı. Adamlar o kadar korkmuşlardı ki, sanki ahirette Tanrıya hesap veriyormuş gibi cevap verdiler. Kovuşturmadan sayın emniyet âmiri şu sonuca vardı ki, hizmetkârlarından hiçbirisinin bu pastada parmağı yoktur ama, malikânesini korumakla görevli azgın köpekler suçludur. Hele bahçesini korumak için görevlendirdiği köpeği o anda görünce hiddetinden ve olup bittiğinden habersiz adamların önünde elleriyle boğdu. Sorgu sonucu karısının aşığının eve bahçeden, nehir tarafındaki kapıdan girdiğini anladı.

Bu arada Armagnac malikânesini tanımıyanlara bir sözüm var. Meşhur St. Paul yakınlarındadır. Ama o zamanlar Armagnac şatosunun, St. Antonie sokağına açılan mermer sütunlu bir girişi vardı. Etrafı çok güzel çevrilmişti. Nehir tarafı yüksek duvarlarla, ada tarafı ise gözetleme kuleleri ile korunmaktaydı. Asilzade düşündü taşındı ve olanları inceliyerek öyle güzel bir tuzak hazırladı ki genç Savoisy'nin kurtulması imkânsızdı.

— Tanrının gazabı, diye bağırdı. Beni boynuzlayan adam şimdi elimde sayılır ama yakalayınca onu nasıl pişireceğime karar vermek için daha vaktim var.

Dük Korkusuz John'a karşı başarılı savaşlar yapmış olan kızgın koca, harp dehasını karısının aşığını yakalamak için kullanıyordu. En nişancı okçularından bir düzine kadarını gözetleme kulelerine yerleştirdi ve kendisinden başka kim olursa olsun bahçeden çıkmak isterse öldürmeleri emrini verdi. Ama içeriye girmek isteyen olursa geçebilecekti. Aynı düzen St. Antoine tarafındaki giriş kısmında da kurulmuştu. Bütün ev sakinlerinin, papaz da dahil, dışarıya çıkmaları ölüm tehdidi ile yasak edilmişti. İki tarafı, özel talimatlarla, âmirin askerleri koruyorlardı.

Emniyet âmirinin boynuzlarını borçlu olduğu meçhul aşık bu hazırlıklardan habersiz olarak normal aşk saatinde hanımın ölçülerini kendi standartlarına uydurmak için muhakkak ki gelecekti ve gelince de yakalanacaktı.

Fransa emniyet âmirinin o gün Poissy'de işi vardı ve öğle yemeğini yer yemez oraya hareket edecekti. Bunu bilen, fakat kocasının askeri harekâtından habersiz olan kontes de haklı olarak, sevgilisini çağırtmıştı.

İlk önce şunu bilmelisiniz ki, duvara çivilenmiş olan hizmetçi kız, o durumdan kendisini kurtarmış, sürüne sürüne hanımının odasına gelerek, ölmeden önce ona bazı bilgiler vermişti. Örneğin kontes kocasının hiçbirşey öğrenemediğini haber almıştı. Sonra hizmetçinin asilere çamaşıra giren bir kardeşi vardı ki, yedi diyarda keskin zekâsı ile nam salmıştı. Ona itimat edilebilinirdi.

Hizmetçinin ölümünden sonra yalnız kalan hanım derhal çamaşırcıya haber yollamış ve aşığı Savoisy'yi kurtarmak için birşeyler düşünmesini söylemişti. İki kadının ilk aklına gelen, onu du-

rumdan haberdar etmek ve dikkatli olmasını sağlamak olmuştu. Bunun için çamaşırcı kız sırtına bir katırı kıskandıracak kadar kirli çamaşır yükledi ve dış kapıya gitti. Ama orada hiç lâf anlamayan silâhlı bir muhafız buldu. Başka yollardan adamı yumuşatmak isteyen kız, her tarafı zırhla kaplı olan adamı baştan çıkarttı. Fakat adam nuh diyor peygamber demiyordu. Çamaşırcı kız bir umutla etraftaki diğer muhafızlara da pasaportunu damgalattırdı ama hiçbirisi onu kapıdan dışarıya bırakmadı.

— Hepiniz kaba, nankör serserilersiniz! diye bağırdı en sonunda. Sizi bu kadar eğlendirdim, bana ufacık bir yardım yapmıyorsunuz.

Bütün bu olayların bir tek faydası oldu. Çamaşırcı kız bütün askeri harekâtı anlamış ve gelip hanımına anlatmıştı. İkisi oturup durumu tartıştılar ve kadınlara mahsus o altıncı hisle zavallı Savoisy'nin ciddi tehlikeyle karşı karşıya olduğunu anladılar.

Kısa zamanda evden dışarıya bir tek kendisinin çıkabileceğini anlıyan kontes, bu şekilde her tehlikeyi göze almaya karar verdi. Fakat daha bir ok atımlık mesafe gitmemişti ki, emniyet âmirinin vazifelendirdiği dört uşak ve iki asker onu takip etmeye başladılar. Bunun üzerine zavallı kadın geriye döndü ve odasına çıkarak kilise duvarlarındaki azizeler gibi ağlamaya başladı.

— Heyhat! diye haykırıyordu. Bu şekilde sevgilim hayatını kaybedecek ve onu bir daha hiç göremiyeceğim. Benim yakışıklı, güzel sevgilim... Demek dizlerimde yatırdığım o güzel başı kopacak. Niçin zalim kocamın önüne önemsiz, yabancı birinin başını atmıyorum?

— Hanımefendi, dedi çamaşırcı birden. Şu durmadan benim peşimde dolaşan aşçı yamağına güzel elbiseler giydirsek, süsleyip püsleyip ön kapının önüne bıraksak nasıl olur?

Bu söz üzerine her iki kadının da yüzünde canice bir ifade belirdi.

— O salça karıştırıcısını öldürdükleri an, bütün bu tedbirlerden vaz geçerler.

— Evet fakat kont onu tanımaz mı? dedi kontes kalbini tutup ağlıyarak. Hayır, hayır, muhakkak hiç acımadan biraz asil kanı akıtmamız gerekiyor.

Bir süre düşündükten sonra heyecan ve sevinçle zıplamaya başladı kontes. Ve çamaşırcı kızın boynuna sarıldı.

— Tavsiyelerle askımı kurtardığın için, seni son nefesine kadar mükâfatlandıracağım.

Göz yaşlarını sildi, makyajını yaptı ve sevinç içinde dua kitabını alarak günün son dua töreninin yapılmakta olduğu St. Paul kilisesine koştu. Civarın hanımları ve genç erkekleri giyinip kuşanırlar ve bu son töreni hiç kaçırmazlardı. Daha doğrusu bu son tören sadece genç asilzadelere aitti.

Böylece hizmetçisini evde bırakan hanımefendi törene yetişti. Fakat kocasının usakları ve askerleri yine peşinde idiler. Kilisedeki genç şövalyelerden pek çoğunun zaten rüyalarında ve kalplerinde yaşardı. Gagaları her zaman açık, gözleri fıldır fıldır olan bu yakışıklı fırsat kuşları arasında özellikle acıdığından ara sıra baktığı bir tanesi vardı ki, ötekilerden daha ağır başlı dururdu.

Bu şövalye pek atılgan olmayıp daima aynı sırada oturur, kıpırdamaz ve kalbinin kadını olan

kontese bakmakla adeta göğün yedinci katına çıkardı. Solgun yüzü tatlı bir hüzün aksettirir, görünüşü umutsuz aşklardan hoşlanan ve kuvvetli bağlardan zevk alan altın gibi bir kalbi olduğunu ortaya koyardı. Böyle tipler çok azdır. Kural olarak erkekler, ruhlarında hissettikleri şeyleri yaşayan kadınları tercih ederler.

Şövalyenin elbiseleri düzgün, zevkli ve yeni olduğu halde, kontes onun uzak bir diyardan şöhret aramak için gelmiş ama yardımcı olarak şapka ve kılıcından başka hiçbir şeyi olmayan bir garip olduğunu hemen anladı. Kısmen onun bu ufak sırrını tahmin ettiğinden, kısmen kendisine hayran olduğundan, kısmen ise uzun siyah saçları ve uzun boyu ile bu kadar yakışıklı olduğundan ona eskiden beri servet ve aşk dilemişti. Böylece fırsatı kaçırmak istemeyen hanımefendi, genç adamı baştan çıkarmak için bütün oyunlarını kullanmaya başladı.

Ve artık basit bir şövalyeden çok daha değerli şeylerle oynamaya alışık bir hanımefendi olarak Kontes Bonne, bu genç hayatla oynamaya başlamıştı.

Genç şövalye hakkında kontes tam isabetli bir karar vermişti. İsmi Julien de Bois Bourredon olup hiçbir şöhreti yoktu. Kendisine miras kalan çorak arazi üzerinde kürdan yapacak kadar bile kereste-lik ağaç bulamayınca, merhum annesinin ona verdiği fiziki güzellik gelmişti aklına. Çünkü saray hanımlarının bu meziyete ne kadar düşkün olduklarını biliyordu. Aslında onun gibi bu yolu seçip kısmetini arayanlar çok olduğu halde, bizim zavallı şövalye daha ilk günden hüsrana uğramış ve maalesef Kontes Bonne'a vurulmuştu. Gerçekten

aşık olmuş ve böylece şöhret avcılığı için bütün iştahını kaybetmişti. Aslında böyle aşklar, aşkların en tehlikelisidir. Çünkü insanın kalbini etkilediği gibi beynini de etkiler.

Kontesin süratle teşvik ettiği ve ölümüne çağırdığı genç lord için bu kadar bilgi yeter. Kadın kiliseye girdiği an aynı yerde duran ve güneşi bekleyen bir hasta gibi onu bekleyen şövalyeyi gördü. Ona doğru yürüyüp yanına geldiği an vazgeçti ve ani bir kararla kraliçeye doğru yürümeye başladı. Maksadı ondan yardım istemekti ve son anda genç şövalyeye acımıştı. Ama o anda yanına bir adam yaklaştı ve saygıyla karışık bir sertlikle şöyle dedi:

— Hanımefendi, sizin hiç kimseyle ,hatta kraliçe veya papazla bile konuşmamanız için emir aldım. Lütfen inanın, hepimizin hayatı söz konusudur.

— Ölmek görevleriniz arasında yer almıyor mu? diye sordu kontes.

— Evet, fakat itaat de öyle! diye cevap verdi adam.

Böylece kontes her zamanki dua yerine geçti ve orada genç şövalyeyi inceliyerek her zamankinden zayıf ve bitkin buldu onu.

— Belki de onu öldürtmekten dolayı vicdan azabı duymamalıyım, çünkü galiba bir ayağı çukurda zaten, dedi kendi kendine.

Böyle düşünerek geniş sütunun dibinde durmakta olan delikanlıya, asillere mahsus öyle şehevî bir bakış gönderdi ki, adam o an birden sarsıldı. Kalbini bu şekilde hoplatan ve bütün benliğini kaplayan bir ateşi kim sevmez. Kadın ruhunda devamlı yaşayan benzer bir şevkle kontes de ken-

di bakışlarından zevk duydu. Şövalyenin kızaran yanakları ve bakışları, Yunan veya Lâtin alfabesinin bütün kelimelerinden daha iyi bir şekilde hissettiklerini ifade ediyordu. Fakat emin olmak ve bir tabiat tesadüfüne kurban gitmemek için Kontes Bonne bakışlarının daha neler yapabileceğini denedi. Ve böylece hayranını yirmi otuz kere ateşe verdikten sonra genç şövalyenin her an kendisi için ölmeye hazır olduğuna inandı.

Bu his hanımefendiyi öylesine etkiledi ki, dualarını arasında, şövalyenin bütün arzularını bir araya toplayıp tatmin etmeyi ve bu şekilde daha sonra onun hayatını olduğu gibi saadetini öldürmüş olmaktan vicdan azabı çekmiyeceğini düşündü. Bir ara papaz cemaata arkasını dönünce, kontes ayağa kalktı ve kiliseden dışarı çıkarken genç asilzadenin çok yakınından geçti ve gözleri ile kendisini takip etmesini belirtti. Daha sonra davetini pekleştirmek ve emin olmak için, kurnaz kadın onu geçer geçmez bir an için dönüp tekrar baktı. Şövalye takip için bir kaç adım atmıştı bile ama çok utangaç olduğundan tereddüt etmekteydi. Fakat bu son ihbar ile aşkını olmadığına kanaat getirdi ve kötü denen iyi yerlere ilk defa giren gençlerin kararsız adımları ile kiliseyi terkeden gurubun içine karıştı. Kalabalık arasında birbirlerinin kâh önüne kâh arkasına düşüyorlar, ama yine de emniyet âmirinin hanımı işini garantilemek için arzu dolu bakışlarını ihmâl etmiyordu. Sanki balık avına çıkmış bir balıkçı gibiydi.

Uzun lâfın kısası, kadın oyununu çok güzel oynadı. Evinin önüne gelince son bir defa arkasına öyle bir baktı ki, genç şövalye rüyalarının kadınına sanki yüksek sesle çağrılmış gibi koştu. İçe-

ri girerken kontes ona elini uzattı ve parmakları birbirine dokunduğu an her ikisi de, gerçi başka başka sebeplerden, titrediler.

Bu günah oyununda, Leydi d'Armagnac itiraf edelim ki, bir gencin ölümünü kolaylaştırmak için bu kadar serbest davrandığından ve onu kurtarmak için dahi olsa Savoisy'e ihanet etmekten utanç duydu. Fakat olan olmuş, zarlar atılmıştı. Onun için hayranının koluna yaslandı ve şöyle dedi:

— Çabuk, odama gel, sana söyliyeceklerim var.

Hayatının tehlikede olduğundan hâlâ habersiz olan genç Bois-Bourredon bu kadar yakın olan saadetin sarhoşluğundan söyliyecek söz bulamamıştı. Çamaşırcı kadın biraz sonra bu yakışıklı asilzadeyi görünce, kendi kendine şöyle mırıldandı:

— Allah kahretsin, böyle iyi bir parçayı ancak bir hanımefendi ayartabilir.

Sonra da bu kadar basit bir rol için, bu kadar önemli bir oyun oynamaya hazır, cesur şövalyenin önünde hayret ve hürmetle eğildi.

— Picardo, dedi kontes kadını eteklerinden yanına çekerek. Delikanlının sessiz hayranlığına, büyüklüğüne ve sadakatine karşılık ödiyeceği fiatı söylemeye dilim varmıyor.

— Hanımefendi, hiç söylemeyin daha iyi. Onu şatodan dışarıya mesut olarak yollayın. Savaşlarda bir hiç için ölen bir sürü insan var bugünlerde. Bunun bir gaye uğruna ölmesi acaip mi? Eğer bir faydası olursa, onu ben de memnun ederim.

— Hadi oradan, diye bağırdı kontes. Ona herşeyi olduğu gibi anlatacağım. Bu da günahlarım için benim cezam olsun.

Rüyalarının kadınını hizmetçisi ile fısıldaşırken gören şövalye onun, bazı ayarlamalar yaptığına hükmetti ve uslu uslu bir köşede bekledi. Bu arada kontesin çok cesur bir kadın olduğuna hükmetmiş, aklınca onu haklı çıkartacak binbir türlü sebep düşünmüş ve en sonunda kendisine de pay çıkarmıştı. Bir süre oyalanan kontes dairesinin kapısını açtı ve içeri girerken ona da takip etmesini İşaret etti. Fakat içeri girer girmez hanımefendi bütün o tantanalı halini bıraktı ve delikanlının ayakları önüne diz çöktü.

— Heyhat, asil şövalye, dedi. Sana çok büyük bir kötülük yaptım. Dinle beni. Bu evi terk ettiğin an öleceksin. Başka birisi için çılgınca olan aşkım beni bunu yapmaya zorunlu kıldı. Bu odada onun yerini alamadığın halde, kapının önünde onu öldürmek için bekliyenlerin kurbanı olacaksın. İşte, seni buraya bu iş için getirdim.

— Oh! dedi Bois-Bourredon, üzüntüsünü kalbinin derinliklerine atarak. Ama beni bu şekilde dahi olsa kullandığınız için size müteşekkirim... Sizi o kadar çok seviyorum ki, her akşam size hiç kimsenin veremiyeceği bir şeyi vermeyi tahayyül ediyordum. İstiyorsanız, alın hayatımı.

Kendini bu şekilde teslim ettikten sonra, şövalye bütün anlatmak istediklerini bakışlarına topladı. Ama bu asil, bu cesur sözleri işitince Bonne birden ayağa kalktı.

— Eğer Savoisy olmasaydı, seni çok severdim.

— Heyhat, bu söz benim istikbâlimi belli etti, dedi Bois-Bourredon. Bir falcı bana çok mühim bir hanımefendinin eliyle öleceğimi söylemişti zaten. Fakat şuna emin olun ki, hayatımı pahalıya

satacağım ve sevdiğim kadın uğruna öleceğim için de mutluyum. Sizin hayalinizde herhalde gerçekte olduğumdan daha değerli olurum.

Delikanlıyı bu şekilde gören kontes onu sevmeye başlamıştı. Ama hemen aklına, biraz sonra, hiçbir karşılık görmeden öleceği geldi.

— Buraya gel, sana kuvvet vereyim, dedi, dudaklarını ona uzatırken.

— Hanımefendi, lütfen ölümümü zorlaştırmayın. Hayatımı daha da değerlendirmeyin.

— Gel benimle, dedi Kontes. Bu kadar kuvvetli aşk görmemişti. «Bütün bunlar nasıl sonuçlanacak bilmiyorum ama gel yanıma. Daha sonra ikimiz beraberce ölürüz.»

İkisi de tek bir ateşle yanarak kucaklaştılar. Ve aşkın mantıksızlığıyla içinde bulundukları tehlikeyi düşünmeden, kendilerinden geçtiler. Savoisy'yi, emniyet âmirini, ölümü, hatta yaşamayı bile tam anlamiyle unutmuşlardı.

Bu arada kapıdaki nöbetçiler beklenen adamın geldiğini haber vermeye gitmişlerdi. Emniyet âmirine onun genç bir asil ve çok dikkatsiz olduğunu bildirdiler. Çünkü kilisede ve daha sonra sokakta hanımın tehlikeyi haber veren bakışlarına aldırmamış, arkasından eve girmişti. Fakat bu haberciler geldiğinde zaten onu kapıya doğru koşarken bulmuşlardı. Çünkü diğer taraftaki okçular Savoisy'nin geldiğini haber vermek için ıslık çalmışlardı.

Savoisy randevusuna vaktinde gelmiş, ama her aşık gibi gözü kör olarak kapıdan girmiş ve bu arada hiçbir şeyin farkına varmamıştı. Bu tesadüf sonucu emniyet âmiri ikinci gelen habercilere inanmamış ve onları kovmuştu.

— Canavarı yakaladığınızı biliyorum, diye bağırıyordu.

Böylece, ekçular, emniyet âmiri, yüzbaşılar, askerler, hepsi birden Kralın yeğeni olan genç Savoisy'nin üzerine çullandılar. Bu kargaşalık kontesin tam penceresinin altında oluyor, ama asker seslerini, gencin inleyişlerini içerdekiler duymuyordu. Çünkü onlar da zaten bazı değişik sesler çıkarmakta idiler. En sonunda kontes birden ayağa fırladı, durumu anladı ve sonra büyük bir heyecanla:

— Savoisy'yi benim yüzümden öldürdüler, dedi. Yüzü çarşaf gibi bembeyaz olmuştu.

— Fakat ben sizin için yaşamaya devam edeceğim, diye fısıldadı Bois-Bourredon.

— Çabuk, şu dolaba gir, diye bağırdı kontes. Kocamın ayak seslerini duyuyorum.

Haklıydı. Birkaç saniye sonra içeriye, elinde kanlı bir kafayla kocası girdi ve kelleyi masanın üzerine bıraktı.

— İşte, hanımefendi, diye seslendi. Sana, kocana karşı olan görevlerini öğretecek bir sahne.

— Yanlış adamı öldürmüşsün, diye cevap verdi hiç bozuntuya vermeden kontes. Savoisy benim aşığım değildi.

Böyle söyliyerek kocasına öylesine mağrur bir şekilde baktı ki, Fransa emniyet âmiri, kendisini yalnız sanıp çirkin bir hareket yapan fakat hemen seyredildiğini anlayan bir genç kız gibi, acaipleşti.

— Öyleyse bu sabah seni okşadığım zaman kimi düşünüyordun?

— Kralı düşünüyordum.

— Öyleyse sevgilim, niçin bunu daha önce söylemedin bana?

— İçinde bulunduğun hayvanî ruh ile, dedi kontes, bana inanır mıydın?

Emniyet âmiri kulağını kaşıdı ve ısrar etti:

— Peki öyleyse niçin Savoisy'nin cebinden bizim kapının anahtarı çıktı?

— Sözlerime inanacak kadar saygın da yok mu bana? diye sordu kontes.

Bu sözlerle kontes, rüzgârda dönen bir pervane gibi topukları üzerinde geri döndü ve sanki ev işleriyle meşgulmüş gibi çalışmaya başladı. Tahmin edersiniz ki, bu arada âmir, odadaki kelleyi ne yapacağını bilememiş, kendi kendine söyleniyordu. Dolaptaki Bois-Bourredon ise öksürmemek için kendini zor tutuyordu. En sonunda yumruklarını masaya indiren emniyet âmiri hiddetle bağırdı:

— Lânet olsun Poissy ahalisine. Bir baskın yapıp hadlerini bildireceğim.

Böyle söyliyerek dışarı çıktı, gece olunca da Bois-Bourredon kıyafet değiştirerek kaçtı.

Olanlar zavallı Savoisy'ye olmuş, aşkına kurban gitmişti. Daha sonra, kontes olanları Kraliçe İsabella'ya anlattığında, kraliçe şövalyenin vasıflarına o kadar hayran olmuştu, öylesine sevmişti ki, hemen onu emrine almıştı.

Bois-Bourredon gerçekten ölümün hanımlara bir lütfuydu. Daha sonraları ,uzunca bir süre kraliçeye hizmet ettikten sonra, bir gün Kral Şarl'a kaba davrandı. Etraftaki düşmanları da kışkırtınca hepimizin bildiği gibi bir gece bir çuvala konuldu ve sessizce Seine nehrinin dibini boyladı.

Bazı eski büyük yazarların usullerini kopye ederek şunu söylemek isterim ki, bu hikâye size iyi vakit geçirttiği gibi, biraz ders de vermelidir.

Sıkışık ve tehlikeli zamanlarda hanımlar hiç bir şekilde cesaretlerini ve mantıklarını kaybetmemelidirler. Çünkü özellikle eğer güzel ve aşk dolu iseler, Tanrı yardımcılarıdır. Öte yanda, beyler de zor durumlarda yumuşamamalı ve çevrelerini kontrol ederek tuzaklardan kendilerini korumalıdırlar. Ölmemeye dikkat etmelidirler, çünkü güzel bir kadından sonra en değerli varlık yakışıklı bir erkektir.

Thilhouse kasabası yakınlarındaki güzel Valenes malikanesinin lordu, eş olarak kendisine zavallı bir mahlûk seçmişti. Bu kadın zevkinden mi, zevksizliğinden mi, sıhhatinden mi, yoksa sıhhatsizliğinden mi bilinmez, kocasına evliliğin zevkli meyvalarını yedirmekten daima kaçınmıştı.

Ama adil olmak gerekirse bu bey de çok pis, rezil bir adam olup bütün zamanını ormanlarda vahşi hayvanlar avlamakla geçirir, evde olduğu zamanlarda ise, üstü başı isli bir bacadan farksız olurdu. Bundan başka bir de geçmişinde hiç sözetmediği, gizlediği üç karanlık yıl vardı.

Doğrusu, güzelini-çirkinini, iyisini-kötüsünü yaratan tabiat ana, muhakkak ki, ne yaptığını biliyor ve şehevî arzuları birine verdiği gibi, ötekine de veriyor. Bu şekilde her mahlûk, sonunda dengini buluyor. «Hiç bir tencere kapağına yakışmayacak derecede çirkin değildir» atasözü bunu oldukça güzel ifade eder.

Lord de Valenes daima kapanmak istiyen güzel tencereler arardı ve vahşi hayvanları olduğu kadar bu evcil mahlûkları da avlardı. Ama o civarda evli güzeller azalmıştı. Bakireler ise gerçekten çok pahalıya patlıyordu.

Bir gün lord hazretleri, Thilhouse'da fakir dul bir kadının 16 yaşında anlatılmıyacak kadar güzel bir kızı olduğunu haber aldı. Bu kızcağız daha annesinin yanından hiç ayrılmaz, onunla birlikte gezer, yer, içer ve yine annesiyle aynı yatakta yatardı. Kadın daima tetikteydi ve kızını ancak birlikte yapabilecekleri işlerde çalıştırır, bu şekilde hergün birkaç kuruş para kazanırlardı. Di-

nî günlerde; kilisede bile kızını önüne katar, kendi yaşıtı oğlanlarla da konuşmasına izin vermezdi.

Fakat hayat o kadar zorlaştı ki, ana kız vücutları ile ruhlarını bir arada tutmak için iki lokma ekmeği güçlükle buluyorlar, buna karşılık, kışın odun, yazın elbise bulamıyorlardı. Ayrıca, etrafa da., bir hakimi korkutacak kadar borçları vardı. (Hakimler de başkalarının borçlarından kolay kolay korkmazlardı ya!) Kız güzelleştikçe kadın fakirleşiyor ve onun hareketini korumak için etrafa borçlanıyordu.

Soruşturmalarını tamamlıyan lord, yağmurlu bir günde sanki tesadüfen bulmuş gibi onların kapısını çaldı ve korunmak bahanesi ile içeriye girdi. Ateşte bir kısım elbiseleri kururken ana kızın yanına bir tabureye oturdu. Kulübenin loş ışığında genç bakirenin bir kavak fidanı gibi ince belini, dipdiri ve ileriye fırlamış göğüslerini ve taptaze vücudunu seyre koyuldu. Kısacası, kız nefis bir parçaydı. Açık mavi, iri gözleri, Meryem ananınkinden daha anlamlı bakışları vardı. Zaten hiç çocuk yapmadığı için de, o hanımdan çok daha güzel ve bozulmamıştı.

O kadar saftı ki kız, birisi çıkıp ona aşk yapmayı teklif etse, gayet rahatlıkla karşısındakine şu şekilde cevap verebilirdi:

— Gayet tabii, ama neyin içine gireceksiniz?

Lord de Valenes böyle düşünürken sandalyesinde kıpırdanıyor ve boynunu kıza doğru, ceviz görmüş bir maymun gibi uzatıyordu. Kadın durumu anlamıştı ama bütün arazilerin sahibi lorddan korkuyor ve sesini çıkaramıyordu.

Ateşe bir kütük daha atıldı. Biraz sonra asil avcı şöyle konuştu:

— Kütük güzel yanıyor ve insanı kızınızın gözleri gibi ısıtıyor.

— Heyhat, dedi kadın. Onlar hiçbir şeyi pişirmeyen ateştir.

— Buna inanamam!

— Niçin? diye sordu kadın.

— Bakın. dedi lord. Karımın bir hizmetçiye ihtiyacı var. Kızınızı bize verin çalışsın, size hergün yakacak odun yollayalım

— Fakat efendim, dedi kadın. O odunları ne yapayım ben, üzerinde pişirecek birşey yok ki...

— Onu da veririz. Size her mevsim yirmi çuval mısır vereyim.

— Fakat, dedi kadın. O mısırları koyacak yerim yok.

— Kilerine korsun.

— Kilerim de yok!

— Peki öyleyse sana, kiler, dolap yaptırırım, banyo yaptırırım, bir karyola veririm. Yani sana ihtiyacın olan herşeyi veririm, dedi lord.

— Fakat sayın lord, diye devam etti kadın. Bütün bunlar yağmurdan mahvolur. Çünkü evim yok.

— Pencerenizden, geçen hafta bir yabani domuz tarafından öldürülen zavallı seyisim Pillegrain'in evi görünüyor mu? diye sordu lord.

— Evet görünür.

— İyi işte, ömrün boyunca orada oturabilirsin.

— Ulu Tanrım! diye bağırdı kadın, pozlarından vazgeçerek. Sahi mi söylüyorsunuz?

— Evet...

— Ama kızım ne olacak?

— Bana hizmet ederken kazandıklarını...

— Sayın lord, benimle alay ediyorsunuz.

— Hayır, etmiyorum, dedi lord.

— Ediyorsunuz.

— Aziz St. Gatien, aziz St. Eleuther ve göklerde dolaşan bin milyon aziz adına yemin ederim ki...

— Tamam, dedi kadın. Eğer gerçekten şaka etmiyorsanız, bütün bu vaadlerinizin bir avukat tarafından.. derken birden lord, onun sözünü yarıda keserek haykırdı:

— Ne demek istiyorsun? Ben bir şövalye değil miyim? Benim sözüm yeter.

— Efendim, dedi kadın. Ben aksini iddia etmedim. Fakat biliyorsunuz ki, fakir bir kadınım ve dün kilisede papaz, herkesin çocuklarından Tanrıya karşı sorumlu olduklarını söyledi. Benim kızım çok küçüktür, zayıf ve nazlıdır. Hizmetçilik onu hasta eder.

— Allah belânı versin, diye bağırdı lord. Git de avukatını bul, gel.

Kadın derhal ihtiyar bir oduncuyu notere yolladı. Kontrat hazırlandı, pullandı, damgalandı ve okuma yazması olmayan lord altına imzasını bastı. Bunlar bittikten sonra da şöyle dedi:

— Peki kadın, artık Tanrıya karşı kızının bekâretinden sorumlu olmadığına kanaat getirdin mi?

— Sayın efendim, dedi kadın. Ben zaten çocuğum akıllanıncaya kadar sorumluydum. Kızım da çok akıllıdır... Sonra kızına dönerek şöyle dedi: «Bana bak, Marie Ficquet, nereye gidersen git en değerli varlığın namusundur. Şunu da unutma ki, lord dahil bütün erkekler onu bozmaya çalışacaklardır. Ama onun ne kadar değerli olduğunu

biraz önce gördün. Tanrının ve kullarının huzurunda kötü duruma düşmemek için, iş resmiyete dökülmeden kendini hiç bir zaman teslim etme.»

— Peki, anne! dedi kız ve yeni efendisi ile birlikte şatoya, kontese yardımcı olmak üzere gitti.

Bu arada genç kız, gerçekten de kontesin oldukça çok işine yaradı.

Böylece, Valenes, Sacche, Villaines ve diğer kasabaların halkı, bekarete ödenen bu yüksek ücreti duyunca, değerini anladılar gerçeğin ve bütün anneler kız çocuklarını bu şekilde yetiştirmeye başladılar. Fakat bu tamamen bir şans işiydi, çünkü bakire yetiştirmek ipek böceğine marifet öğretmek kadar zordur. Yine de Touraine'de her yerden çok bakire olduğu söylenir. Ama kendim kontrol etmediğim için kesin olarak pek birşey bilemiyeceğim.

Marie Ficquet annesinin akıllıca öğütlerini unutmadı. Ve efendisinin tatlı sözlerine, asılmalarına karşı koydu. Her defasında annesinin sözlerini tekrarlıyor ve lord biraz ileri gidecek olursa, köpek görmüş kedi yavrusu gibi sıçrıyarak, bağırıyordu:

— Hanımefendiye söylerim!

Aradan altı ay geçmiş, ama lord hâlâ, ödediği tek kütüğün karşılığını dahi alamamıştı. Ne kadar üstüne düşse, kız o kadar sert davranıyordu. Bir gün güzellikle sormuş ve şu cevabı almıştı:

— Peki, elde ettikten sonra, onu bana geri verecek misin?

Kız onunla alay ediyordu.

Bazı kereler ise lorda karşı çok sert davranıyor ve Fransız Peyniri kadar çok deliği olsa, ona birini bile vermiyeceğini söylüyordu.

Lorda:

— Öylesine çirkinsiniz ki, diyordu.

Bütün bu hakaretleri, ihtiyar kurt lord hazretleri, kızın tecrübesizliğine veriyor ve asılmalarına devam ediyordu. Artık onu, yaşlılara özgü özel bir ateşle seviyordu. Kızın iri göğüslerini ve her hareketiyle elbise içinde belli olan güzel bacaklarını seyretmeye bir türlü doyamıyordu.

En sonunda kızın tepkileriyle çileden çıkan Lord de Valenes, özel hizmetkârlarından birini açılmaya karar verdi. Bu yetmişini aşkın bir adamdı. Lord onu, geceleri ısınması için Marie Picquet ile evlenmeye ikna etti. İhtiyar ömrü boyunca hizmet etmiş, üçyüz altın biriktirmişti. Ve sükun içinde bir köşede yaşamak istiyordu. Fakat efendisi ona yalvardı yakardı ve evlenmeye razı etti. Ona, karısı için herhangi bir korku duymamasını, kendisinin ona bakacağını söylemişti. Böylece lordun hatırını kıramıyan uşak, o tatlı kızla evlenmek aptallığını gösterdi.

Annesinin tavsiyesine dayanarak, başından beri kendisinin evlenmiş olmasını şart koşan Marie Picquet, artık söyliyecek sözü kalmadığı için bekaretine karşı yüklü bir çeyiz olarak, ilk gece lorda odasına gelmesini söyledi. Ona, annesine verdiği her çuval mısırın bedelini ayrı ayrı ödeyecekti o gece. Ama bir kilosunun karşılığı bile yeterdi asilzadeye.

Tören bitip, karısı yatağa girince, lord de Valenes yavaşça kalktı ve parasının, odunlarının, evinin, çuval çuval mısırlarının ve uşağının karısının yattığı odaya daldı.

Sözü kısa keserek, şunu ifade edeyim ki, lord Thilhouse bakiresinin dünyanın en nefis kadını

olduğunu o gece anladı. Genç kadın, şöminede yanan ateşin loş ışığı ve sıcaklığı ile bir kat daha güzelleşiyordu. Lord, çarşaflar arasında işini başarmak için epey terledi, harcadığı paraların karşılığını fazlası ile aldı.

İkinci Henry devrinin başlarında, sonradan birçok eski gelenekler gibi unutulmuş, bir usul hüküm sürmekteydi. Bu güzel ve asil gelenek, her şövalyenin itimat ettiği, güvendiği, sevdiği bir diğer şövalyeyi silâh arkadaşı, kardeşi olarak seçmesi ve bu iki kişinin ömür boyunca birbirlerine bağlı kalmaları şeklinde idi. Bu iki kişi birbirlerini savaşta ve barışta, kendi hayatları pahasına da olsa korurlardı. Silâh arkadaşının arkasından konuşan birisiyle çarpışmak her şövalyenin görevi idi. Bu müessesede şövalyeler birbirlerinden çok emindiler. İyi veya kötü her konuda birbirlerini desteklerler, talihlerini de, kaderlerini de paylaşırlardı. Gerçek kardeşten bile yakındılar birbirlerine. Çünkü şans yardımı ile, bilerek ve isteyerek birbirlerini tam anlamiyle kardeş ve arkadaş seçmişlerdir.

Böylece, eski Yunan ve Romalılarda olduğu gibi silâh arkadaşlığının çok yararlı sonuçları olmuştur. Ama bu konuda birçok tarih kitabı yazıldığı ve herkes tarafından bu konu derinlemesine bilindiği için, benim söyliyeceğim başkadır.

Ben sadece, ilk mahmuz taktıkları gün, kardeşliklerine and içen iki gençten, yani Touraine'li Maille ile Lavalliere'den söz etmek istiyorum. Bu çocuklar Montmoreney dükünün himayesinde büyümüşler ve o kadar iyi eğitim görmüşlerdi ki, Ravenna savaşında en namlı şövalyelerin takdirini kazanmışlardı.

Bu savaş sırasında Lavalliere, Maille'nin hayatını kurtarmıştı. Zaten daha önceden birkaç savaşa birlikte girmişlerdi. Birbirlerini tanıyorlardı. Bu vesile ile birbirlerini silâh arkadaşı ve kardeşi

seçtiler. Keskin uçlu hançerleriyle kollarını kanatarak karşılıklı emdiler. O gece de bizzat dükün çadırında, bu iş için büyük bir tören yapıldı.

Şunu bilmenizi isterim ki, bütün aile fertlerinden farklı olarak Maille hiç de yakışıklı değildi. Vücudu bir tazı kadar çevik, omuzları Kral Pepin'inki gibi geniş, fakat yüzü çirkindi. Ondan farklı olarak genç Lavalliere, o kadar ince, nazik ve yakışıklı idi ki, sanki güzel elbiseler, şık papuçlar onun için icad edilmişti. Saçları kıvır kıvırdı ve bütün hanımlar onunla oynaşmaktan zevk duyarlardı.

İtalya'dan döndükten sonra Maille kendisi için hazırlanmış olan bir kızla hemen evlendi. Şövalyenin annesi tarafından bulunmuş olan Leydi Marie d'Annebault hem çok güzel, kültürlü bir kızdı, hem de şehirde evi olup, iyi geliri vardı.

Bu arada Kral François, zührevî bir hastalık olan Neopolitan salgınından ölmüş ve arkasında bir saray dolusu hastalıklı kadın bırakmıştı.

Evlendikten kısa bir süre sonra Maille'nin çok önemli bir görevle Piedmount'a gitmesi gerekti. Emin olun ki, bu zorunluluk genç şövalyeyi çok üzdü ve kedere boğdu. Çünkü yeni elde ettiği ve çok sevdiği karısını yalnız başına bir sürü genç, yakışıklı, asil ve güzel sözler söylemesini bilen saray zamparasına karşı savunmasız bırakacaktı.

Bu kadar kötü şartlar altında dünyası kararan Maille, ne yapacağını bilemezken son dakikada, aşağıda anlatacağım şekilde karısını emniyete almaya karar verdi. Yola çıkmazdan bir gün önce, silâh arkadaşına gelmesi için haber yolladı. Hareket edeceği sabah, daha ortalık alaca karanlık iken, bahçede Lavalliere'nin atının sesini duyunca

yataktan fırladı. Genç ve bembeyaz tenli güzel karısı, gecenin verdiği aşk yorgunluğu ile hâlâ uyuyordu.

Lavalliere içeri girdi ve bir pencere aralığında iki arkadaş candan kucaklaştılar. İlk konuşmaya başlayan Lavalliere oldu:

— Dün haberini alır almaz gelmeliydim, biliyorum. Ama sevgilim uzun bir ayrılıktan sonra randevu vermişti, onun için ayrılamadım. Sabah gün doğmadan onu bıraktım ve yola çıktım... Ne var kardeşim, yoksa benim de beraber gelmemi mi istiyorsun? Sevgilime senin seyahatinden sözettim ve yokluğumda bana ihanet etmiyeceğine dair söz aldım... Hem ihanet etse bile, arkadaşım daima metresimden daha değerlidir.

— Benim sevgili kardeşim, diye cevap verdi Maille. Bu sözler duygulandırmıştı onu: «Senden istediğim şey, senin asil kalbinin en büyük imtihanı olacak... Yokluğumda burada kalıp, karımı bütün tehlikelere karşı koruyup onun iffetinden hayatınla sorumlu olur musun? Ben yokken burada kalacaksın. Yeşil odada kalabilir ve karımın sadık şövalyesi olursun.»

Yüzünü ekşiten Lavalliere şöyle dedi:

— Endişem senden, hanımından ya da kendimden değil. Sadece bu durumu dillerine dolayarak dedikodu yapacak olan kötü kişileri düşünüyorum da...

— Benim yönümden hiçbir korkun olmasın, dedi Maille arkadaşına sarılarak. Eğer aldatılmak Tanrının buyruğu ise, bunu senin yapman üzüntümü azaltır... Fakat karımı öylesine seviyorum ki, herhalde yine de kederimden ölürüm...

Böyle söyliyerek, yaşaran gözlerini saklamak için başını yana çevirdi. Ama asil şövalye bunu gördü ve arkadaşının elini avucuna aldı:

— Kardeşim, sana yemin ederim ki, karına birisi elini sürmeden önce karnında hançerimi bulacaktır... Ve döndüğünde onun düşüncelerini olmasa bile vücudunu dokunulmamış bulacaksın, çünkü düşüncelerine hâkim olmayı bir şövalye bile başaramaz.

— Gökler tanığım olsun ki, diye bağırdı Maille, ölünceye dek hizmetkârın olacağım.

Ve şövalye hemen yola çıktı. Karısıyla vedalaşıp onun ağlayışını görmek istemiyordu.

Arkadaşını kent sınırlarına kadar geçiren Lavalliere, geri döndü ve eve girerek hanımın uyanmasını beklemeye başladı. Ona, kocasının gittiğini ve emrine amade olmak üzere kendisini bıraktığını söyliyecekti. Ama bu açıklamaya zaten lüzum yoktu. Çünkü genç kadın, kocasıyla arkadaşının bütün konuşmalarını duymuş ve kocasının kendisine olan güvensizliğine çok kızmıştı.

Söylemek gerkesiz ama, tamamen kusursuz olan yalnız Tanrıdır. İnsanoğlunun yaptığı herşeyde iyi bir taraf olduğu gibi kötü taraflar da vardır. Hayatta çok zaman bir işin, hâtta bir değneğin bile temiz tarafından tutmak zordur. Kadınlar da öyledirler ve hiç belli olmazlar. İçlerinde, tâ derinde, kendilerinin bile bilmediği bir kadınlık vardır. Hatta onlara bu kadar saygı duymasam, başka bir kelime kullanırdım.

Dikkatli davranıp, kadın tabiatının bu tehlikeli kısmının merakını hiç uyandırmamak gereklidir. Her durumda mükemmel denilebilecek bir

kadının yönetilmesi çok zordur ve en aklı başında erkeği bile çılgına çevirebilir. Bence, biz erkekler onlara bağımlı olmakla çok daha akıllılık ederiz ve evlilik sorunu belki daha iyi çözümlenebilir. Bu nedenle, Marie d'Annebault, hamisinden çok memnun olduğu halde gözlerinde bir yaramazlık okunuyordu. Anlaşılıyordu ki, koruyucusuna gereğinden fazla saygı, sevgi göstererek, ılık ılık bakarak, onu etkilemek istiyor, asil şövalyenin arkadaşlık bağlarını kopartacak duruma gelmesini istiyordu.

Bütün günlük olaylar da ona yardım ediyordu. Çünkü ne de olsa, bir dişi bir erkek, gece gündüz aynı evde yaşıyorlardı. Dünyada bir kadın için, herhangi bir erkeği etkisi altına aldığını bilmesi kadar zevkli birşey yoktur. Zavallı genç şövalyeyi gece yarılarına kadar şömine başında tutuyor, ona her makamdan şarkılar söylüyor, bu arada, düşündüklerini belli etmeden ateşli bakışlarla ona bakıyordu. Bazen kar gibi beyaz omuzlarını ve vücudunun diğer yerlerini göstermekten çekinmiyordu. Sabahları onunla behçeleri gezmeye çıkıyor, koluna girip ona yaslanıyor ve bir takım iç çekmelerle hep aynı yerde çözülen ayakkabı bağlarını bağlatıyordu. Veya ona kadınlara özgü ufak söylevler çekiyor, ikide bir rahat olup olmadığını soruyor, akşamları üşüyüp üşümediğini sormak için odasına gidiyordu. Her sabah odasına gider, yatakta içmek için birşey isteyip istemediğini sorardı. Hatta bir gün şöyle dedi:

— Siz ne isterseniz yapmaya hazırım... sadece söylemeniz yeter... teklif etmekten çekiniyorsunuz galiba... lütfen tereddüt etmeyin.

Bütün bu oyunları ,bazen şakayla karışık oy-

naşmalarla da süslüyordu Marie. Örneğin onun odasına girince şöyle diyordu:

— Eğer rahatsız ediyorsam lütfen söyleyin... anlıyorum, yalnız kalmak istiyorsunuz... gideyim bari...

Ve tahmin edeceğiniz gibi her zaman nazik bir şekilde kalması rica ediliyordu.

Bunlara ek olarak, kurnaz kadın daima ince giyiniyordu. Güzel vücudunun bazı kısımlarını öyle kurnazca açıkta bırakıyordu ki, yüz altmış beş yaşındaki Lord Methuselah bile görse dayanamaz kişnemeye başlardı coşkuyla.

Ama durumu anlamış olan Maille'nin silâh arkadaşı dizginleri koyvermişti. Hattâ kadının kendisiyle böyle meşgul olmasına memnun bile oluyordu. Hiç olmazsa bu şekilde, başkalarını düşünmesi engellenirdi. Yine de her fırsatta ona kocasını hatırlatmaktan geri kalmıyordu. Ama bir gece, kadının iğnelemelerinden korkuya kapılan şövalye, ona kocasını ne kadar sevdiğini açıklamak zorunluğunu duydu. Ona arkadaşı Maille'nin çok asil, şerefli bir insan olduğunu ve karısını da çok sevip boynuzlanmaktan hiç hoşlanmıyacağını anlattı.

— Ama eğer öyle idiyse, diye itiraz etti kadın. Sizi niçin buraya yerleştirdi?

— Bu asil bir düşünce değil midir? diye cevap verdi Lavalliere. Sizin namusunuzu koruyacak birisi gerekli değil mi? Onun yokluğunda? Tabii böyle birisine ihtiyaç vardır demek istemiyorum, fakat kötü kişiler olabilir ve...

— Yani benim muhafızımsınız! diye bağırdı kadın.

— Öyle olmaktan da gurur duyuyorum! oldu şövalyenin cevabı.

— Biliniz ki, dedi kadın sertçe... Çok kötü bir tercih bu...

Böyle söyliyerek öyle ateşlice baktı ki Marie, Lavalliere onu terslemek için yüzünü astı ve hemen odadan ayrıldı.

Şövalyenin bu sert tepkisi kadını şaşırttı. Gururu kırılmıştı. Kendisiyle aşk oyunu oynamayı açıkça reddeden bu yakışıklı delikanlı için ne yapmak lâzımdı acaba? Bütün olanları ve sonuçlarını düşünürken bir de baktı ki, sırılsıklam aşık olmuş.

Hanımlar erkeklerin erkekliği ile oynamaya girişmeden çok dikkatli olmalıdırlar. Çünkü bal tutanın parmakları yapışkan olur.

Böylece Marie d'Annebault ilk başta düşünmesi gereken sonuca vardı. Tuzaklarından kurtulan şövalye, demek ki, başka bir kadının ağına düşmüştü. Genç misafirinin kendisine nerede bir kılıf bulduğunu araştırdı ve sonunda güzel Limeuil üzerinde karar kıldı. Bu kız Kraliçe Catherine'in üç nedimesinden birisiydi. Ve Lavalliere her üçüyle de çok iyi ahbabtı. Demek ki, onlardan birine aşıktı. Bu yeni fikir Marie d'Annebault'un hislerine bir de kıskançlık ekledi. Biliyordu ki, rakibelerinden daha genç, daha güzel ve daha cazibeli idi. Bu düşünce ona yeni bir şevk verdi ve şövalyenin kalbiyle olan savaşına yeniden başladı.

Artık taktik değiştirmiş tekir kedi numarası yapıyordu. Daima onun yanına sokuluyor, yavaş yavaş geliyor, farkettirmeden ona sürtünüyordu.

En sonunda bir gece, kara kara düşünürmüş gibi bir pozdayken, şövalye ona derdinin ne oldu-

ğunu sordu. Rüyadaymış gibi bir sesle (aslında çok neşeliydi) kocasını sevmediğini, Maille'nin isteği dışında evlendiğini ve çok bedbaht olduğunu söyledi. Aşkın tatlı meyvelerinden uzakta, anlayışsız bir kocayla, gözyaşları içinde yaşamak zorunluğunda idi.

Kısacası Marie, kendisini kalben bakire kalmış bedbaht bir kadın olarak gösteriyordu. Hatta aşk işleminde de mutlu olamamış, acı çekmiş ve bunca erkek onun peşinde koştukları halde, o hiç birşey anlamamıştı. Herhalde çok zevkli birşey olmalıydı. Hatta öylesine merak ediyordu ki, sevdiği adam kabul ederse hayatını verebilir ve tek kelime söylemeden hayatı boyunca aşığının hizmetkârı olurdu. Çılgınca sevdiği şövalye kabul ederse onunla aşk yapmaya hazırdı ve dünyada hiç kimse birşey duymazdı.

Marie, en sonunda sözlerini, «Eğer daha fazla bozulursam yakında ölürüm,» diyerek bitirdi.

Böylece her kadının doğuştan ezbere bildiği cilve nutuklarından birisi daha söylenmiş oldu. Tabiî bu söylev, arada sırada iç çekmeler, tavana bakmalar, kızarmalar gibi oyunlarla süslenmişti. Aslında çorba o kadar güzel pişmişti ve sözler öylesine kuvvetliydi ki, çirkini yakışıklı yapabileceği gibi, şövalyeyi de allak bullak etmişti. Birden kadının önünde diz çöktü ve küçük ayaklarına kapandı. Onları öpüyor ve gözyaşları ile ıslatıyordu. Kadın, tahmin edersiniz ki, ayaklarının öpülmesi ile zevkten deli olmuştu. Ama aslında ne yaparsa yapsın, pek aldırdığı yoktu. Çünkü onun her şeyi yapmasını istiyordu.

Ne yazık ki, bu akşam günaha giremiyeceği kısmetmiş.

Yakışıklı Lavalliere birden şöyle bağırdı:

— Ah, sevgili leydi! Ben ne kadar aşağılık bir günahkârım, bir bilseniz.

— Hayır... hayır... devam edin! dedi Marie yavaşça.

Lavalliere mırıldandı:

— Heyhat, sizin olma zevki bana yasaklanmıştır.

— Niye? diye sordu genç kadın.

— Gerçeği söylemeye dilim varmıyor.

— O kadar mı kötü?

— Yanaklarınızı kızartır, dedi şövalye.

— Ama söyleyin! dedi Marie. Bakın yüzümü ellerimle kapatıyorum.

Ve kurnaz asifte yüzünü elleriyle öyle bir kapadı ki, aşığını olduğu gibi görebiliyordu.

— Heyhat! diye söze başladı şövalye. Geçenlerde bana güzel sözler söylediğiniz o akşam, size belli etmedim, ama yüreğim ateşle doldu. Size olan aşkımdan ve arkadaşıma olan sadakatimden vazgeçemediğimden bu düşünceyi kafamdan atmak için asillerin devam ettiği aşk evlerinden birisine gittim. Orada maalesef meşhur salgın hastalığa tutuldum ve ölümüm yakındır sanıyorum...

Marie d'Annebault beyninden vurulmuşa döndü, dehşete kapıldı. Doğum sancıları başlamış bir kadın gibi çığlık attı ve hafif de olsa sevdiği adamı geri itti. Zavallı Lavalliere şimdi acınacak durumdaydı. Odayı terketmek üzere geri döndü. Ama daha kapıya varmadan kadın onla tekrar ilgilenmeye başladı. Kendi kendine mırıldanıyordu.

— Oh! Ne kadar büyük şanssızlık!.

Maille'nin karısı derin bir hüzüne kapılmıştı. Aşığına acıdığını ifade ediyor, bu arada da elde et-

mişken yasaklandığı için ona karşı daha ihtiraslı bir arzu duyuyordu.

Ve bir akşam şöyle dedi:

— Eğer arada Maille olmasaydı, senin hastalığına yakalanmayı göze alır ve ıstırabını seninle beraber çekerdim.

— Seni, zarar veremiyecek kadar çok seviyorum, diye cevap verdi sadık dost.

Şövalye sevgilisi güzel Limeuil'i görmeye gidiyordu. Artık Marie d'Annebault'un ateşli bakışlarına karşı koyamadığı için yemeklerde ve geceleyin ikisini de bir ateş sarıyordu. Fakat kadının ona başka şekilde dokunması yasaktı. Böylesine derin bir aşka saplanınca, artık saray zamparalarından bir tehlike kalmamıştı. Çünkü en iyi duvar ve bekçi aşkın kendisidir. Aşk, kurbanlarını ateşten bir duvarla çeviren şeytana benzer.

Bir akşam, arkadaşının karısını Kraliçe Catherine'in verdiği bir baloya götüren Lavalliere, orada eski göz ağrısı güzel Limeuil ile dans etmekteydi. Bu durum salondaki bütün kadınların kıskançlığını çekmişti. Limeuil ona ertesi gün için bir av partisi sırasında randevu verdi.

Kraliçe Catherine, biraz da siyasî nedenlerle en ufak aşk kıvılcımlarını bile eşelemesini ve alevlendirmesini sever, daima yangına körükle giderdi. Dans eden çiftlere bakarak kocasına şöyle dedi:

— Sana sorarım, bu şövalyeler burada böyle kırıştırırlarken, sana karşı komplo kurabilirler mi?

— İyi ama, ya protestanlar?

— Kolay, dedi kraliçe .Sonunda onları da elde ederiz. Bak örneğin Lavalliere de burada. Onun için de protestan demiyorlar mı? Oysa görüyorsun

ki, benim sevgili Limeuil'imden başka birşeyi gözü görmüyor. On altı yaşında bir kız için becerikli sayılır değil mi? Kısa zamanda Lavalliere'i de koleksiyonuna katar.

— İşte onu yapamaz, madam, diye söze karıştı Marie. Söylenenlere inanmayın. Lavalliere, sizi kraliçe yapan hastalığa yakalandı...

Bu güzel saflık örneğine kraliçe ve kral katıla katıla güldüler.

Gerçek kısa zamanda salonda duyuldu ve genç şövalye rezil oldu. Bir anda birçok göz ona gülerek, acıyarak bakıyor ve herkes birbirine onu işaret ediyordu. Kısa zamanda birkaç kişi gülerek durumu Limeuil'e anlattı. Kız derhal sevgilisinden uzaklaştı. Çünkü hastalık bulaşıcı ve çok tehlikeli idi.

Böylece, Lavalliere kendisini bir cüzzamlı gibi yapayalnız buldu. Kral ona çok ağır bir hakarette bulundu ve delikanlı partiden ayrılmak zorunluğunda kaldı. Sevdiği erkeği düzeltilemeyecek kadar kötü duruma düşürdüğünü anlıyan Marie de onu takip etti.

Şövalyenin geleceğiyle oynamış, şerefini lekelemişti. Çünkü devrin en iyi doktorları bir kere bu hastalığa yakalanınca erkeğin en iyi tarafının yok olduğu ve kurtuluş olmadığında hem fikirdiler. İnsanın iliklerini kararttırdı. Bu devirden sonra ülkedeki kadınlar, dedikodusu çıkan erkek lord bile olsa, onunla evlenmezlerdi.

Partiden döndükten sonra, delikanlının büyük bir hüzüne kapıldığını gören kadın şöyle dedi:

— Sevgili lordum, size çok büyük, çok korkunç kötülük ettim.

— Hanımefendi, diye cevap verdi Lavalliere.

Benim zararım belki kapatılır. Ama sizinki ne olacak? Benimle aşk yapmanın tehlikeleri hakkındaki bu bilginizi nasıl açıklayacaksınız?

— Ah! dedi kadın. Hiç olmazsa şimdi, daima bana bağlı kalacağınızı biliyorum. Size verdiğim zararı, sadece ev sahibeniz değil, fakat hizmetkârınız olarak ödiyeceğim. Şimdi bütün isteğim, size yardım edebilmek ve sonsuz bir şefkatle hastalığınızı tedaviye çalışmak. Yine de, eğer çok geç kalmışsak sizin olacağım ve sizinle birlikte öleceğim.

Böyle söyliyerek gözyaşlarına boğuldu ve sözlerini şu şekilde bitirdi:

— Dünyanın bütün işkenceleri size yaptığım kötülüğü ödeştiremez.

Kelimeleri acı hıçkırıklarla son buldu. Asil yüreği daha fazla dayanamadı ve düşüp bayıldı. Şaşkına dönen Lavalliere onu kucakladı ve elini son derece güzel göğsünün altında çarpmakta olan kalbinin üzerine koydu. Şövalyenin ateşli elinin etkisiyle bir ara gözlerini açan kadın, o kadar zevk duydu ki, tekrar bayıldı.

— Heyhat, dedi tekrar kendine gelince. Bu yapmacık oksamalar bundan sonra aşkımızın tek meyvası olacak. Ama, yine de kocamın bana verdiğini zannettiği zevkten bin kat daha üstün... bırakın eliniz orada kalsın... tam benliğimin, ruhumun üzerinde...

Hâlâ üzüntülü olan Lavalliere bu temasla sancılarının daha da arttığını ve ölümün daha iyi olduğunu söyledi .

— Öyleyse ölelim, dedi Marie.

Ama ölüm o kadar kolay olmadığı için ayrı ayrı yataklarda, aşkla yüklü olarak yatmağa çekildiler. Lavalliere hanımları korumanın çok tehlike-

li bir iş olduğunu öğrenmişti. Ama şeref ve haysiyetinden fedakârlık yaptıkça, arkadaşına olan bağlılığının değeri büyüyordu. Fakat bekçiliğinin son zamanları artık çok zor ve dayanılmaz oluyordu.

Aşkının derinliğini anlamış olması ve yaptığı işten duyduğu üzüntü, şimdiye kadar tatmadığı arzuyla da karışınca Marie'ye cesaret veriyordu. Bu platonik aşkla yanarak, elinden de daha fazlası gelmediği için, kralın ölümünden sonra hastalıktan korkan saray hanımlarının değişik aşk oyunlarına başladı.

Böylece geceler birbirini kovalıyor ve bütün vakitleri yanak yanağa, diz dize, etek eteğe geçiyordu. Bu günahsız aşk yapma usulü ile şövalye, tamamen kadının esiri olmuş, ne yapacağını bilemiyordu.

Vücutça değil, yalnız ruhen birleşebiliyorlar, ellerinden başka birşey de gelmediği, zamanında âdet olduğu üzere aşkın edebiyatını yapıyorlardı.

— Heyhat! diyordu Marie d'Annebault. Benim gücüm, hayatım, servetim, hazinemsin.

— Ya sen! Sen, meleğim benim, bir incisin.

— Sen, sevgilim, canımsın.

— Sen, ruhum benim.

— Sen, tatlım, tanrımsın.

— Sen benim akşam yıldızım, sabah yıldızım, şerefim...

— Sevgilim, benim büyük, ulu efendim.

— Sen, zaferim, şöhretim mezhebim.

— Kuşum, efendim, benim yakışıklı cesur, asil ve sevgili şövalyem, koruyucum, kralım, aşkım.

— Sen, meleğim, gündüzlerimin çiçeği, gecelerimin rüyası.

— Tatlı sevgilim, her anımın düşüncesi.

— Gözlerimin zevki.

— Kalbim, ruhumun sesi.

— Sen, gündüzlerimin ışığı.

— Sen kadınların en çok sevilenisin.

— Şekerim, hiç bir erkek senin kadar tapılmamıştır.

— Sen benim karımsın, benden fazla bensin.

— Sevgilim, kalbim, ışığımsın.

— Benim peygamberim, tek zevkim.

— Sana aşkımı sunuyorum biricik sultanem. Benim tek efendim sensin.

— Hayır, aşk prensesi sensin, tanrıçam. Meryem anam.

— Hayır, tatlım, ben hizmetkârınım, bir hiçim, ve emrine amadeyim.

— Hayır, hayır uşak olan benim. Beni bir nefes hava gibi kullanabilirsin, minder gibi ezebilirsin, kalbimi tahtın yapabilirsin.

— Bakışların bitiriyor beni.

— Ama sevgilim, ben sadece senin yüzünden görebiliyorum.

— Ben de hissediyorum, sayende.

— Öyleyse elini, sadece elini kalbimin üzerine koy, sıcaklığını duyayım...

Bu mücadele donuklaşan bakışları canlandırırdı. Şövalye gerçekten Marie'deki değişiklikten sorumluydu. Sonunda ateşin ahşap evleri sarışı gibi, birbirlerini kollarıyle sararlardı. Fakat bundan ileriye gitmezlerdi. Çünkü Lavalliere, arkadaşına, Marie'yi kalben olmasa bile vücutça sağlam teslim edeceğine söz vermişti.

Maille dönüşünü bildirdiği zaman, iş son haddine varmıştı. Çünkü hiçbir bağlılık bu ateşe da-

yanamaz. Birlikte olma süreleri bittikçe hayallerinde büyüttükleri şefkat de o kadar küçülüyordu. Ama bir gün sadık silâh arkadaşı, Marie'yi yalnız bırakıp Bondy eyaletine doğru yola çıktı. Orada kardeşini karşılayacak ve önlerindeki ormanı birlikte geçeceklerdi. O zamanın âdetlerine göre de Bondy şehrinde geceyi bir arada, aynı yatakta geçireceklerdi. Bu şekilde de oldu. O akşam birisi uzun seyahatini, öteki ise bütün saray dedikodularını anlattı. Tabii ki, Maille'nin ilk sorduğu şey Marie d'Annebault oldu. Büyük bir ciddiyetle Lavalliere, Marie'nin orasının dokunulmamış olduğuna yemin etti.

Ertesi gün, üçü bir araya geldiler. Kadınlara özgü bir hakseverlikle Marie kocasına iltifat etti. Ama o anda bile yan bakışlarla kalbinin kime ait olduğunu anlatmaya çalışıyordu.

Akşam yemeğinde, Lavalliere savaşa gitmeye karar verdiğini açıkladı. Buna çok üzülen Maille, arkadaşı şiddetle itiraz etmeseydi onunla birlikte gidecekti.

Bir ara sevgilisinin kulağına Lavalliere şöyle fısıldadı:

— Madam, inanın ki, sizi hayatımdan daha çok seviyorum, ama şerefimden çok, asla..

Bu sözler üzerine ikisi de çarşaf gibi bembeyaz oldular. Çünkü şimdiye kadar olan aşk sözlerinde hiç böylesine içten olan sözler söylenmemişti.

Maille arkadaşını, Meauly'a kadar geçirmek için ısrar etti ve birlikte çıktılar. Dönüşünde, arkadaşının bu ani ve esrarengiz kaçışının nedenleri hakkında karısına soru sormaya başladı. Açık kalpli Marie d'Annebault şöylece anlattı durumu:

— Gitti, çünkü kötü bir hastalığa yakalandığını herkes duydu.

— Kim? O mu? diye sordu Maille. Ama önceki akşam Bondy'de aynı yatakta yattık ve gördüm onun vücudunu. Eminimki hiç bir hastalığı yok. Sevgilim. Lavalliere senin o güzel gözlerin kadar sağlam ve sıhhatliydi.

O anda Marie d'Annebault hıçkırıklara boğuldu. Hiçbir hastalığı olmadığı halde, şövalyenin bağlılığı, iradesi ve sağlam karakteri onu perişan etmiş, sevgi ve hayranlığını ölümsüzleştirmişti. Bu sırrını kalbinde sakladı ve sonraları Lord Bordeilles de Brantome'nin hatıralarında sözettiği gibi, Lavalliere Metz'de öldürüldüğü zaman o da kederinden öldü.

O zamanlar, papazlar resmen nikâhlanmazlar, evlerine mümkün olduğu kadar güzel kadınlar alarak onlarla yaşarlardı. Hepimizin bildiği gibi bu daha sonraları, kiliseler yüksek şurasınca yasakları ve öğütlerini bir tarafa bıraksak bile, gündüz yalanmıştır. Çünkü kilisenin öğrettiği ahlâk kurallarına pılan bir günah çıkartmanın o gece başkasına anlatılarak alay konusu olması pek uygun olmuyordu.

Bizim taraflarda resmen bu şekilde bir kadınla oturan son din adamı Azay-le-Rideau rahibiydi. Azay-le-Rideau şatosu son derece güzel manzaralı ve Touraine'lilerin iftihar ettiği bir yerdi. Kadınların papaz kokusundan tiksinmedikleri o günlerde, genç papaz hiç de acınacak durumda değildi. Bir kere son derece yakışıklı, uzun boylu, geniş omuzlu ve yemesini içmesini seven bir insandı. Hastalıktan yeni kalkmış ve iyileşmekte olan bir insanın iştahına sahipti. Zaten çoğu zaman da şehvet hastalığından iyileşmekte oluyordu. Öyleki, daha sonraları kilise yasaklarına uymamış olsaydı, kendi kendisinin celladı olacaktı.

Kısacası Azay'a şimdiye kadar böyle bir rahip gelmemişti. Güzel papazdı, yakışıklı papazdı ve her an dua okumaya, düğünlerde, vaftizlerde bulunmaya hazırdı. Cenazelere de gider, ama sevmezdi. Yani dünya adamıydı. Şu, bu veya o sahada ün yapmış bir sürü rahip vardır, ama hepsinin meziyetlerini bir araya getirseniz yine de bizim rahibin eline su dökemezler. İşini (ne olursa olsun) daima güler yüzle yapar, herkesin sevgisini toplardı. O kadarki, kapı dışarı çıkar çıkmaz halk etrafında

üşüşür, onu bağrına basar (özellikle kadınlar), evlerine davet ederlerdi.

İlk defa bir dini törende şeytanın söylenildiği kadar kötü olmadığını belirten odur. Rahiplik kisvesiyle karanlık işlere girmez, cebini düşünmez ve daima Tanrıda aradığı herşeyi bulduğunu ve bunun, onun için yeterli olduğunu söylerdi. Fakir ve zavallılara gelince, kilisesine girip de boş çıkan olmazdı. Daima muhtaçlara birşeyler vermek için eli cebindeydi. Fakirlik karşısında daima yumuşar, (diğer zamanlar daima sertti) ve yaraları iyileştirmek için durmadan koşuştururdu.

Böylece, uzun yıllar bu rahipler kralı hakkında tatlı hikâyeler anlatılmıştır. Örneğin Sacche yakınlarında Lord de Valenes'in düğününde, yemekleri ve pastaları hazırlamayı üzerine alan gelinin annesine öyle bir şaka yapmıştı ki, herkes gülmekten kırılmıştı.

Düğüne gelirken mutfaktan geçmekte olan papaz küçük bir ahçı yamağı ile karşılaşmıştı. Çocuk hanımına bütün malzemenin hazır olduğunu bildirmek için salona gidiyordu. Çocuğun üzerinin kirliliğini bahane eden rahip, mesajı kendisinin vereceğini söyliyerek onu savmış ve salona girmişti. Bu arada hanımın ağdanın hazırlanması hakkında haber beklediğini öğrenmişti. Sol elini yumruk yaparak havaya kaldırdı, sağ elinin orta parmağını uzatarak bütün davetliler önünde sol yumruğunun içersine sokup çıkartmaya başladı ve kaynanaya dönerek şöyle bağırdı:

— Hadi gelin, hanımefendi, biz hazırım.

Hiçbir şeyden haberleri olmayan davetliler durumu başka anlama çektiler ve katıla katıla gülmeye başladılar. Tabii bu arada diğerlerinin dü-

şüphelerinden habersiz, asil kadın mutfağa doğru yürüyordu.

★

Ama en önemlisi son metresini nasıl kaybettiğinin hikâyesidir. Ondan sonra da, cemaati içinde kendisini seve seve verecek bir sürü hanım olduğu halde, evine kimseyi almamıştır.

Neyse, olay şöyle başladı:

Bir akşam üzeri rahip evine bitkin ve üzgün bir halde geldi. Tanıyıp sevdiği iyi kalpli bir ortakçının cenazesinde bulunmuştu. Adam çok ilginç bir şekilde ölmüştü ve bu olay halen dilden dile dolaşır. Rahibin, yemeğinden sinek çıkmış bir edayla, tabağıyla oynadığını ve düşünceli halini gören kadın şöyle dedi:

— Ne oldu, gelirken tefeciye mi rastladın, yoksa önünden kara kedi mi geçti? Bu suratın ne?

Rahip güldü.

Kadın devam etti:

— Yoksa yankesiciler mi çarptı?

Rahip yutkundu.

— Öyleyse ne oldu? diye sordu kadın.

Rahip mırıldandı:

— Hayatım, sadece zavallı Cochegrue'nin ölümüne üzülüyorum. Yirmi kilometre içindeki bütün dedikoducu kadınlar eminim ki, olaydan söz ediyorlar...

— Ama, n'oldu?

— Dinle, diye söze başladı rahip. Zavallı Cochegrue buğdayını ve domuzlarını sattığı pazardan dönmekte imiş O güzel kısrağına biniyormuş ve hayvanın Azay'dan ayrıldıktan sonra kızan olduğundan haberi yokmuş. Kazandığı paraları düşü-

nerek neşeli neşeli tam yol ayrımına gelmişler ki, Lord Admiral'in çok sevdiği ve merada otlamakta olan muhteşem küheylanı kısrağın kokusunu almış. Hiç ses çıkarmayan hayvan tam onlar yanından geçince, birkaç metre yükseklikteki çitten atlamış ve gözü dönmüş her erkek gibi dört nala kısrağın üzerine atılmış. Öyle acaip, öylesine korkunç sesler çıkarıyormuş ki, sesini taa Champy'de duyanlar altlarına yapmışlar korkudan.

Yüreği ağzına gelen Cochegrue, derhal kısrağı mahmuzlamış. Aşk arayan o dişi at bile öylesine korkmuş ki, rüzgâr gibi uçmaya başlamış. Ama o vahşi, gözü dönmüş küheylan fırtına gibi peşlerinden, bir ok atımlık mesafeden geliyormuş.

Ölümü arkalarında hisseden insan ve hayvan kan ter içerisinde, yarı ölü bir halde kendilerini çiftliğe atmışlar. Ama şansa bak ahırın kapısı kapalı imiş. Zavallı köylü bir yandan kısrağını ahırın etrafında dört nala döndürürken, bir yandan da karısından yardım istiyor, kapıyı açması için bağırıyormuş. Bu arada daha da çılgına dönen aygırın tekmelerinden ve gayri ahlaki durumundan korkan kadınlar gidip kapıyı açmamışlar.

En sonunda Cochegrue kapıyı açmak için kendisi fırlamış ve açmış da.. Ama kısrak içeriye kaçıp, tam kendisinin de gireceği sırada, o Tanrının belâsı aygır onu da kapıya kıstırmış, şaha kalkarak üzerine öyle bir binmiş ki zavallıyı altından aldıkları zaman içi boş hindistan cevizine dönmüş ve karnında sanki bir tünel açılmış. Anlatıyorlar da, adamın feryatlarına aygırın aşk kişnemeleri karışıyormuş.

— Oh, şanslı kısrak, diye bağırdı rahibin kadını.

— Ne dedin, ne dedin?

— Pek tabii şanslıymış kısrak, dedi kadın. Siz erkekler olmuş bir eriği bile delemezsiniz.

— Öyle ha! dedi rahip hiddetle. Bu sözünü cevapsız bırakmıyacağım.

Büyük bir hırsla papaz, kadını yatağın üzerine fırlattı, üzerine atıldı. Ve öyle bir hale soktu ki kadını, zavallı kısa bir süre sonra öldü. Doktorlar ve operatörler iç organlarının nasıl olup da bu şekilde ayrıldıklarına bir türlü akıl erdiremediler.

Evet, sözüme inanın, rahip iyi kalpli ve çok güçlü bir erkekti. Ama bu hareketinden dolayı, şehrin namuslu insanları, kadınlar da dahil olmak üzere onu suçlamadılar. Hatta haklı bulduları. Böylece, büyük bir ihtimalle aygır kelimesini eşeğe çevirerek, bir atasözü doğdu halkın dilinde:

«Que L'aze le Sa ille» yani «sana eşşek binsin». Doğrusu gerçek kelimesi çok daha etkili ama kullanmaya terbiyem izin vermez.

Bu olaydan önce bizim genç papazın başından daha ilginç bir olay geçmişti. Öyle ki, ondan sonra birkaç kişi olsalar bile hiçbir haydut onun yanına yaklaşamamıştır. Karısının hayatta olduğu günlerden birgün, yemekten sonra koltuğuna serilmiş, rahat rahat şarap içip karısıyle oynaşırken, ölüm döşeğinde günah çıkartmak istiyen Lord de Sacche'den bir haberci gelip onu çağırtmıştı.

— Lord de Sacche iyi bir insan ve iyi bir hristiyandır, diyen rahip kiliseye koşmuş, som gümüşten âletlerini torbasına doldurmuş ve koşar adımlarla, lord hazretlerine gitmeye koyulmuştu. Guedroit yakınlarında, bir meranın arkasında bir de baktı ki, ne görsün? Bir **malandrin.**

Malandrin de ne demek?

Malandrin bir St. Nicholas rahibidir.

Peki, o ne?

St. Nicholas rahibi, gece çalışan, çalan ve düşüp bayılmadan önce dağa tırmanabilen haydut demektir.

Şimdi anladınız mı?

Malandrin pusuda, değerli olduğunu bildiği gümüş âlet torbasını bekliyordu. İyi kalpli papaz elindeki torbayı bir taşın üzerine bıraktı ve adama doğru ilerledi. İyice yaklaşınca birden üzerine atıldı. Elindeki demir sopayı aldı ve onu yere yuvarladı. Ayağa kalkmak üzere olan adama tekrar öyle bir yumruk indirdi ki sesi iki kilometreden duyuldu.

İşini bitiren papaz, tekrar torbasını yükledi ve şöyle seslendi:

— Benim sevgili emanetlerim, sizin kutsallığınıza ve dokunulmazlığınıza inanmış olsaydım, işimiz işti.

O gece karanlığında bu şekilde bir taş atmak aslında çok hatalıydı. Çünkü konuştuğu Tanrı değil, Tours başpiskoposu idi. Bu başpiskopos, birgün kilisede, iyi ürünün Tanrının değil, çok çalışmanın sonucu olduğunu söylediği için onu aforoz ettirmeye kalkan adamdı. Bu vaiz onu neredeyse çarmıha gerdirecekti. Sonunda da, Azay rahibi yine bu yanlış fikire inanarak öldü. Çünkü kilisenin fikrini bir türlü benimseyememişti.

Kiliseye göre, Tanrı istediği zaman toprak sürülmese bile iyi ürün verdirebilir. Çünkü insanlar yokken bile buğday yetişmişti.

Bu mükemmel papazı, onun azizliğe yaklaşan vasıflarını çok iyi gösteren bir olayını daha anlat-

madan elden bırakmıyacağım. Bir gün Tours'dan mutad resmî ziyaretlerinden birinden katırıyla dönerken kırda, tam Ballan yakınlarında yaya gitmekte olan bir kızla karşılaştı. Bir kadının böyle köpek gibi, hem de bitkin ve yorgun bir durumda, yürümesine dayanamayan din adamı bir ıslık çaldı. Kız başını çevirdi baktı ve sonra da durdu.

Genç rahip dişileri korkutmadan davet etmekte o kadar usta idi ki, (gerçi çağırılan her kadın gibi biraz kırıttı ise de) kız katırın sırtına tırmandı ve onun arkasına oturdu. Bir biniş ahengine vardıktan sonra, katır çift yolcusu ile tıngır mıngır yoluna devam etmeye başladı. Ama bir süre sonra, kız sanki çok rahatsız imiş gibi öne arkaya, sağa sola kıpırdanmaya başladı. Hem de öylesine fazla kıpırdandı ki, Ballan'ı geçtikten sonra rahip onu uyarmak zorunluğunda kaldı. Kendisine tutunsa daha rahat olurlardı. Bunun üzerine, bütün utangaçlığına rağmen kız hemen kollarını adamın beline doladı.

— Hah şöyle dedi rahip. Şimdi daha iyi değil mi? Sağa sola kaymazsınız artık.

— Evet, dedi kız. Bu şekilde çok rahatım. Siz nasılsınız?

Rahip:

— Ben de daha iyiyim, dedi.

Gerçekten de rahattı. Çünkü kısa zamanda sırtına yumuşak, fakat dolgun ve sivri iki göğüs dayanmıştı. Yavaş yavaş katırın hareketleriyle bu iki insan da birbirlerine sürterek hareket ettiklerinden, kanları daha hızlı akmaya başladı. Öyle bir an geldi ki kız ve rahip birbirlerinin aynı şeyi düşündüklerini bir anda anladılar. Sonunda bu duyguya kendilerini alıştırdılar.

Rahip kıza dönerek;

— Şu karşıdaki ne güzel bir ağaçlık değil mi? diye sordu.

— Yola çok yakın, dedi kız. Geçenler dalları koparabilir, hayvanlar filizleri yer.

— Evli değilsin, değil mi?

— Hayır, değilim dedi kız.

Rahip sordu:

— Hiç mi?

— Evet, hiç.

— Ah, yazık dedi rahip. Senin yaşında...

— Fek tabiiki, muhterem peder, dedi kız. Çok yazık ama sonra bir çocuğum olursa, ne yaparım ben.

Bunun üzerine, kızın cehaletine üzülen rahip ona hayatın oyunlarını ve bir gün ne gibi bir yük altına gireceğini öğretmeye karar verdi. Yavaşça, kızı korkutmadan ona kendisiyle bir evlilik denemesi yapıp yapmıyacağını sordu ve bu şekilde tecrübe sahibi olacağını ve hiç kimsenin birşey duymayacağını söyledi. Zaten kız da Ballan'dan ayrıldıklarından beri anlattığımız nedenlerle bunu düşünüyor. Ama kendisini tutmaya çalışıyordu.

— Eğer böyle konuşmaya devam ederseniz ben iniyorum, dedi.

Böylece rahip, kızı zekice ikna etmeye çalışırken Azay ormanlarına geldiler.

Burada söylediği gibi kız katırdan inerken rahip de ona yardım etti. Çünkü tartışmalarına katır üzerinde devam etmeye zaman ve yer bakımından imkân kalmamıştı.

Namuslu kız, rahipten kaçmak için ormanın en sık çalılıklı yerine daldı.

Genç kız:

— Oh, kaba adam, beni burada bulamazsın, diye bağırıyordu koşarken.

Katır yeşillik bir açıklıkta durunca, kızın ayağı bir dala takıldı, yere yuvarlandı ve kızardı. Rahip hemen onun yanına gitti. Daha önceden kilise çanlarını çalmış olduğu için ayine girişti ve ikisi birlikte cennet zevklerinden epey bir avans aldılar orada.

Rahip bu görevi benimsemiş olduğu için ona vaadettiği dersi çok güzel anlattı. Zaten öğrencisi de öğrenmek için çok istekliydi. Rahibin o kadar hoşuna gitmişti ki, bu iş, büyük bir iştahla dersi tekrarladı.

— Fakat yavrum, diye sordu rahip. Bu işi sen de istiyordun da niçin bu kadar naz yapıp Azay'a kadar gelmemizi bekledin.

— Ama ben Azay'da oturmuyorum ki, Ballan'da oturuyorum, dedi kız:

★

Uzun sözün kısası, bu değerli adam öldüğünde bütün kasaba halkı yaşlı gözlerle cenazesine koştu.

— Heyhat, sevgili peder, seni kaybettik! diye ağlıyorlardı.

Genç kızlar, dullar, evli kadınlar ve hatta nineler birbirlerine bakıyorlar, en gerçek dosttan daha çok üzülerek, soranlara şöyle söylüyorlardı:

— O iyi bir rahip olduğu kadar, iyi bir erkekti de. Ne yazık ki, bu tip rahiplerin artık sonu geldi.

Hatta fakirler bile onun bütün mirasına kondukları halde üzüldüler. Uzun süre baktığı kötürüm bir ihtiyar ona son defa şöyle seslendi:

— İşe bak, o öldü ben hâlâ yaşıyorum.

S O N

Ey zehirli - küçük eleştirmenler ve yazarların isteklerini olduğu kadar buluşlarını da toz eden hainler! Şunu unutmayın: İnsanoğlu ancak bebekken bol bol güler. Hayat merdivenini tırmandıkça bu içten gülme, yağı bitmiş kandil gibi söner. Bu da şu demektir: Neşelenmek için insanın masumiyete ve temiz kalpliliğe ihtiyacı vardır. Bu özellikleri olmayan kişiler dudaklarını büzer ve sanki bir kötülüğü gizlemek istermişçesine surat asar. Onun için yalvarırım sizlere, n'olur bu kitabı bir toplum portresi olarak düşünün. Kabul edin ki, bazı sahneleri incir yaprakları ile kapatmak yazar için imkânsızdır. Ve böylesine güçlü edebi eserler artık yazılmamaktadır.

Aynı zamanda şunu da unutmayın: Bazı kulakları tırmalayacak, bazı gözleri kamaştıracak, bazı yanakları kızartacak ve bazı hanımlara dedikodu konusu olacak birkaç eski kelimeyi, özellikle kitabımdan çıkarttım.

Evet, artık hepimiz ihtiyarladık. Ufak oyunları, küçük konuşmaları gençliğimizdeki büyük maceralara zorunlu olarak tercih ediyoruz. Onun için, pek fazla yüklenmeyin bana. Ve bu kitabı, pek gündüz değil de, geceleri okuyun. Ayrıca masum kızlara da (eğer hâlâ böyle kızlar kaldıysa) sakın vermeyin.

BALZAC

40000 a